

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארץ שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מור שהולך לפניו לעולם
עולמים ולנצח נצחים (אשר בנחל).

למוד יומי
ב'בלי ירושלמי תוספתא
בעריכה מפארת מוקדת ומפסקת

פסח תשפ"ד

היכל הקודש ברסלב

181 Huschke Road, Liberty NY 12747

היכל הקודש

כארא פארק

**4801 11th Ave,
Brooklyn NY 11219
347.760.5924**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Premishlan Way.
Monroe NY 10950
845.243.0563**

היכל הקודש

מאנס

**32 Dolson Road
Monsey NY 10952
347.733.7551**

היכל הקודש

כני ברק

**רחוב ירושלים 2
052.760.5715**

היכל הקודש

וויליאמסבורג

**27 Skillman Street
Brooklyn NY 11205
718.384.1652**

היכל הקודש

קרית יואל

**8 Hayes Ct.
Monroe NY 10950
845.467.5299**

היכל הקודש

בלומינגדאו

**24 Merriewold LN S
Monroe NY 10950
845.238.0804**

היכל הקודש

ירושלים

**רחוב רבי נחמן מברסלב 15
054.845.6150**

צו הערן די

הערליכע שיעורים

פונעם ראש ישיבה שליט"א
רופט:

קול ברסלב

212.444.9191

חיזוק פאר די אידישע שטוב

212.444.9169

ג'דפס ע"י

**קרן הדפסה
היכל הקודש**

**2623 State Route 52
Liberty, NY 12754**

718.387.2691

www.BreslevCenter.com

בְּרִבִּי יְהוּדָה דִּאֲמַר יְהִי. כְּסִפֵּי מַפְסֵי טַעְמָאן דְּכִתְבִּי בְּכֶסֶף רִאשׁוֹן וְלֹא כֶסֶף שֵׁנִי וְאִתְּ דְּבִרְשֵׁי פִירְקָא (וּף גַּמּוּ) אִמְרִינן בְּכֶסֶף רִאשׁוֹן וְאִפִּי כֶסֶף שֵׁנִי וְיָל דְּחִימָא כֶסֶף עַל כֶּסֶף אֲבָל לְחַלְלִי בְּפַעְמֵי פִירוּת עַל כֶּסֶף לֹא וְאִתְּ דְּבִרְכָא שְׁלִישִׁי דְּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי (מִי) אֲמַר תָּנוּ לִי כֹרִי יְהוּדָה וְהָא עֲמֵרָא שְׂטָנְטָאן מְפַדָּה לְקוּחַ אֵל כֵּל שֶׁכֵּן אֲמַר לָהֶם לֹא אִם אֲמַרְתֶּם מַעֲשֵׂר שְׁנִי שְׁנִיפֵיהּ חֲסוֹרָה בְּרַחֲמֵי מִלָּם

אֶפְסִילוּ לֹא יָאָא גַּמִּי. מַעֲשִׂיקָא דְשֵׁנִי בְּשִׁטְנָא

דְּחִימָא מְפַרְךְ הָכִי אֵלָא דְעִרְפָא מִינֵיהּ

לֹא פְּלֹג רֶגְלֵן. חִטְמָא דְבִסּוּף פֶּרֶק חֶלֶק

(מִסְתָּרִין דִּי קִיג) מַעֲשֵׂי בִי גִזְרֵן רֶגְלֵן בִּי אִיתְּנֵהוּ

לְמַחֲצוֹת וְלֹא אֲמַר לֵד לִפְלֹג רֶגְלֵן בְּרַחֲמֵי

הָכָא וְלֹא קִשָּׁה מִידי דְּקָתָא הָכִי אֲמַאי דְקָאֲמַר

אֵלָא גַּמִּי דְּנִתְּחָת וְאִסְקֵיהּ לִירוּשָׁלַיִם וְהָכִי שֵׁם

בִּשְׁעָתָא גַּמִּי דִּין לְתַאכְבֵּל דְּהָא קְלִטוּתוֹ מַחֲצוֹת

וְהִל שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם בִּשְׁעָתָא גַּמִּי דִּין בִּי וְנִסְכִּי

שֶׁלֹּם בְּטוֹרָה אִסְקֵיהּ לִירוּשָׁלַיִם וְגַמִּי

דְּעִיר וְנִתְּחָת וְהָא קִשָּׁא לֵךְ לְתַאכְבֵּל בִּין

דְּפִלֵּא מַחֲצוֹת אַחֵר גַּמִּי דִּין וְכֹדְרָנָא דְאֲמַר

מַחֲצוֹת לְקִלְטוֹ דְּרֶגְלֵן שְׁלֹא מַחֲצוֹת אֶפְסִילוּ

מַחֲצוֹת לֵד לֹא פְלֹג רֶגְלֵן בְּרַחֲמֵי בְּשִׁטְנָאן דְּפִירוּת

לְקִלְטוֹ לֹא הָיִי אֵלָא מְדַרְגָּן מִן הַתּוֹרָה הֵל

עָלִי גַמִּי דִּין אֶפְסִילוּ לֹא נִפְלַג מַחֲצוֹת כֵּל בִּין

שִׁכּוּל לֹאכֻלִּי אִם יִרְצֵה וְלֹא מִקְרֵי גַּמִּי שֶׁל

יְרוּשָׁלַיִם. גַּמִּי שִׁכּוּל בְּרַחֲמֵי אִתְּנֵהוּ לְפִירוּתוֹ וְאֵל

דְּרֶגְלֵן אֲמַר מַחֲצוֹת לְקִלְטוֹ אֶפְסִילוּ לְקִרְחָת שֶׁל

יְרוּשָׁלַיִם וְלֹאכֻלִּי דְּהַעֲרִיבֵי דְּבִרְכָּה עַל דִּין

תּוֹרָה אֲמַר מִסִּסָּה בִּי גִזְרֵן רֶגְלֵן הִכָּא דְאִיתְּנֵהוּ

לְמַחֲצוֹת פִּירוּשׁ אֵל הַעֲמִידֵי דְּבִרְכָּה עַל דִּין

תּוֹרָה לְמַקְרֵי שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם וְלֹאכֻלִּי אֵלָא בִּי

אִיתְּנֵהוּ לְמַחֲצוֹת אֵלָא נִפְלַג כֵּל אֲבָל גַּמִּי

מַחֲצוֹת אַחֵר גַּמִּי דִּין לֹא גִזְרֵן רֶגְלֵן לְקִלְטוֹ

דְּבִרְכָּה עַל דִּין תּוֹרָה לְקִרְחָת שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם

וְלֹאכֻלִּי אֲנִי דְּבִשְׁעָתָא גַּמִּי דִּין קְלִטוּתוֹ מַחֲצוֹת

כִּין דְּנִסְכִּי מַחֲצוֹת אַחֵר גַּמִּי דִּין אֵלָא בִּי מַחֲצוֹת

מַחֲצוֹת קֹדֶם גַּמִּי דִּין אֲנִיג אֵלָא הָיִי שֶׁל

יְרוּשָׁלַיִם מִמֵּי לֹא הֵל עָלִי גַמִּי דִּין דְּהִל

בְּנִבּוּלֵי הִל שֶׁל שְׂמִי כִין שְׂמִי רִאִי

לֹאכֻלִּי וְלֹא לְפִירוּת דְּהַשְׁתָּא אִפִּי שְׂפִי כִין פְּשִׁיטוּת בִּי אִיתְּנֵהוּ בִּשְׁעָתָא גַּמִּי דִּין

רֶגְלֵן וְעִלְיֵהוּ כְּשִׁיעֵשׁ מַחֲצוֹת אֲנִי דְקָא מִידי

בְּנִפְלֵא מַחֲצוֹת קֹדֶם גַּמִּי דִּין לֹא הָיִי כְּמוֹ

בְּנִבּוּלֵי מִידי שֶׁהָיִי רִאִי לֹאכֻלִּי שְׁעָתָא הָכִי

הָא הֵל כְּמוֹן דְּהִירוּת שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם וְהָא אִתְּנֵהוּ

דְּפִלֵּא מַחֲצוֹת בִּשְׁעָתָא גַּמִּי דִּין אֲבָל נִפְלַג

מַחֲצוֹת אַחֵר גַּמִּי דִּין כִּין דְּהִירוּת שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם

בִּשְׁעָתָא גַּמִּי דִּין לֹא קִשָּׁה וְהַשְׁתָּא אִפִּי שְׂפִי כִין פְּשִׁיטוּת בִּי אִיתְּנֵהוּ בִּשְׁעָתָא גַּמִּי דִּין

גִּזְרֵן לְמִידי שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם כִּי לִיתְּנֵהוּ בִּשְׁעָתָא גַּמִּי דִּין לֹא גִזְרֵן וְאִם תִּמְכֹּר דְּמַעֲשֵׂר דִּיגִזְרֵן

מִשּׁוּם דְּהֵל עֲלִידָה גַּמִּי דִּין אֲבָל הִכָּא לֹא הֵל עֲלִידָה גַּמִּי דִּין אֲבָלִי אִם הִתְּנָה חֲתוּמָה

וְהָא אֲמַרְנָן בְּפֶרֶק קִדְשֵׁי חֲרִשִׁים (וּסְפִי דִּי גַט) בְּכִינָה מִזְבֵּחַ שֶׁלֹּם וְנִפְגַּם וְנִתְּנָה אֵין חֲזוּרִין

וְנִרְאִי וְיִדְרֹק וְכֹדֶם עֲשִׂינן מִתָּמָּה עֲבֻדָּתוֹ בִּשְׁעָתָא גַּמִּי דִּין בִּשְׁעָתָא גַּמִּי דִּין חֲזוּרִין

אֲנִי שְׂפִי מִנְהָא חֲזוּרִין וְנִרְאִי.

דְּפִירוּשׁ

מַחֲצוֹת. פִּירוּשׁ מַחֲצוֹת יִרְאֵי נִפְלַג מִקְדָּשָׁא אֲנִיג דְאֲסוּר לְטַלְטֵל בְּשִׁטְנָא מִידי מִקְרֵי

מַחֲצוֹת לְעֵנִי אֶפְסִילוּ מַחֲצוֹת קִלְטוֹ מִקְדָּשָׁא רִשִׁי פֶּרֶק אֵלֹא דְבִרְשֵׁי (פִּסְחִים דִּי ס). וְשֵׁם דִּיה חֲתוּב דִּי סו) הִדְחִיא מַעֲשִׂיתָא דְּהִל צִרִיךְ לְתַקְּשֵׁיהּ אַחֵר שְׁנִיפֵיהּ בִּיה פִּירוּת

לְכַךּ לֹא הָיִי יְבֻלִיךְ לְחֻלּוּץ סִכְיֵיהֶם בִּשְׁעָתָא לְעִזְרָה לְשִׁחוּת פִּסְחִיהֶם דְּקֹדֶם שְׁנִיפֵיהּ הָיוּ מְתוּרִים לְטַלְטֵל בְּדִאֲמַר רַבִּי יוֹחָנָן (עֵיזוּבִין דִּי ו) יְרוּשָׁלַיִם אֶלְמָלֵא לְדִלְתוּתֵיהּ גִּעְלוּת בְּלִלְיָה וְחִיבִין

עֲלֵיהּ מִשּׁוּם דְּהִרֵּי וְאֶעֱפִיבִי לִיהּ וְאֲבִלִין פִּסְחִיהֶם:

אֲנִי בִּי שְׁעָתָא פִּירוּת. אֵין תּוֹפֶס פִּירוּת וְלֹא בְּעֵי מַחֲצוֹת אֵין מִסְפִּיק חֻמֶּשׁ אֲבָל פִּירוּת תּוֹפֶס דְּסִבְרָא לֹאקָאָא מִיטְעָא בְּגִישָׁא בִּיה בְּחֻמֶּשׁ דְּפִירוּת מַשְׁחָה פִּירוּתָא לֹא חֲשִׁיב מִמּוֹן

לְתַפּוֹס פִּירוּת אֲבָל לִמְדָּא אֵין בְּחֻמֶּשׁוֹ קִשָּׁה דְּטִיפֵי תוֹה לֹא לְמַדְרֵשׁ דִּאֲנִי חֻמֶּשׁ:

אֶפְסִילוּ בִּירוּשָׁלַיִם. שְׂאֵן מַעֲשֵׂר טוֹרֵר נִשְׁדָּה שְׁנֵי דְכִתְבִּי (וּכְרִים דִּי י) בִּי יִדְרֹק מִמּוֹן (וּנְגו') וְהָכִי

בְּכֶסֶף וְלֹא בִּשְׁהִיָּה בִּירוּשָׁלַיִם. בְּלִקּוּת. מַעֲשֵׂר זֶה חֵלֵל וְאִם עֲצוּמָה הָיָה מַעֲשֵׂר אֵלֶּיךָ אֲרִבִּי

טַעֲמָה שֶׁלֹּקֶת בִּירוּשָׁלַיִם בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר. יִקְרֵי. דָּקָא קִבֵּר לֹא אֵלִים לְמִיתְפֹּס פִּירוּתוֹ: **אֵלָא**

לְעוּלֵם בְּפִירוּת. כִּין מַעֲשֵׂר בִּין לְקִיחַ דְּקָאֲמַר וְנִיכִילִיָּה וְנִכִּילִיָּה **מָאִי** יָאָא מִידי דְקָאֲמַר דְּנִפְלַג

מַחֲצוֹת חֲסוֹת: דְּרִאשִׁי: שְׂטוּב אֵין מַעֲשֵׂר נִכְאֵל

שֵׁם עֵד שִׁיעִמְדוּ מַחֲצוֹת דְּבִעֲדֵן לְפִנֵּי דִיה תִּאכְבֵּלוּ

(שֵׁם ג') וּבְפִירוּתָא גַּמִּי לֹא דְקִלְטוּתוֹ מַחֲצוֹת

מִלְפּוּתוֹ עוֹד מִשְׁכֻּנָּה לְחֻבָּה: וְהָאִירָא **דְּקָא**.

מִבְּסֻתָּא מְכּוּת (וּף ג.) מַחֲצוֹת **לֹאכֻלִּי** דְאִתְּרִיתָא

מַחֲצוֹת לְקִלְטוֹ דְּרֶגְלֵן. מַחֲצוֹת שְׂנֵאמְרָה בְּתוֹרָה

לֹא הִזְכִּירָא אֵלָא לֹאכֻלִּי בְּתוֹכָהּ וְשִׁאמְרָה

בְּמִשְׁחָה מַחֲצוֹת קִלְטוּת תּוֹכָהּ מִלְפּוּתוֹ תּוֹכָהּ מִלְפּוּתוֹ

יָאָא דְרֶגְלֵן הִיא: יְכִי גִזְרֵן רֶגְלֵן בִּי. לֹא רִכָּא

קָאֲמַר לֹא אֵלָא הַמְקִישָׁה קָאֲמַר מִדְּמִירָא רַכָּא

קִלְטִית מַחֲצוֹת מְדַרְגָּן בִּשְׁעָתָא וְהַשְׁתָּא

דְּנִפְלֹג מַחֲצוֹת לִיתָא דְּקִלְטִית גִּזְרֵן דִּיה

רֶגְלֵן הִכָּא דְאִיתְּנֵהוּ וְהָא חֲזוּתָא אֵת הַמְעִשֵׂר

לְחֻץ אֲבָל בִּי לִיתְּנֵהוּ לֹא גִזְרֵן הִלְכָּךְ נִיפְרִיקָה

וְאֲמַאי: בְּטִיל: וְשִׁטְנָא לֹא פְלֹג רֶגְלֵן. בִּי דִין

מִחוּבִין לְפִלְגִי דְקִלְטִית מַחֲצוֹת גַּמִּי בִּסְכָּם בִּין

אִיתְּנֵהוּ בִּין לִיתְּנֵהוּ: **דִּיה** חֲזוּתָא **בְּכִי** יְהוּדָה **אֲמַי**.

דִּיה דְאִתְּנָתָא לְקִיחָא מִרְשָׁא דְקִינָה בִּיאִיה

מַעֲשֵׂר אֲמַר שְׂאֵן בִּי שְׂפִי פִירוּתָא וְשִׁטְנָא

לְעִיבֵר בְּחֻדְקָה לֹא קִשָּׁא: **דְּקָא** קִינָה אֵין בִּי

שְׂוֵה פִירוּתָא שְׂכֻנָּה לִירוּשָׁלַיִם וְיָאָא. דְקִלְטִית

מַחֲצוֹת מַעֲבָת מִלְחָלֵל עוֹד עַל מַעֲוָה

וְהַשְׁתָּוִתָּה: וְיִתְּנֵהוּ וְנִכִּילִיָּה בִירוּשָׁלַיִם

עַם מְעִירְכוּתָהּ: דְּפִלֵּא מַחֲצוֹת. הִינֵינוּ יָאָא דְקִינָה

אֲמַי: שֵׁם בִּי שְׂוֵה פִירוּתָא. מִידי לֹא רִכָּא

וְלֹא בִי חֲזוּתָא הֵאָא וְאֲמַאי: מִי בִיאָה מַעֲשֵׂר

אֲמַר בְּשִׁאֵן בִּי שְׂוֵה פִירוּתָא בִּי: לֹא מִבְּעֵיָא יֵשׁ

בִּי. דְכִין דְּכִי פִירוּתָא הוּא יִתְּנֵהוּ עָלִי קִלְטִית

מַחֲצוֹת דְּרֶגְלֵן וְלֹא מִיפְרֹחַת אֲבָל אֵין בִּי אִיקָא

בְּכִידָּה: דִּי לִגְזֹר רֶגְלֵן מִיפְרֹחַת מַחֲצוֹת לְפִירוּתָא

דְּמִילְתָא דִּלֹא שְׂכִיחַ הִיא מִלְחָלֵל עַל מַעֲוָה

וְהַשְׁתָּוִתָּה וְיִתְּנֵהוּ לִיה דְּחֻדְקָה קִמְלִי: **כִּי** שֵׁם

לְשִׁאֵן בִּי שְׂוֵה פִירוּתָא. שְׂעִינָה בְּכָל אֲנָלִי

וְלִמְדָּךְ שִׁאֲנִיה תּוֹפֶסֶת פִּירוּתָא: **דִּי** אֲמַי אֲמַר אֵין

בִּי שְׂוֵה פִירוּתָא. שְׂעִינָה אֲבָל אֵין שֵׁם בִּי שְׂוֵה

פִּירוּתָא בִּי גִזְרֵן וְהָא חֲזוּתָא וְתּוֹפֶס פִּירוּתָא: **וְכִי** אֲמַר

אֲמַר אֵין בְּחֻמֶּשׁוֹ שְׂוֵה פִירוּתָא. שְׂעִינָה דִּלֹא רִכָּא

וְלִמְדָּךְ שִׁאֲנִיה תּוֹפֶסֶת פִּירוּתָא: **דִּי** אֲמַי אֲמַר אֵין

בִּי שְׂוֵה פִירוּתָא. שְׂעִינָה אֲבָל אֵין שֵׁם בִּי שְׂוֵה

פִּירוּתָא בִּי גִזְרֵן וְהָא חֲזוּתָא וְתּוֹפֶס פִּירוּתָא: **וְכִי** אֲמַר

אֲמַר אֵין בְּחֻמֶּשׁוֹ שְׂוֵה פִירוּתָא. שְׂעִינָה דִּלֹא רִכָּא

וְלִמְדָּךְ שִׁאֲנִיה תּוֹפֶסֶת פִּירוּתָא: **דִּי** אֲמַי אֲמַר אֵין

בִּי שְׂוֵה פִירוּתָא. שְׂעִינָה אֲבָל אֵין שֵׁם בִּי שְׂוֵה

פִּירוּתָא בִּי גִזְרֵן וְהָא חֲזוּתָא וְתּוֹפֶס פִּירוּתָא: **וְכִי** אֲמַר

אֲמַר אֵין בְּחֻמֶּשׁוֹ שְׂוֵה פִירוּתָא. שְׂעִינָה דִּלֹא רִכָּא

וְלִמְדָּךְ שִׁאֲנִיה תּוֹפֶסֶת פִּירוּתָא: **דִּי** אֲמַי אֲמַר אֵין

בִּי שְׂוֵה פִירוּתָא. שְׂעִינָה אֲבָל אֵין שֵׁם בִּי שְׂוֵה

פִּירוּתָא בִּי גִזְרֵן וְהָא חֲזוּתָא וְתּוֹפֶס פִּירוּתָא: **וְכִי** אֲמַר

אֲמַר אֵין בְּחֻמֶּשׁוֹ שְׂוֵה פִירוּתָא. שְׂעִינָה דִּלֹא רִכָּא

אדלקת דב' פריק חומש מעבב. וא"ת חללא בהקדש שוה מנה שחללו על שוה פרוטה מחולל ומסתקמא הוא היין במעשר ו"ל דודאי אם אָמַר הוא וחומשו מחולל על פרוטה (פרות) מועיל אָבֵל ב' לא מביה בְּהִרְיָא החומש לא מהני: **אמר** רבי ירמיה ב' קראן ב' קר חומש לא מעבב אָבֵל בשבת חלל אָבֵל בחול לא חלל חיישינן לפשיעה ונבשבת לא חיישינן

מַכְלִל
דְּפָלִיג אֶפִּילוּ בְּהִקְדָּשׁ. תִּמְחָל לִישָׁנָה
וְהִקְדִּישׁ נֶרְאִין דְּבָרֵי ר' אֱלִיעֶזֶר לֵד
וְהוֹשֵׁעַ בְּהִקְדָּשׁ שֶׁאֵין וְהוֹשֵׁעַ לֵאמֹר פְּלִיג אֵלָא
בְּמַעֲשֵׂר דְּהָכִי מַשָּׁע בְּפִיךָ דְּחֻלִּין (דף יב.) וְאִי
נֶרְסִין הָבָא תֵּרִי וְיִמְנִין נֶרְאִין וְנֶרְאִין אֲמֵי שְׂפִיר
וְלִסְקֵרִים וְדִרְסִין נִתְּנוּ לוֹ מוֹכַח בְּהִקְדָּשׁ דְּמִיָּרִי
בְּהִקְדָּשׁ דִּתְּנוּ לוֹ מִשְׁמַע לְגַבְרָה.

הַקִּדְשׁ אינו מתחילל על הפרקע, האַז אַזמיר
שטאַלן לֵקֶחַ דָּרָה (נח) מִן הַתֵּל
אֹדֹכִים מִקְדִּישֵׁן לֵקֶחַ (נח) וְחִלְּלֵהוּ
וְלִקְחוּ וְתִרְבוּ הָיָה תִּלְשֵׁהוּ אִם שִׁפְרֵי אֶפְסָי לִמְדִּי
חֲשׁוֹב בְּמַחְשָׁב מִן מִן דָּאָם לֹא הָיָה קִדּוֹשׁ סוּפוּ
לֵקֶחַ מִקְרִי מְלִשׁוֹ: **וְנִתְּנָה** וְקָסָה לוֹ אֶת אִתּוֹ
סָפֵק וְדָאָם מִתְּלַשֵּׁין כֵּן אִם גְּמִיר מִנְקֻזִין וְעַבְדִּי
דְּמִכְּבוֹד (נח שמואל נח) אֲשֵׁיב לְבָרוֹת בְּכֶסֶף
בְּכֶסֶף אִיב קִרְקַע נָפִי וִירֵל דִּירְשֵׁין בְּכֻלָּהוּ פֶסֶק
וְחֶסֶת מַעֲשִׂית כֻּלָּה פֶסֶק פֶּרֶט וְהָיָה לוֹ חוּר וְכֻלָּה
פֶּרֶט מִשְׁמַע פֶּרֶט (בבבא נח) וְהָיָה שְׁנֵי
אִבְדֵּן אֶת בְּכָבוֹד בְּקִרְקַעוּת פֶּרֶט וְלֹא בְּדִקְשׁוֹת
וּמִפְסֵד בְּגָמִי וְלֹא הַקִּדְשׁ כֻּלָּה אִבְדֵּן וְהָיָה גַּבִּי
בְּכָבוֹד דְּרִישׁ בְּכֻלָּהוּ פֶסֶק וְכֻלָּה אֶת אִתּוֹ דִּירֵל אֶת הָקָה
כֶּתֶב אֱלֹאִם כֶּסֶף לְחִידֵיהּ אִם שׁוּף כֶּסֶף הָקָה
וְחִסְתָּא דְּכִתְבֵיהּ קִלְמִי מַעֲשִׂינִין קִרְקַעוּת וִירֵל
דְּהָקָם כֶּסֶף מִחוּר דִּירֵד מִלְּמַנְתָּה מַעֲשִׂית עֵרֶכֶךְ
וְגַבִּי בְכּוֹר נָפִי מִדְּרִישׁוֹ מִן חִטֵּי תַּפְחָה מִגְּרִיבָהּ
שְׁקִילִים וּמִדְּרִיבִים כֶּסֶף לְמִדְרִישֵׁיהּ אֶתֵּיבֵיהּ הָיָה
דְּהָקָה: **עֲלִי** לְבָרוֹת מַעֲשִׂינִין בְּמַחְשָׁב: **חֲמוּשֵׁי**
וְהָלֵא אִין חֲמוּשֵׁי מַעֲבֵב אִין אִין חֲמוּשֵׁי בְּמַחְשָׁב
וּבִקְשׁוֹן גַּבִּי מַעֲשִׂי גַבִּי מִקְרִינִין אִין מִסְפֵּי חֲמוּשֵׁי
עַל הַחֲמוּשֵׁי וִירֵל דְּעֻלָּי אִין מִקְרִי אֱלֹאִם:
שְׁתַּלְשֵׁל מִן מַעֲשֵׁי חֲמוּשֵׁי:

[illegible]

אֵלֶּא אִי אַתְּמֵר הִכִּי אַתְּמֵר א"ו יוֹחֵן הִכֵּל מוֹדִים בְּשֵׁבֶת
יְדִי וְקִרְאָתָּ לִשְׁבֹּת עֹנֵג וְעוֹד הוֹאִיל וְנִגְזְרִין תּוֹבְעִין אוֹתוֹ
הִיר אֲמִיר הִקְדֵּשׁ אֵינוֹ מִתְחַלֵּל עַל הַקִּרְקַע דְּרַחֲמָנָא אֲמִיר
וְ מוֹה שִׁיתְחַלֵּל עַל הַקִּרְקַע תְּרוּמָה אֵינָה מִשְׁתַּלְמָת אֵילֶּא
וְנָתַן לִכְהֵן אִין הַקִּדֵּשׁ דְּבִיר הִרְאוּ לִהְיוֹת קִדֵּשׁ חוּשְׁמָה
חוּלְוִין מְעֻשֵׁר אִין מִתְחַלֵּל עַל הָאֵסִימוֹן דְּרַחֲמָנָא אֲמִיר וְצִרְתָּ
דְּבִיר שֵׁשׁ עָלְיוֹ צִוְרָה חוּשְׁמָה מוֹה שִׁיתְחַלֵּל עַל הָאֵסִימוֹן
וְלִי דְרָבָא אֲמִיר לְהוּ אֲמִיר קִרְדָּה עָלְיוֹ לְרִבּוֹת חוּשְׁמָה בְּאִמְתוֹ
תְּנִינָא הַנּוֹבֵב תְּרוּמָה וְלֹא אִכְלָה מִשְׁלֵם תְּשֻׁלְמִין כִּפְּל דְּמִי
קִרְנִים וְחוּשְׁמָה קִרְן וְחוּשְׁמָה מִן הַחוּלְוִין וְהַקִּרְן דְּמִי תְּרוּמָה

[illegible]

בא ארז חתנינו שחצי יותן בקה שעלה קרן
ואת שש אמתיו ואין קדוש נפסד ולמה בזה
דמך וזה לתת שלשין וסיוס בשמך אמר אהרן
הרי אהרן שלי בעשרים ושלש עונותי: ונאם
חומשא מלכא: מדרקתני חומש על עשרים קלעים
נמש קלעים ר' חננין חומש מן תחתי: הוא וחומש
הפשה: חתי חומש מלכר שואה רבע על כך
חומש מעבב: אבילת חתי חלומה דר שיתן
החומש: אפגשה: מאליו אינו כלכל הפדיון
שארבעה חזיון דר מעשר שואה: כנגדן: א
דלמא אפגשה: כפשה: ר' ר' הוא גזירה
הכתוב שהחומש מן הפדיון הוא ואין שוה
ארבעה נפסד פסותי חומש: תמיא: מעשר
שני על דמיא: פסותי כחמין להפריש הלוקח
מעם הקרן: אין לו חומש: אם פורדו בעליה: ואין
לו ביעור: חתית שילשת נעטשו שקראל לכער
כל מעשרהוהוה מן הבית ולתת למי שהם דרסין
כדכתיב (דברים י) קמזה קמז שלש עונות: ונאם
קרן יש לו: דכל זמן שלא פדאו אסור לאוכלו
חתי חלומה: מיא: אין לו חומש ויש לו כך
הפסב: אפגשה: במעשר שואה: איתיה
בדרקנ: במעשר דמיא דרקנ: בשת: נפרי כבוד
שבת לא יעבב מלאכל בשביל חומש: מקאמר
אין נראה דר' ר' אילעור בשת: אביל בחול
רבי רואה את דבריה בעל חול: אביל בחול
אמר יאכל ובקעשר ודאי קאמר: דר' חומש לא
מעבב: שואה האוכלו לקח חול: ששום לא
כדל: לאלול בשקמך (ושם י) וקאם בחיזישן
לפשיעוהו: הא קאמר דרבי דחושע לא יאכל
מדרקנ: קאמר שקאם פישע ויתקשד ולא יתן
חומש עד: חולל: ונקרין חובעין: אותו: את
החומש ולקבא למחשט לפשיעוהו: נראין: דרבי
רבי אילעור בקהש: חולל ונקרין חובעין: אותו:
חיי אשיר: מנסכת בבורח: כפ: הקרן ר' נאם:
ונאם: חקאם: ואם קאמר: נפסד חומש וקס
גמיה: חקאם: כסף ערפ: עליו וקזה: לו תירוץ:
החולל בשבט: אינא: שיתלשם: מעות אלא
הארכין שיהשלחמן נעשין חקאם כדכתיב
בא את הקדוש מן שוה חותן לו תעשה קדש
אלקא מדי דחיו לקב: בעיקר: שלא מן החולין:
מעת אב גזירה: שח קסא: חולל: בבדלו חומשין
דלמא: חקאם: חקאם: חקאם: חקאם: חקאם:
שילם את הכסף: של קסם גזיקה כמעות: דמי
תירומה: כמה שואה שוה לימכר בשוק דקמיה
אפגשה: חקאם: בשבט: דלא עדי שיהיה חקאם
שני קרין: חקאם: דלא עדי חקאם: חקאם: חקאם:
אבילתה מן החולין: מן החולין: מן החולין:
חשוי שואה בא מוחות כלל של קסם גזיקה
משלם גמי דמי תירומה כמעות מעות כמו
שנקברת תירומה בשוק

מוסיקה
חומש על חומש. וא"ת וקא לעיל בריש פירקין (רף מה). עינין יחד לו בלי א
נטל וקור והפקידו אצלו ו"ל דרמ" ס"ד ביון שבא מתורת חומש לא מייתי
עליה קרבן ואין מוסיף עליה חומש אחר קמ"ל: **וְלֹא** מיתקא תנא. לא הוּא ולא לאו וא"ת
התתן במסכת מעשר שני (פ"ב מ"ו) סלע של חולין ומעשר שנתעברו מביא בסלע מעות

ש"מ חומושו כמותו ש"מ אמר רבא גבי גול תפיב
ותמישיתיו יוסף עליו ותנן נתן לו את התרן
ונשבע לו על החומש הרי זה מוסר חומש על
חומש עד שיחמטם תרן פחות משנה פריסה גבי
תרומה כתיב איש כי יאכל קדש בשגגה ויסף
חמישיתו עליו ותנן האוכל תרומה בשגגה משלם
קרן וחומש אחד האוכל ואחד השותה ואחד הקדש
אחד תרומה מותרת ואחד תרומה טמאה משלם
חומשה וחומשה דחומשה ואילו גבי מעשר לא
מכתב כתיב לא יאכל תנא לא איבעי אביעאי
לן גבי הקדש כתיב ואם המקדש יגאל את ביתו
ויספ חמישית כסף ערפק ותנן תפדה את הקדשו
מוסר חומש חומשא נתן חומשא דחומשא לא תנן
מאי גבי תרומה כתיב ויסף גבי קדש גמי הא כתיב
ויספ או דלמא גבי תרומה כתיב ויספ אי שקלת
ליה לוי' ודיספ וישרית ליה על תמישיתו תהו ליה
תמישיתיו גבי הקדש כתיב ויספ תמישיתו אע"ז דכי
שקלת ליה לוי' ודיספ וישרית ליה על תמישית
סוף סוף תהו ליה תמישיתו ותרפוק ליה דתהו ליה
הקדש שני ואמר רבי יהושע בן לוי אקדש ראשון
מוסר חומש על הקדש שני אין מוסר חומש אמר
ליה רב פפי לרבינא הכי אמר רבא מוסר חומש אמר
הקדש דמי מאי הוי עלה אמר רב טבוימ משמיה
דאבי אמר קדא ויספ חמישית כסף ערפך משיש
חומשו לנפשו ערבו מה כסף ערבו מוסר חומש אף
כסף חומשו גמי מוסר חומש גיפא אי"ר יהושע אף
על הקדש שני אין מוסר חומש אמר רבא מ' דרבי
יגאל את ביתו המקדש ולא תתפסין תני תנא קמיה
ופדה בערפך מה בתמה טמאה מיוחדת שתחילתה
כל שתחילתה הקדש וכולה לשלמים מועלין בה אמר
לשלמים למעוטי קדשים קלים כיון דאית להו לבגלים
ת הקדש למעוטי מאי תחילת הקדש הוא דאית ביה
דלמא לעגן חומש קאמרת ורבי יהושע בן לוי אמר
באשי לרבינא בתמה טמאה בתחילת הקדש איתא

וקדו ילה בסוף משיטתו אתקרי משיטתו בשני וין נשמתו משיטת דרבה אבל הקא גבי הקדש ללא כתיב אלא משיטת
אתקרי משיטת כסף ערךך לא אשכחן גורעין ומוסיפין להפסיק את התיבה אלא או בראש או בסופו בדאמרין בסדר ויזאר ו
ב' מאי קמבעי דיל לרבא חיפוק דיה ארם רוח דחילת את החומש בראשון און סומין חושב דקהל ילה הקדש שני ביפול דוח
חומש וואר' ויפול לן דיל לא מרקא בשמעתא חושב בתחלת הקדש שני. שוקר מאיזו ניסוחו לן נוספס תחת דקדש
דמשה ילה מסקתא ליה תפליה. ון תחת דראשון שומב נוספס בקדושה לש דמי. ון תחת דמשה נוספס צעקת חושב ון ואם בתקרא
בדקתא יזאר ילה אלא דבי קאמר בקדושה שתי בדקתא נוספס קאמר לן קרר וקס משיטתו סה בדקתא נוספס תחלת הקדש
שני ויפסקתא לדבר הבית תחת קרר אתר אחר וכו'ל' ויפלי' ב' כלום ורסם הקדש בתקוה חושב לקדש הבית
אלא אפשר ליה לאומקא דיל אתר הקדש לא מבטלה משעת ועד דאפדיל ליה תחת ב' כלום משיטתו לענין הקדש
קאמר ולא בגררין מה ההקדש לא בחומש קאמר ובבא לקדש הקדש קאמר וקרר משיטתו מעילה משום דבמעילה נמי שייך

וְלֹא מְעוֹת נָפְי עוֹל כְּתִיב־ בְּגִי אֲשֶׁם גּוֹלִיֹּת כְּתִיב
מִשְׁמִיחִית דְּבִרְהוּ וְתָנִי, נָמִי וְזִמְנִי דְרֵאבִּא טוּבֵא; וְתָנִי
תְּחִיבִי כִּי וְזִמְנִשְׁתְּ וְנִשְׁבַּע לֹא עַל הַחֹמֶשׁ שְׁכָר וְכִפֵּר
הַחֹדֶר וְרִיחַ הַמִּסְחָק וְשִׁמְשׁוֹת עַל חֹמֶשׁ שְׁכָר וְכִפֵּר
חֹדֶר וְתָנִי לֹא חֹמֶשׁ רֵאשׁוֹן שְׁנִשְׁבַּע עֲלָיו וְחֹדֶר
וְכִפֵּר וְנִשְׁבַּע עַל חֹמֶשׁ שֵׁנִי וְחֹדֶר מִשְׁמִיחִית חֹמֶשׁ
עַל חֹמֶשׁ שֵׁנִי וְכִן עֲלֵיכֶם עַל שְׁלִשְׁתֵּם כְּתִיב־
חֹמֶשׁ שְׁהוּא מְחֻיָּב כִּכֵּר וְחֹדֶר וְכּוֹפֵר כְּרִיז כִּי
עַל שְׁתֵּתָא מִפְּרִית שְׁבוּעָתָא בְּפִתּוֹת מִשְׁחָה פְּרִיטָה
נָפְי תְּרוּקָה, אוֹכֵל תְּרוּקָה בְּשׁוּבָה
מִשְׁמִיחִית, דְּלֹא מְשַׁמֵּשׁ אֵלֶּא חֹדֶר מִשְׁמִיחִית
תָּנִי כִּי חֹמֶשׁ־ דְּחֹמֶשׁ־אֵשׁ כְּנֻם אֵם תָּנִי עָרֵן
וְחֹמֶשׁ מִן הַחֲזִילִין מִבְּחֻשּׁוֹ וְנִשְׁבַּע הַשְׁחִיזִין
תְּרוּקָה וְחֹדֶר וְאָכַל חֹדֶר מִשְׁמִיחִית מִשְׁלֵם אֵשׁ
וְחֹמֶשׁ־וְאִחֵר תְּשִׁי, שְׁמֵן שֶׁ תְּרוּקָה דִּסְכִּיָּה
מִשְׁתַּחֲיִית וְשִׁתְּיָה כְּבִיבִילֵי אִתְרִינִי בְּפִי כְּתִיב־
וְדוֹמָאן (וְרַף ע.ו.) שְׁתִּיָּה כְּבִיבִילֵי מִמְּאֻכְלֵת לִפְנֵי
וְגו' וְכִתְבִּיהִי כִּי תִירְדּוּן וְסִכֵּה כְּתִיב־הַתְּרִיבִי
וְתָבֵא כְּמִים בְּקִרְבּוֹ וְכִשְׁמֵן בְּעֻמְתּוֹ אֵקֵל אֵם
בִּיעֵרָה עַל יָדִי כִּיבֵר אִתּוֹ מִשְׁלֵם חֹמֶשׁ
דְּאִישִׁי כִּי יֵאבֵל קִשָּׁה כְּתִיב פֶּרֶט לְמוֹצֵי אֵשׁ
הַתְּרוּקָה עַל יָדִי כִּיבֵר אִתּוֹ מִשְׁלֵם אֵקֵל־נָפְי, מִשְׁמִיחִית
בְּגִי פִרְדִּין מְשַׁמֵּשׁ שֵׁנִי תְּרִכְבִּיהִי בִּגְמִי וְנִמְשִׁיחִית
יוֹסֵף עֲלָיו לֹא כִּסְתָב־בְּגִי מִשְׁמִיחִית
דְּמִישְׁמִיחִית דְּרִבְדֵּל לֹא מִיִּתְרָא אֵלֶּיָּה בִּיהַ, מְשַׁמֵּשׁ
דְּחֹמֶשׁ־אֵשׁ כְּנֻם אֵם חֹדֶר וְחֲזִילֵל אֵת הַחֹמֶשׁ
הַרְשָׁאוֹ וְלֹא אִתְּנִי מִיִּתְרָא לִי, אֵם מִסְחָק
חֹמֶשׁ עַל חֹמֶשׁ אֵלֶּא כִּי דְּפִשְׁקֵיט לֹא יָקֵל מִסְחָק
לְדֵל אֲשִׁכּוֹהִי בִּיהִ רִמָּה בְּרִיבֵּן כְּרִיבֵּן
רִמָּה פְּרִתָּא בְּרִיבֵּן עַל לְמוֹצֵי שְׁמֵן דְּבִתְרוּקָה כְּתִיב
וְסִפֵּי מִשְׁמִיחִית לֹא כְּתִיב־כִּי כְּרִיבֵּן מְשַׁמֵּשׁ
לְשׁוֹן וְסִפֵּי שְׁמֵנִשְׁ שֵׁנִי חֹסְפֹתִים יוֹסֵף חֹדֶר
וְיוֹסֵף אֵבֶל שֵׁנִי שְׁמֵנִשְׁ נָפְי הַקִּשָּׁה, הַפּוֹדֶה
אֵת הַקִּשָּׁה כְּתִיב אֵם הַקִּשָּׁה, יִגְלֵל וְסִפֵּי
מִשְׁמִיחִית כְּסִפֵּי כְּרִיבֵּן, הִכִּי יִרְסִין וְתָנִי הַפּוֹדֶה אֵת
הַקִּשָּׁה שְׁמֵנִשְׁ חֹמֶשׁ, וְכִתְבִּיהִי וְפִדְרִיק וְהוּא וְלֹא
יִרְסִין הַנִּגְרָה מִן הַהִקְדָּשׁ שְׁחֹר פְּרִיטָה כִּי
דִּהְיִיתָ מִבְּעִילָא קֵם מִיִּרְיָ וְגִבִּי מִעִילֵל אֵל כְּתִיב־
וְסִפֵּי אֵלֶּא קֵם מִיִּרְיָ וְגִבִּי מִשְׁמִיחִית אֵת מִשְׁמִיחִית
וְאֵת אֵשׁ חֹסֵן מִן הַקִּדָּשׁ יִשְׁלֵם וְגו' מִאֵי, אֵם
חֹדֶר וְלֵל אֵת הַחֹמֶשׁ מִזֶּה יוֹסִיפֵי חֹמֶשׁ מִי
אִמְרִין אֵת וְגִבִּי תְּרוּקָה אֵעִי דְּלֹא כְּתִיב־
מִשְׁמִיחִית חֹדֶר וְכִי הַתְּרוּקָה דְּחֹמֶשׁ־אֵשׁ מִשּׁוֹם
דְּכְתִיב־כִּי יוֹסֵף דְּמִשְׁמֵנִשְׁ שְׁתִּי חֹסְפֹתִים אֵי טַעְמָא
מִשּׁוֹם מִשְׁקִיעֻתָּא וְהוּא קָבֵא נָמִי חֹדֶר וְסִפֵּי חֹדֶר
לְעֵצָא וְלִיִּשְׁאֵי וְגו' אֵלֶּא, טַעְמָא חֹדֶר־אֵלֶּא אֵם מִשּׁוֹם
מִשְׁמֵתָא אֵת אֵלֶּא מִשּׁוֹם דְּקִימָא לֵן וְעָרֵץ
מִסְחָפִין וְעָרִישִׁין הִלְכָּן וְסִפֵּי דְּגִבִּי תְּרוּקָה כִּי
שְׁקֵלֵת לֵה וְרִדְשִׁין וְתִירְדּוּ בִּיהִ אֵת מִשְׁמִיחִית
וְיִגְרָא עֲלָהּ וְכִיבֵר אֵת אִתְרִינִי בְּאֻמְתָּא בְּאֻמְתָּא
(מִתָּה) וְלֵקֵחַ מִדֶּם הַפֶּר דֶּם מִהָפֵךְ יִקְבְּלֵהוּ תִּשְׁרֹף לֵה
חֲזִיל קֵרֵן בְּעֻצּוֹ מִתְּפִישִׁים תַּחַת הַרְשָׁאוֹן אֵין מִסְחָק
עַל חֹדֶר וְכִיבֵר אֵת חֹדֶר־אֵלֶּא כִּי תִשְׁטֹשֵׁל לֵה
וְהוּא, יִקְוֶה לֵה לְכַתְּבָה אֵם בְּרִיבֵּן טַעְמָא בִּי וְאֵם
לְקִמְהֵי פֶרֶץ מִי אֵל מִשְׁבַּחֹת לֵה נָמִי שְׁתֵּתָא הַקִּשָּׁה
וְיִאֵל וְיִאֲוִעֲלוּ לֵה, הַשְׁתָּא סִידֵּי דְּמִעִילֵל מִשְׁשׁ קִמְרָה
לְעֵצָא וְכִיבֵר מִשְׁמִיחִית וְכִיבֵר אֵת מִעִילֵל קִמְרָה
לְמוֹעֲשִׁית הַקִּדָּשׁ שֵׁנִי אֵתָא וְכִרְבִּי יוֹשִׁיעֵן כִּי לֵה

לעיל) **בְּמֵאָה** דאָמר אין בחימושו. ולמד אין בו קשה וכן נמי איתתוב ליעיל: **וְכִי** עשו
דברים כשל תורה. א"ע: בדכפה מסכות עשו אפי' יותר משל תורה היינו
היכא דשיקרי לקטס כדי לעשות סייג אבל הכא אפילו בתרומת מעשר ודאי לא הָיָה שיקר
לקטס חושש אם לא שאמרה תורה ולקח לא הָיָה לקטס בשל דמאי ומשני דה"נ עשו תהליך
ממזר א"ע"פ שאין סקרא אלא משום דבאשת איש
תולד ממזר:

וְלֹא אָמר בפני נכתב ונתחם. נכתב לא נקט אלא
משום דקאן דלרמי אין צריך לומר נכתב
דאי' תורה אומר הרי ר"מ אפי' מצאנו באשכח
כשרה:
וְחֻכְמֵיהֶם אומרים אין תהליך ממזר. מילא
קאמרי רבנן לא תצא דעדיפא טפי
מכלל דסבירא ליה ודא תצא א"ע: דאן תולד ממזר:
כִּי־צִוְּנוּ יעשה. פירוש לרובן כיצד יעשה אם ניסת
שלא יצטרך לרצואי אי נמי לר"מ כיצד יעשה
סודם עשיתו ואל יצטרך לו אתר אבל אתר
נשיטת אין נראה לה' שיהיה שום הקנה:
יִפְלְגוּ תהנה. וא"ת ויאמר בפני נכתב ונתחם
בעדות ביהודה וכו' תימא צריך לומר
קודם נתינה האמר כפרק קטא דנשיין (דף נה ושם)
בגז שנתנו ולא להספיק לומר עד שנתחשר
וה' לומר דצריך לומר אתר נתינה מיד
שנתחשר בעדות עוסקים באותו ענין:
כֶּסֶף על נחשת. וא"ת כיון דהא דתחללים כסף
על כסף א"ע: דאסור בודאי אפילו מרחוק
כ"ש כסף על נחשת דשרי דאפי' בודאי מרחוק
שרי בדאמר בסבורין אי אידך דקאן נחשת על
פירות דפליגי דבי כרי מאיר ורבנן תנא נמי כסף על
נחשת דשרי נמי בטעא אפירא:

וַיַּחְזֹרוּ ויפדה. פרישין בו צריך לעשות דביעין
דירצה יעלה הפירות עצמן ויפדין בודאי אסור
כסף על נחשת של מרחוק והכא גבי דמאי שרי
הקשה לפרשנוש דמקנה מקומות דמי לאתרי
דמצינו דמאי קל בודאי דבמסכת דמאי (פ"א מ"ב)
תנן הדמאי אין לו חושש ואין לו ביעור ובמתני'
תנן נמי מעשר של מוסף חומש ולא קתני של
דמאי בדרבנן גבי האוכל תרומת מעשר ועל
חכם הביא מתני' דמאי דמעשר שני וזה
מדקאמר מרחוק אין של מרחוק לא משמע
דאפי' המשנה אחת לא שפיר תהלי עדיפא
דמי למפרך דכסף על כסף אסור בודאי אפי'
מרחוק מילא מתנה על אחד מן הסלעין ובדמאי
שרי וזה מיה שפירש לפדות הפירות פ"ג
מלעיל אפאכ משמע בבכיה ודכתי' פ"ג
דמעשר שני (מ"י) גבי לקוח בכסף מעשר שני
שנקאנו בו אמר להם לא אם אמרתם כי תאמר בלחוש שאינו נפדה טעור ברושק מקום
אקלט לקוח צריך לתגלעולו וכן בכמה דוכתי' לכן נראה לקר' דלר"מ אם יצרה יחזור
ויפדה הפירות והביא דצריך לתגלעולו ויפדין אפאי דשני שמואל דר"מ מתמיד בדמאי
יותר מתקבצו והכא מילי טפי מתקבצו אבל קא לא קשאי ליה אפאי מוסף חומש בתרומת מעשר של דמאי בודאי ובפדיון לא מתמיד דרוקא באכילא שעושה עבירה מתמיד בדמאי
כמו בודאי אבל בפדיון שאינו עושה עבירה לא התמידו והוצרך להביא מתניתין דתחללין כסף על נחשת מרחוק דלא תימא כמו כן מילי ר"מ בודאי ואיכ' משנה ודא דמאי לזאני כמו
בתרומת מעשר לבי מיימי ודאי אין מחללין כסף על נחשת שלא מרחוק ואיכ' קשה דהא מילי בדמאי לגבי דאי יותר מחכמים ואפי' ס"ל בסמוך דשקא ר"מ מתמיד בזה ומתנה
בדמאי בודאי יותר מחכמים וגבי לאו לאו מתמיד כמו בודאי ורבנן א"ע: דמתמיד גבי לאו גבי מיתה דתרומת מעשר של דמאי אין נראה להם לקטס חומש כדפ"ל דאפילו בודאי לא
היה לקטס אם לא שנתנה תורה ומיה קשה דרסיון בנשנה במלכות דר"מ ובלבד שיפדה הפירות ו"ל כר מחללין כסף על כסף אפילו לחזור ולפדות אותו ובהקפה על דבר אחר וכן
נחשת על הפירות ודמאי כמו שפירש כסף על כסף ובלבד שיפדה פירות שכלל נחשת על הפירות לחזור ולפדות הפירות או מותר אבל אם היה או דעתו

לרבות פחות כ"ו. ואת דרש דכל איתן וגמין רביבתי: אם החוקק בית דין לשון פרושה.
בין טובע לנכתב: נגמירין **אפילו פחותות** אם חזר השני וכתב פחות פחות פחות פחות
שעמדו ביד משם נזקקין לו: **מתני'**
מעשר. מעשר מן המעשר: ותרומת מעשר של דמאי. שהלוקח מעט התרין צריך להפריש

מספק אבל תרומה גדולה של דמאי לכא דלא
יחייבוהו בחכמים להפריש בדמאי: בסוטה דף
מ"ח. לפי ששלח בכל גבול ארץ ישראל ודא
שלא היה מפרשין אלא תרומה גדולה בלבד
אלאכא ויחידיו היו בזה מוסף חוק דכל דמי
איקרו תרומה בתרומת מעשר כתיב (במדרס יח)
והמתם ממנו תרומת ה' בחלה כתיב (שם טו)
חלה תרומה תרומה בכבודים כתיב (וברים יב)
ותרומת דרך דאמר מר אלו בכורים נמכת ד' יח)
וכן הני חד נקדו דמשם אחד הן באין: **יגע**
רבעי. מוסף חומש בפדיון דפדיון נטע רבעי
קדש קדש גמרי מעשר: **בפ'** שני דקדושתו ודף
נ"ה גבי נטע כתיב כתיב קדש הלולים וגבי
מעשר כתיב כל מעשר התרין מותר התרין וד'
ורבי תרי נמי חד חשיב להו דמתוך קרא נפק
בשוגג בטעם רבעי לא כתיב אלא מעשר: ליה
שלי. דוקא נקט שאם חלל של אחרים אין
מוסיף חומש של מעשרו חתיב ויטרא כו'
הקשר. ולא של אחרים ומעשר: חתיב: תהנית
אפי' חתיב קרבן מעילת תוקשר: **גמ'** קשא
ליה ל"א. משנתי דהנה קשה לר"א בן פורת
עשו חכמים חזוק. להוסיף על תרומת מעשר
של דמאי חומש שאין הפרשו אלא מדרבנן:
הפכתי גמ' בספדית תיב. לאשה שעשאו בעלה
שליח להוללים לגרש העריכתו לומר בפני
נכתב ונתחם ודקאמר מפרש לפי שאין בקאין
שלמה ואין עדים מצויין לקיימו: ואפי' שחללין
שנקא על דין זה וזה שחללין אותו. בלי מעשר
נפי' של דמאי קתני לה נחשת על הפירות
אפי' חצי לירושלים: ויחזור ויפדה את הפירות
ויעלה הכסף לירושלים דכתיב ונביא יד ודא
הכסף והביא יעלו פירות ויאכלו בירושלים:
ולא חזקיהו לק' לחזור ולחלל ואם רוצה
מעלה הפירות עצמן דהקדילו בו: ופי' שחללין
בו. מסקנא דהיתבא דאדתיב רב ששת דא
דכי קאמר שטענו לר"מ דמילי בפדיון דמאי
לחלל כסף על כסף כסף על נחשת מעשר
דאי מן מחללין לו דאי נזאנא אפילו כסף על
נחשת דמאי לפדיון ותתנן כו': שנתעבדו. ודא
ליהנות בשל חילוף: פכאי כסף על נחשת
במאי כסף על דמאי כל מקום רב נזאנא
שמיהן חילוף ודקעת מעשר: ובזרי את הָקֵשׁ
בכרשאונה.

שפחן. ומחלל עליה הפעות הללו ותהא היא מעשר והפעות והסלע השני וחליץ
בכרשאונה.

מפני

מפני

במזבחה ודא מילי טפי מתקבצו אבל קא לא קשאי ליה אפאי מוסף חומש בתרומת מעשר של דמאי בודאי ובפדיון לא מתמיד דרוקא באכילא שעושה עבירה מתמיד בדמאי
כמו בודאי אבל בפדיון שאינו עושה עבירה לא התמידו והוצרך להביא מתניתין דתחללין כסף על נחשת מרחוק דלא תימא כמו כן מילי ר"מ בודאי ואיכ' משנה ודא דמאי לזאני כמו
בתרומת מעשר לבי מיימי ודאי אין מחללין כסף על נחשת שלא מרחוק ואיכ' קשה דהא מילי בדמאי לגבי דאי יותר מחכמים ואפי' ס"ל בסמוך דשקא ר"מ מתמיד בזה ומתנה
בדמאי בודאי יותר מחכמים וגבי לאו לאו מתמיד כמו בודאי ורבנן א"ע: דמתמיד גבי לאו גבי מיתה דתרומת מעשר של דמאי אין נראה להם לקטס חומש כדפ"ל דאפילו בודאי לא
היה לקטס אם לא שנתנה תורה ומיה קשה דרסיון בנשנה במלכות דר"מ ובלבד שיפדה הפירות ו"ל כר מחללין כסף על כסף אפילו לחזור ולפדות אותו ובהקפה על דבר אחר וכן
נחשת על הפירות ודמאי כמו שפירש כסף על כסף ובלבד שיפדה פירות שכלל נחשת על הפירות לחזור ולפדות הפירות או מותר אבל אם היה או דעתו

לא

בבא מציעא. הזהב – פרק רביעי דף נו עמוד א – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" קצא

לא תחירו למכור דמאי אלא לסיטון בלבד. וא"ת בדפוסק הספיקה (כ"ב דף פ"ה) אמרין הלוקח דיק מן השוק ב' גמר בלבד לקנות קנה ותחייב במעשר ואי אפשר לתחייבו אלא איכ' יעשר אלקא אין מוכרין דמאי לעם הארץ וי"ל דהכא איירי למכור לחבר ותו י"ל כמו שהתירו להאכליל לעניים ולאקסאנים דמאי כן התירו לסיטון ולבעל הבית כשמוכרו במדה גסה

הלוקח מן הנחתום. יבד' איתא מנחי' דמאי פ"ה הלוקח מן הנחתום מעשר מן התקנה על הצוננת מן העונת על התקנה ואפי' דמפוסים דהרב דרבי ר' יוחנן אוסר שאני אומר חטים של אמש היו משל אחד ואל היום משל אחר הלוקח מן הפלט מעשר מן כל דפוס דפוס דרבי ר' מאיר רבי' יוחנן אומר מאחר על הכל ותשתא קשה מאי קאמר בשלמא מן הצוננת כ' אלא דמפוסים דהרב אפאי אדרבה מן הצוננת על התקנה קשה טפי דמקל מרבי' יוחנן דרבי יוחנן אוסר אכל דאפוסים דהרב לא פליג ברחקני שאני דמאי חטים של אמש היו משל אחד משמע דלא פליג אלא אעונת ועוד דאפילו בפלט דאסר ר' מאיר שרי' ר' יוחנן מאחר על הכל כ"ש בנחתום וי"ל דריפ דמנחתין הלוקח מן הנחתום מעשר מן התקנה על הצוננת אפילו תן התקנה והצוננת דמפוסים דהרב דרבי ר' יוחנן יוחנן אוסר בצוננת על התקנה חיוב דמאי דמפוסים דהרב שאני אומר של דמאי דהיינו העונן משל אחד כיון דאיאק גמי דפוס משונה משל היום והשתא פריך שפיר בשלמא צוננת דמאי דמפוסים דהרב אילעאי שפיר דריב' בדיא ולכן בדמאי מעשר אלא לכתחילה אלא כשהתקנה וצוננת דמפוסים דהרב אפאי שרי ואל רבי' יוחנן אוסר אם אלקא רבי' מאיר מיקל טפי מדרבן רבינא ר' יודע שפיר דאסר ר"מ בפלט משום דמותר והלז' ובין אלא דמי' פריך מבה דמקל ר' מאיר מדרבן אבאי משני אלא דמקלא ודמקלא ר' מאיר טעמא דר"מ אלא ברלזותא מנהגה דנחתום חז' גבא ובין לזוקח פגמים ב' מיני בהבאות והכל דאחד ונעשה אותם בשני דפוסין כדי לידע איז מתבארא רעה ואיז משובח דרבי' יוחנן סבר כיון שהוי חקם וצוננת וגם דמפוסים משונים מוכח מילתא דמשני בני אדם לקח אכל בשני של דפוסים לחז' אפי' בפלט לא תיש רבי' יוחנן נשיאות חטא לקוח. ואם תאמר ללקח נשיאות חטא משום דאזכיל בלא הפרשה אחרת וי"ל דמשמע ק"ר דאפרשה גירא דתי' נשיאות חטא יצאו

שכר אינו משלם רבי שמעון אומר קרשים

הוא מני רמי' היא ואיתי' ראי'ה מן המביא גס' לא שפיר שני ליה. בדמפרש ואיל' דקשיא ליה לרבי' אלקע' וכו' עבי חיזוק בתרומת מעשר של דמאי שהיא קלה שאפילו תרומה ודאית' אינה אלא במיתה ביד שמי' ד' תאובל'ה' ומשני' ליה שמואל. יעשה חיזוק דלרבי'ם באשת' איש שאסור תורה ששה מיתה ביד אדם וזאת אמרת' ורב' ששה. דאזכרית' לשמואל מחלול שלא עשו בו חיזוק בחילול של דמאי: לא שפיר אזהרית'. דתא חילול ב' לא עבד ליה שפיר לאו בעלמא ואלא דלא תוכל לאכול וגו' ואמאי דאזכרית' רב' ששת' רב' יוסף שפיר שני ליה. דאע"פ שמקל ר"מ בפרקיו כו' פלגי'. הוא לענן בפרות תשלומי חטאין ונשיאות חטאין ולנחתום. מעשר סבל' דפוס' ודפוס'. אלקא תיש דלקא אחי לאפרש' מן החיוב על הפסול: לא מאי אית' לך למישר'. מאי שנא דחייש על הפלט משום דמותר תלקא ובין נחתום גמי'. דלא תיש ליה ר"מ לא חשק' לך דקסבר נחתום מותר שאני לוקח דהרב ביחד תלין למימר מדר גבא ובין ויש אדם אחד ששה בפרות דפוסין הלוקח: מנא? אלו דברים שאין להם אונאה. בגמרא מפרש טעמא: השקירות. המוכר שקירות לגבות חוב שכתבו ושלטו לעצמם: והשקירות. גור המוכר הקדש או המוכר שולטו ששנ' בו מום: ולא תשלומי ארבעה ותשעה. אם טבח או קרב מושם והקדשות אצטרף למיתתו דאילו עבדים ושקירות וקרקעות לא שפיר למימר דאילו תשלומי ארבעה ותשעה אינה נהנת אלא בשור ושה בלבד: אינו נשבע. שלא פשע שלא הוקדשו תורה לשיבוע עליהן: אינו משלם. אם נגבדו ממנו.

קרשים

כדומר לסיק' הוקדשו לכל אלה לחלול המעוה וחזרו ומחלל המעוה הוא אבדו (א) פשוטו דהק' שכן ואמר אם זו של מעשר תרי טוב ואם זו של חזילין תרי של מעשר מחוללת על זו מפני שאמר מחללין בפה על נחושת מדוחק אבל כסף על כסף לאו דרך חילול הוא ואפי' מדוחק גמי לא ובין דאף כסף על נחושת לא

מפני שאמרנו מחללין אותו כסף על נחשת מדוחק לא שקנים בן אלא שחזרו ומחללין על הכסף קתני מיתה מחללין מדוחק מדוחק אין שלא מדוחק לא אמר רב יוסף אע"פ שמיקל רבי מאיר בפריונו מחמיר הוא באכילתו דתניא לא התירו למכור דמאי אלא לסיטון בלבד ובעל הבית בין פון רבין פון צריך לעשר דרבי ר' מאיר וחכ"א אחד הפיסון ואחד פלע הבית מוכר ושוכל' להבירו וגו' לו במתנה ואינו חושש מתוך רכונה הלוקח מן המנחתים מעשר מן החמק על הצוננת ומן הצוננת על החמק מן המפוסים דהרב דרבי ר"מ בשלמא מן הצוננת על החמק דרבי אילעאי דא"ר אילעאי מנין לתרומ' מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה שנאמר ולא תשא עליו חטא בהרימכם את חלבו מננו אם אינו קדש נשיאת חטא לקח מביא לתרומ' מן הרעה על היפה שתרומתו תרומה אלא אפי' דמפוסים דהרב ליחוש דלקא אתי' לאפרושי מן החיוב על הפסול ומן הפסול על החיוב אמר אבי' ר' אלקע' שפיר קא קשיא ליה ושמואל לא שפיר קא משני ליה דקשיא ליה ל' אלקע' מיתה דרבי' שמים ומשני ליה שמואל מיתה ב' ד' דלקא שאני מיתה ב' ד' דמיתרי' דא' ששת' לא שפיר קא מויתב ליה דקאמר אינהו מיתה ומותב' רב ששת' לאו דכתיב לא תוכל לאכול בשעריך ולמאי ולמאי דמויתב רב ששת' רב יוסף שפיר קא משני ליה אלא רבינא עד דמויתב מנחתום לסייע ליה מפלטר תנן הלוקח מן הפלטר מעשר מן כל דפוס ודפוס דרבי ר"מ אלא מאי אית' לך למימר פלטר מתיר תלתא גבא ובין נחתום גמי מחד גבא הוא ובין דבא אמר שמואל שפיר קא משני ליה שם מיתה בעולם: מתני' אלו דברים שאין להם אונאה העבדים והשקירות והקרקעות וההקדשות אין להן תשלומי כסף ולא תשלומי ארבעה ותשעה שומר חנם אינו נשבע ונשיאות חטאין

הוא מני רמי' היא ואיתי' ראי'ה מן המביא גס' לא שפיר שני ליה. בדמפרש ואיל' דקשיא ליה לרבי' אלקע' וכו' עבי חיזוק בתרומת מעשר של דמאי שהיא קלה שאפילו תרומה ודאית' אינה אלא במיתה ביד שמי' ד' תאובל'ה' ומשני' ליה שמואל. יעשה חיזוק דלרבי'ם באשת' איש שאסור תורה ששה מיתה ביד אדם וזאת אמרת' ורב' ששה. דאזכרית' לשמואל מחלול שלא עשו בו חיזוק בחילול של דמאי: לא שפיר אזהרית'. דתא חילול ב' לא עבד ליה שפיר לאו בעלמא ואלא דלא תוכל לאכול וגו' ואמאי דאזכרית' רב' ששת' רב' יוסף שפיר שני ליה. דאע"פ שמקל ר"מ בפריונו כו' פלגי'. הוא לענן בפרות תשלומי חטאין ונשיאות חטאין ולנחתום. מעשר סבל' דפוס' ודפוס'. אלקא תיש דלקא אחי לאפרש' מן החיוב על הפסול: לא מאי אית' לך למישר'. מאי שנא דחייש על הפלט משום דמותר תלקא ובין נחתום גמי'. דלא תיש ליה ר"מ לא חשק' לך דקסבר נחתום מותר שאני לוקח דהרב ביחד תלין למימר מדר גבא ובין ויש אדם אחד ששה בפרות דפוסין הלוקח: מנא? אלו דברים שאין להם אונאה. בגמרא מפרש טעמא: השקירות. המוכר שקירות לגבות חוב שכתבו ושלטו לעצמם: והשקירות. גור המוכר הקדש או המוכר שולטו ששנ' בו מום: ולא תשלומי ארבעה ותשעה. אם טבח או קרב מושם והקדשות אצטרף למיתתו דאילו עבדים ושקירות וקרקעות לא שפיר למימר דאילו תשלומי ארבעה ותשעה אינה נהנת אלא בשור ושה בלבד: אינו נשבע. שלא פשע שלא הוקדשו תורה לשיבוע עליהן: אינו משלם. אם נגבדו ממנו.

קרשים

י"צא

שטרות. מדממעט לזו מנאנאק משמע דהל' המוכר מדאוריית' בשטרות וא"ת פרק מי שמת (כ"ב דף כמ"ט) אמרין מתנת שביב מרע מדרבנן ופרין והאמר רב נחמן המוכר שטר חוב לחבירו והורו וקפלו מחלו ואפי' יורש מוחל ומודה רב נחמן בשטר נהנו במתנת שביב מרע שנית. יכול למחול. אי אמרת בשלמא מתנת שביב מרע דאורייתא

משום הכי אתי יכול למחול. כי והשקא ותלא

מכר שטר חוב באוריתא ואפי' יכול למחול

ומפרש ר"י דה"פ אי אמרת בשלמא דאורייתא

היינו מוהעברתם אי"כ עשאו הכותב יורש ואי"כ

אמאי יורש מחלו מלא אולמיה יורש יורש מתא

אי נמי אפי' הור' מכר שטר חוב דרבנן משכחת

ביה אונאה מדאורייתא כגון שהלדו על פה

וגתן לו יותר מדאי כדי לעשות שטר שיעבוד או

הלדו בשטר ונתן לו הלדו יותר מדאי שחזר

לו תהשר ויהיה מקוה על פה ולקביו ויהיה נראה

דקנה מן החרדא אם יש לזה קרקעות שמכור לו

שיעבוד שיש לו בקרקעות ובמדינה (כ"ב דף ס"ב)

כתבתי בארבות:

והא' בימיה מבירה הוא. וימיה דכ"פ קמא

דע"ז (דף טו. ורש ור"ה השתא) מוכח

דכשריות לא קני מישאלא שטר פרה מבחן

ומלא לבית דירה אמרו ויל' דהקא גבי אונאה

כתוב ממכר מיתור לבית שטרות. וז"ל

שבמכרה כי אפילו פחות ממכר אונאה חול' דבר

משמע דקבא מיתור אף בקרקעות כגון נמי פרק

האיש מקושר (קדושין דף נ"ב) שם ר"ה (ד) קאמר

ובמקרקעי נמי לא אמרין אלא דפלגי באומדנא

אבל פלגי בפליגא אפילו פחות ממכר אונאה

חזר דאמר קבא על דבר שבמכרה חזר וחזר

דקאמר היינו שהמקח בעל לגמרי בדמיונה

התורה (מנחות דף ט"ז) ושלדו הפסוק (כ"ב דף צ"ז)

וקשה דברקס ביה כור (שם דף קי"ד) ורש ר"ה פחות

תמן בית כור קשר אפי' מוכר לך מדה בתכל פירח

כל שהוא יגבה חזרתי כל שהוא יחזור ויפרש

רש"ם (הם דקא דאמר קבא דחזר מילתיה לא

הוי בקרקעות וקשה לפרשו מהקא ויל' דהתם

אינו אומר המוכר מדרתי שיש בה בית כור דאז

ודאי היה חזר בדברך אלא שקטא אומר כי

קטור ויהי המוכר שיש בו ולכך המקח קיים

וא"ת לימא דידע דשדא שיקא מוכרו יותר

משווי וכן דורעניה דלמא בטל אבא קרקע ויל'

כגון זה פשיטא דרש אונאה שמכר אינו חלי

בקרעא אלא בחי' שבשוק

אלא' דאמר שדאי בה בדקעי לה. וא"ת היינו

מקח שדאי דקעי ליה ר' ודוא לא שדא

אלא ד' דל דבמכר מורה דלא שדא שדא אלא ד'

האמר דלא קעי אלא ד' ודקעו וז' אם ודקע בדקעי

לא שדא אותם ודקעו ואגלאי מילתא דקעי שדא

וא"ת לקח לא תחשב זו אונאה קרקע כיון שדא

טעה לא מנח מדין מחשבו ולא בשטאן לא טעה

אלא במה שלא הושבן דקרקע בדקעי לה ויל'

כיון דהוה שדא בה בדקעי לא כמו שאמר היו

שדא אותם דקעו נמצא שהאונאה מן החסין ולא

מן הקרקע

אמר

קדשים' שהוא חיוב באחריותו. יש לזה אונאה ושאינו

חיוב באחריותו אין לזה אונאה רבי יהודה אומר אף

המוכר ס"ת בהבחה ומגילות אין להם אונאה אמרו

לו לא אמרו אלא את אלו: גמ' מנהיג מילי דתנו

רבנן וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך

דבר הנקנה מיד ליד יצאו קרקעות שאינן מפלגלים

יצאו עבדים שהקשו לקרקעות יצאו שטרות דכתיב

וכי תמכרו ממכר שגופו מכור וגופו קנוי יצאו

שטרות שאינן נזקין מכור ואין נזקין קנוי ואינן עומדין

אלא לרתי' שבהם מכאן אמרו המוכר שטרותיו

לכשם יש להם אונאה פשיטא לאפוקי מדרבנא

דאמר אין אונאה לפרוטות קמ"ל יש אונאה

לפרוטות הקדשות אמר קרא אחיו ואחיו ולא הקדש

מתקין לה רבה בר מנחם כל היכא דכתיב ידו ידו

ממש הוא אלא מעתה דכתיב ויקח את כל ארצו

מיוז הכי נמי דכל ארעא בגדיה הוה נקוט לה אלא

מרשותו קבא נמי מרשותו וכל היכא דכתיב ידו לאו

ידו ממש הוא והתניא אם המצא המצא כדו אין

אלא ידו גזו חצירו וקריפו מנן ת"ל אם המצא

המצא מ"מ טעמא דכתב רחמנא אם המצא המצא

הא לא הכי הוה אמינא דכל היכא דכתב ידו ידו

ממש הוא ותו תניא ונתן בגדה אין לי אלא ידה וגזו

חצירה וקריפיה מנן ת"ל ונתן מ"מ טעמא דכתב

רחמנא ונתן הא לאו הכי הו"א כל היכא דכתב ידו

ידו ממש אלא כל ידו ידו ממש הוא ושאינו התם

דליכא למימר הכי אלא ברשותו בעי רבי יודא

שכירות יש לו אונאה או אין לו אונאה ממכר אמר

רחמנא אבל לא שכירות או דלמא לא שגא אמר

ליה אפי' מי כתיב ממכר לעולם ממכר סתמא כתיב

והאי נמי בימיה מכירה היא בעי קבא חסין וזרעו

בפרקע מהו יש להם אונאה או אין להם אונאה פמאן דשריין בכדא דמיין ויש להם אונאה

או דלא בפליגיהו על גב ארעא היכי דמי אלימא דאמר איהו שדאי בה שיתא ואחיו מהרי

ואמרי דלא שדא בה אלא תמשה והתמי רבא כל דבר שבמכרה ושכבמשקל ושכבמנן אפילו

פחות ממכר אונאה חזר אלא דאמר איהו שדאי בה כדאבעי לה ואגלאי מילתא דלא

שדא בה כדאבעי לה יש להם אונאה או אין להם אונאה פמאן דשרי' בכדא דמיין ויש

להם אונאה או דלמא בפליגיהו אבא ארעא נשבעין עליהו או אין נשבעין עליהו פמאן

דשריין בכדא דמיין ונשבעין עליהו או דלמא בפליגיהו אבא ארעא ואין נשבעין עליהו עומר

מתירין או אין עומר מתירין היכי דמי אי דאשרוש תנינא או דלא אשרוש תנינא דתנן אם

השריש קודם לעומר עומר מתירין ואם לאו אסורין עד ששבא עומר הבא לא צריקא

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

דחציניהו וזרעניהו קודם לעומר ואחא ליה עומר וחליף עזיניהו ולא אשרוש קודם לעומר

קדשים' שתיב באחריותו. אמר רבי עלי' שלח והפרישה והטעמה ומוכרה: יש לזה אונאה. ורבינו דאם מתח א גנבה חייב באחריותה דידה היא ואל תנו איש את אחיו קרינא ביה ושאינו חייב באחריותו. כגון דאמר רבי זה אף המוכר ספר תורה כו'. מפרש טעמא בנמצא שביב מרע שנית. ודבר הנקנה מיד ליד. וחזר עליו בכל תנאי שהיושקו לקרקעות

ורביתו והתחילתם אותם וכו' (ויקרא כ"ט) דקושט

לאחוד: פמאן אפי'. מירלא מירלא שטרות

אלא משום דאין נזקין נזקין ומוכר: המוכר

שטרותיו לכשם. לצור בהם אבקת סממנין נמצא

ממכרם על אלו לצורך תשמיש גוף ודוא. יש

לזה אונאה. דנזקין קנוי ומוכר: פשיטא. מאי שגא

מכל מטלטלי דעלמא: לפרוטות. סתם מוכר

שטרות לכשם אין שם המקח על אסיר בידו

אלא של פרטות: ויד ממש הוא. דקריקת לעיל

הכא נמי מירשות. עמיתך קאמר ואפי' קרקעות

נמי משמעט אין לי. שיתחייב כפל. אלא. כוונת

שלשקה ביד: נמי חצירו וקריפו מנן. שגאם

נכנסה שם ונגזל כפירה לגנבה מנן שנקנה לו

חצירו ומתחייב כפל. ת"ל ונתן ס"פ. מירלא

כתיב ונקנה יתננו ושאינו תתם. וקח את כל

ארצו. יש להם אונאה. אם מכר: בפליגיהו אבא

אריא. ואין אונאה לקדשות ושלאל השריש

קאי: שדאי. ורשמי בה שטאן חזר. דקושט

טעות הוא דקא דכתב פי בחזקת כן ואינו כן

וכן שהמקח טעות הוא אפי' בטיל לזה אבא

ארעא חזר דהוי דאימנעט קרקעות מדין אונאה

מדין מקח טעות לא אימנעט שדאי אין לו מכר

דאדעתא דהכי לא נזק: בדקעי לה. כמה שדריך

לקרקע דמידי דאומדנא דרשית דטעו וזי כיון

אונאה נשבעין עליהו. אם חזרה במקצת כגון

שענו פסקת עמי לרוע ר' שמכרתי לך ודקע

ממש ודוא אומר: ורשמי מקח ומחצה: עוש

מתירין. קסיד גידולין דידו קמביעא ליה

ולכתיב אקדור אי דאשרוש קודם לעומר: תניא

דעומר מתיר: אי גידולין במסכת מנחות (דף

ט"א) והתם מפרש טעמא: ואי דלא אשרוש

בשעת הבאת עומר: תניא. דאין עומר מתיר:

והאריגיהו. מן החרש וזיכין שחזר עומר

לאכילה וזרעניהו קודם לעומר. וחליף ליה עמר

עליהו כדלא אשרוש:

מחו

מחו

מחו למוינקט מנייהו ויפיל. כלומר אנדוילן דידוה לא מבקעין לן שיהי אפי' התיך עומד
שאשקען את הוורעיק קודם שגורעם ווורעם קודם העומד ולא השרישו הוה הנדוילין
אסורין עד שיבא עומד הבא בן קא מביקע ליה לנקיט מן הוורעם שבקעקע ומיכל לאחר
העומד וישריטו עיפוי. שהעומד מתיך את התלושין תושי' של שנה זו ואת נדוילין

המקורשין שהשריטו. או דלמא מנייהו עומד
איתא. ויבקרע בקעקע דמז ואלא שיק אנבר
גביהו למשריטתה כפי' ר' אמי אונאה. את תנן
לה מנתינתין דאין להו לכל הך מנתינ' ביטול
קשה. יותר משתות' יש לן או אין להם. מי
אמרין מאל תלנו וישרא מהו הוא דאמיטע ואת
לא בכלל אונאה הוא אלא מקא טעת הוא או
דלמא כיון דלאו דבר שבמדה הוא ולא אטעיה
דבריהם בשאר דין אונאה הוא. ר' יונה ור'
ירוש'. מילתא באפי' נשירידי אמרי' אונא ארובי
אמי קימי אלא ר' ירמיהו אפרקעית דרבי וינתן
האקדשות אמרי' משימה דר' יוחנן אונאה אין
לכם ביטול מקח' יש לן. מ"ד אקדשות. אפרה
רבי יוחנן: כ"ש. דאקדשות נמי אמר דיוון
דאשמועינן דביטול מקח לא בכלל אונאה הוא
מדיקא אמיטע אי דאקדשות קחשיב ליה מקח
טעת אינ' דליקא טעת כלפי' נשקא ואפיה
אמרין ביטול מקח כל שכן דלגבי חכריה
דאיבא למימר טעה ואונאה ודכי' לא איקניא
כל שכן דרבי' מ"ד אפרקעית. אפרה: אמי
האקדשות לא. דאמי ג' דריוט אמרין טעה
ואונאה ודכי' לא אקני אכל אקדש ליבא
למימר הכי וכו' דלינתוהו בדין אונאה טעת נמי
לא אמרין בהו בדשמואל: מחולל. באמרין
דאמיטע מאונאה וטעת נמי ליבא למימר ביה
דמאן שטת' איהן. מנסכת ממזר' ור' כ'א
אם היה קודם בעל כוונת. רישא דמנתינ' וכו'
האומר תרי זו תחת זו זו תמורת זו זו תלפי זו
הרי זו ממזרה זו מחוללת על זו לא אמר כלום
שאין קרוב תמים מתחלה ואם היה קודם בעל
כונת קודם לחולל לעשות לא דמים א"ל
משני' עד כדי דמי הקדש. קא לחולין דמי
תורה. ואפי' אין זו וקח כמותה דאמר דאמיטע
מאונאה: אמר ליה לעשות לו דמים דבר תורה.
דגבי הקדשות ערפ' פתיבא בביתו וקסבר
ערפ' שווי משמע ור' יוחנן עבר ערפ' כל דמים
שערכוהו משמע ליה אם אלו הם יוקח ויחא'
יונה אהקדשות בו. לר' יונה קשה דרבי יוחנן
ארובי יוחנן ואיפוי. אליבא דר' יונה אכל
אליבא דרבי ירמיהו לא תיפוך דתא לר' ירמיהו
אליבא דרבי יוחנן הקדשות אין להם ביטול מקח

דמי' אפרקעית אכל אקדשות וד' איתא בתמורה לרבי יונה איפוי
וקמפילגי ר' יר' מר' און לן ביטול מקח אית ליה דשמואל ביוון דאמיטע
מאונאה לא שאן שטת' איהן משהות דאילו גבי דריוט אמרין טעה אכל בהקדש
ליבא למימר טעות ופר' לית ליה דשמואל. קסבר כיון דאיבא יתר משתות' לאו דרך מקח
הוא וכו' דלגבי מקח לא מדי' הוא גבי חילול נמי לא מדי' עבד: שחילוי' אין. דתא
אמיטע מאונאה לא שאן נגזלה ולא שאן קטנה לבחילתה לא. ודבר תורה דערפ' שווי
משמע: ופר' קא' ל' לבחילתה. ערפ' כל דהו משמע חלוק' לאקפעי' איסוריה ואפילו
מדרבנן שרי מידה לאחר זמן ושלם לעולם כברי אונאה. וקאמר דבר תורה ואפילו כברי
אונאה אפילו לעשות דמים דבר תורה ולא תיפוך. דאי מנסב לך קשה דרבי יוחנן ארובי
יוחנן דאילו לירידה לא מצי לתרצינן אין לן אונאה דמתי' כרב חסדא פתוח מבי' אונאה אין לן ביטול מקח יש לן מכלל דאונאה אין לן וקאמר אין
מתוירין לן אונאה אכל אר' ל' שותת' ליה מתניתא מוק' לך כרב חסדא: מאי אין לן אונאה. דגבי הקדשות

אמר ר' נהר א"ר חסא אונאה אין לן ביטול מקח יש להם. משמע דרב חסא לא פליג
ארב חסא רבו וקשה לר' דבפי' המקביל ולקמן דף קט. ושם אמרין וכן ר' וישוה ק
סבור מיה' ב' אמר רב נתנן אין אונאה לקדשות אלא ביטול מקח אין להם ותירץ
ר' תאן אונאה עד פלגא אכל מפלגא ואליך מיקרי ביטול מקח ויש להם ואיני שפיר דא

מחו למוינקט ומיכל מנייהו כמאן דשריין בכדא
דמי וישריטו עומד או דלמא בפלגיהו אבא ארנא
תיקו אמר רבא אמר רב חסא בעי' רבי אמי אונאה
אין להם ביטול מקח' יש להם או אין להן אמר
ר"נ נהר אמר רב חסא פשיט' ר' אמי אונאה אין
להם ביטול מקח' יש להם ר' יונה אמר אהקדשות
ר' ירמיהו אמר אפרקעית ותרויהו משמיה דר'
יוחנן אמרי' אונאה אין להם ביטול מקח' יש לן
מ"ד אקדשות כ"ש אפרקעית מ"ד אפרקעית אכל
האקדשות לא בדשמואל דאמר שמואל הקדש שוה
מנה שחילול' על שוה פרוטה מחולל' מנה התם אם
היה קודש בעל כוונת. ר' יצא לחולין וצריך לעשות
לו דמים א"ר יוחנן יצא לחולין דבר תורה וצריך
לעשות לו דמים מדיקא ר' יצא אמר אף צריך
לעשות לו דמים מן התורה כמאן עסקין אליבא
בברי אונאה בהא ליבא ר"ל צריך לעשות לו
דמים דבר תורה ויתנן אלו דברים שאין להם
אונאה הפרקעית והעבדים והשפחות וההקדשות
אלא ביטול מקח בהא ליבא רבי יוחנן צריך
לעשות לו דמים מדיקא ר' יונה אהקדשות
ורבי ירמיהו אמר אפרקעית ותרויהו משמיה דר'
יוחנן אמרי' אונאה אין להם ביטול מקח' יש להם
עולום בביתול מקח ואיפוי דרבי יוחנן לר"ל וירד' ל
רבי יוחנן כמאן קמפילגי בדשמואל דאמר שמואל
הקדש שוה מנה שחילול' על שוה פרוטה מחולל
מר אית ליה דשמואל ומר לית ליה דשמואל
איבעית אימא דכולי' עלמא אית להו דשמואל והכא
בהא קמפילגי מר סבר שחילול' אין לבחילתה לא
ומר סבר אפילו לבחילתה איבעית אימא לעולם
בברי אונאה ולא תיפוך וברב חסדא קמפילגי
דאמר מאי אין להם אונאה אינן בתורה אונאה
דאפי'

המקדש שוה (שכין דף סט.) אמרין כי אמר שמואל שחילול' לבחילתה מי אמר ובפי'
דסנהדרין (דף קי') אמר דבמשה הקדש בעיקר ט' וכו' ויעולם הבעלים חלולין פתוח משמיסין
וחוש אלמא מחזירין אמר רוח הקדש וי"ל דהי' שחילול' אין שנתחולל חלולין פתוח ממזיק
שדבר זה אסור לעשות ואין צריך להשלים אלא מדרבנן אכל לבחילתה שעשה דבר
שמומר שנתחולל לחלו' שוה בשוה וטעה ונמצא שהקדש שוה יותר וישלם מן התורה ומר
סבר אפילו לבחילתה לא ישלים אלא מדרבנן אף על פי שנתחולל שוה בשוה אכל במזיד

ל"ע אסור לאנות הקדש

דאפילו

דאפילו

ר' נהר א"ר חסא אונאה אין לן ביטול מקח יש להם. משמע דרב חסא לא פליג
ארב חסא רבו וקשה לר' דבפי' המקביל ולקמן דף קט. ושם אמרין וכן ר' וישוה ק
סבור מיה' ב' אמר רב נתנן אין אונאה לקדשות אלא ביטול מקח אין להם ותירץ
ר' תאן אונאה עד פלגא אכל מפלגא ואליך מיקרי ביטול מקח ויש להם ואיני שפיר דא
דתנן (לעיל דף נו.) דבר יחודא אמר ר' אמי המזכר
בדקא ומגלמית אין להם אונאה ומקדש בנקרא
עד כדי דמדים מדקאמר אין שמשע דאקדשות
נמי אית לתו האי שישרא ובפרק אלקנה נזית'
(כתובות דף עט.) תנן שום הדיונין שפחות שחיות
או דותרין שחיות מברכין בטל רשב"ג אמר מברכין
קדיש ומקדש הקדש דמברכין קדיש עד פלגא:

יצא לחולין ב' דבר יחודא אין להם לעשות לו דמים
מדיקא ר' יצא לחולין הכל אכל מדרבנן
צריך לשלם להקדש אונאה ולמדי' צריך לעשות
לו דמים דבר תורה ויש להקדש ביטול מקח קא
לחולין כגד המעוט שנתן והשאר יתחולל בדמים
שישלם וקמ"ל דלא אמרין כיון שיש להקדש
ביטול מקח יבטל הפדיון ולא קא לחולין כלל כמו
בדיוט דהקדש בטל התיב טעמו משום דהקדושו
המאנה חוזר משום שאמר רוצה לתהויר האקדוש
ואפילו אם מתאקדש פטור מלהתויר מ"מ שניתם
חזרונין כיון שמתאקדש היה יכול לבטל לדי' הפסד
אם לא ידריש ויחזור בבדי שריא אלא הקדש
מתאקדש אינו יכול לבטל לדי' הפסד בשעשע
המתחולל שאינה הקדש לא ויכול ליתדות עד שיוסיף
על קציו כדי שיווי וגיב' צריך לחסוף ולא ויכול
לחזור דאפי' מתהיב להקדש בטעות מפסיד
בדמברנן ביש חולין וכו' דף קל. ושם דף (לא)
לא תשימיה את דאמירטו לנבזה כמסירתו
לדיוט כיון שיש באן שיתחייב לחסוף אינ' שעשה
והיה חסדו שיתחולל בכו' כל תהקדש ולא יצטרך
לחסוף כי מ"מ נתרצה בשוה בשוה ולא נתחוב
מקמאן לאעתא להקדש ואינו יכול לחזור ולקב'
אין שניהם חזרונין והואמר רבי יונה
האקדשות. ביטול מקח יש להם איה היה יכול
לתרץ דביטול מקח יש להם מדרבנן דאם כן מאי
איבא כיון אונאה דהקדש לביטול מקח דבאונאה
נמי צריך לחסוף דמים מדרבנן מדקדרי' א'
באונאה קא לימא ר"ל דבר תורה אכל לרבי
יוחנן דאמר מדבריהם אמי ליה שפיר ולעיל נמי
אמר ד' הקדש על העליונה אפילו באונאה ועד
אי ביטול מקח יש להם איה היה יכול
נצטרך לומר דלמדי' אין להם ביטול מקח היינו
אפילו מדרבנן אי' להשלים דמים ובקרא קמני'
צריך לעשות לו דמים ולעיל ד' הקדש על
העליונה וקמ"ל כר' אפי' לבחילתה. מיטת דבפי'

המקדש שוה (שכין דף סט.) אמרין כי אמר שמואל שחילול' לבחילתה מי אמר ובפי'
דסנהדרין (דף קי') אמר דבמשה הקדש בעיקר ט' וכו' ויעולם הבעלים חלולין פתוח משמיסין
וחוש אלמא מחזירין אמר רוח הקדש וי"ל דהי' שחילול' אין שנתחולל חלולין פתוח ממזיק
שדבר זה אסור לעשות ואין צריך להשלים אלא מדרבנן אכל לבחילתה שעשה דבר
שמומר שנתחולל לחלו' שוה בשוה וטעה ונמצא שהקדש שוה יותר וישלם מן התורה ומר
סבר אפילו לבחילתה לא ישלים אלא מדרבנן אף על פי שנתחולל שוה בשוה אכל במזיד

ל"ע אסור לאנות הקדש

בבא מציעא. הזהב – פרק רביעי דף נח עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל" – (שטיינזלץ) קצט

נשבעו לזוהרים. שלא פשוה בזה שהן בעלי הדין דרמבין שהרמז את הלשכה את ארזות
אביהם על הבעלים אלא על ההקדש בדאמרין לקמן תורמין על האבדו שיהא חלק
בקופות תלולו למי ששחל שקלו ואבד ואינו יודע בעשיו שאבדו: ואם לאו. שזעזע להם
מוקדם לכן שוב את תורמין עליהם אלא על מה שישלחו להם אחרים מתחתם לפיכך
זו הלשכה וזה הדין שיהא חלקם: ונמצא:

נִשְׁבְּעוּן לְנוֹבְרִין וְאִם לֹא נִשְׁבְּעוּן לִבְנֵי הָעִיר וּבְנֵי
 הָעִיר שֹׁקְלִין אַחֲרֵיהֶן תַּחְתֵּיהֶן וּמִצָּאֹא אוֹ שֶׁהִתְרוּם
 הַנֶּגְבִים אִלּוּ וְאִלּוּ שְׁקָלִים הֵם וְאִין עוֹלִין לָהֶם לִשְׁבָּה
 הַבָּאָה אִמֵּר שְׂמוּאֵל הָכָא בְּנִישָׁא שְׂכָר עֲסָקָן
 וְנִשְׁבְּעוּן לִפְטוֹל שְׂכָרן אִי חֲבִי נִשְׁבְּעוּן לְנוֹבְרִין לִבְנֵי
 הָעִיר מִבְּעֵי לִיה אִמֵּר רַבָּה נִשְׁבְּעוּן לִבְנֵי הָעִיר
 בְּמַעֲמַד נּוֹבְרִין כִּי חֲבִי דְלֹא נִשְׁבְּרִיהוּ וְאִי נָמִי כִּי
 חֲבִי דְלֹא לָקְרוּ לְהוּ פּוֹשְׁעִים וְהָא נִגְבּוֹ וְאִי שְׂאֲבָדוּ
 קִתְּנֵי וְשׂוֹמְרֵי שְׂכָר בְּנִגְבּוֹת וְאִבְדִּיהוּ חֲבִיבֵי מִיתִיבֵי
 וְהָכָא נָמִי נְהִי שְׂלֹמִי לֹא מִשְׁלָמִי אֲנִירִיהוּ מִיָּהָ
 לְפִסְדִּי אִמֵּר רַבָּה נִגְבּוֹ בְּלִסְטָן מוֹרִין אֲבָדוּ שְׂמִבְעָה
 סְפִינָתוֹ בָּיִם רַבִּי וְיִחָנִן אִמֵּר הָא מִנִּי ר"ש הִיא דְאִמֵּר
 קִדְּשִׁים שְׂחִיבִי בְּאַתְרֵיהֶן יֵשׁ לָהֶן אוֹנָאָה וְנִשְׁבְּעוּן
 עֲלֵיהֶם הַתִּינַח עַד שְׁלֹא תִרְמָה הַתִּרְמָה מִשְׁתַּרְמָה
 הַתִּרְמָה קִדְּשִׁים שְׂאִינוּ חֲבִיבִי בְּאַתְרֵיהֶן נִגְבּוֹת דְּהִנָּא
 תּוֹרְמִין עַל הָאֲבָדוֹ וְעַל הַחֲבִיבֵי וְעַל הָעִתִּיב לְבָבֹת
 אֵלָא א"ר אֶלְעָזָר שְׂבֻעָה וְזוֹ תַּקְנָת חֲכָמִים הִיא שְׁלֹא
 יְהוּ בְּנֵי אָדָם מְלִילִים בְּרַקְדָּשׁוֹת: נוֹשָׂא שְׂכָר אִישׁ
 מִשְׁלֵם: רַמִּי לִיה רַבִּי וְיִפָּךְ רַבִּי חָכָא לְרַבָּה תֵּנִי נוֹשָׂא
 שְׂכָר אִישׁ מִשְׁלֵם וְרַמְיָנִי הַשְׁכּוֹר לַהֲפֹעַל לִשְׂמוֹר
 אֲתָּה הִפְכָּה לִשְׂמוֹר אֲתָּה הַתִּינַח לִשְׂמוֹר אֲתָּה הִתְרַעֵם
 אִין נוֹתֵנִן לוֹ שְׂכָר שְׂבַת לְפִכְךָ אִין אַחֲרִית שְׂבַת
 עָלִיו הָיָה שְׂכִיר שְׂבַת שְׂכִיר חֲדָשׁ שְׂכִיר שְׁנָה שְׂכִיר
 שְׂבֻעָה נוֹתֵנִין לוֹ שְׂכָר שְׂבַת לְפִכְךָ אַחֲרִית שְׂבַת עָלִיו
 מָאי לֹא לִשְׁלֵם אֲתָּה לְהַסְדִּי שְׂכָרוֹ אִי חֲבִי רִישָׁא
 דְּקִתְּנֵי אִין אַחֲרִית שְׂבַת עָלִיו חֲבִי נָמִי דְלַהֲפִסְדִּי
 שְׂכָרוֹ וְמִי אִית לִיה שְׂכָר שְׂבַת וְהָא קִתְּנֵי אִין נוֹתֵנִין
 לוֹ שְׂכָר שְׂבַת אֲשִׁתִּיכ א"ל מוֹדִי שְׂמִיעִי לָךְ בְּהָא א"ל
 חֲבִי אִמֵּר רַבִּי שֶׁשֶׁת בִּשְׁקֵנוּ מִנְדִּי וְכֵן א"ר יִחָנִן בִּשְׁקֵנוּ
 מִנְדִּי: ר"ש אִמֵּר קִדְּשִׁים שְׂחִיבִי בְּאַתְרֵיהֶן יֵשׁ לָהֶן
 אוֹנָאָה וְשְׂאִינוּ חֲבִיבִי בְּאַחֲרִיתוֹת אִין לְהוּ אוֹנָאָה: תֵּנִי

תָּן חַיִּיב שְׂאֵנִי קוֹרֵא בָּהֶן בַּה' וְכִחַשׁ
מִיתוֹ וְכִחַשׁ אָמַר לִיה בְּלִפְי לֵיָא
אִיפֹכָא

[illegible]

בבא מציעא. הוזבא – פרק רביעי דף נח עמוד ב – מותר מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזליץ)" תוספות

1 **הא** מה אני מקיים לא חנו באונאת דברים. דכל היכא דאיכא למודש דרשנין ולא מוקמינן
2 **באי** ויהא וכן פירש. ר' חנינו ו' אף ו' דאפילו מעשה אבותי אין לו לתקורי:
3 **הלא** ידאיתך סלקתך. פירוש לשון כחשו כמו שמוציא וקב כסלי (איוב לא) אבנא אשר יקוט
4 כסלו ונג' שט' כלומר הנה לא לירא ממקרה' וזה הנה בטוחני' ותום דרכיך היא המקור
5 וכן נא מי הוא נקי ואברא אם היה נקי לא היית
6 אבר וסוף פרק המסדרים. ר' פטו' יש
7 לפשר כמו כן לשון כחשו ולא לשון סכלות
8 דאל"כ אברתה לא ידאיתך סלקתך כלומר מה
9 שאתה. ויא' ממקרה' היה לה להיות בטוחני'
10 וזהו אקא מפיס דברך שאתה שוחט בנה'
11 וזה' בנפול וזה מנפול. וזה דאמר' פרק העול
12 בפרא (בכ"ד ק"ט) העול לזבחיך שזה
13 פרוקתו כאילו גול בשמותו הייתי משום דפגעמיס
14 רעב כבד ואין לו במה לקטת אכל' יש הרבה בני
15 אדם שונים חסרים כל כך.
16 **הדיויל** סומקא ואתי דיוקא. ומה שמארים
17 בתחילה את השומרים מתאספין
18 לזכרה
19 חוץ' מג' שידורין ואין שולין. אין לפרש דאין
20 עולין לעולם וזהו אקא אמרין בסמוך הכא על
21 אשת איש יש לו חלק לעולם אבל אקא היפ' כל
22 היתורין עולין מיד ואין אחר של ידנחם שולט כזו
23 בדאמרין בפרק עושין פסין (עירובין י"ט ק"ו)
24 ממוחב וקורבן ובפרק בריא דחגיגה י' כ"ו ע"כ
25 קי' מסלמנדרין וחי' מג' דאין עולין מיד אכל' יש
26 מהם דנתיב לעולם העולין פני בריורי דרביס
27 דאמר בסמוך אין לו חלק לעולם הכא נתיב
28 שעולין לאחר י"ב חדש כעון הכא על אשת איש
29 דמשפט ששני ישראל בניהם י"ב חדש אי' נמי
30 מליבין נמי דאין נתיב לו חלק לעולם הכא אינם
31 נותנין יותר מ"ב חדש אלא לאחר י"ב חדש לא
32 דין ולא נותנין ושרדים בלא טובה ובלא רעה
33 וניהא שותא דלא חשיב מינים אפוקיטורס
34 שאוקם נתיבן לזדורי הורות בארמא בפ"ק דריה'
35 יו' ו' וטע' ר"ה א' גידנחם כל' וחס אינם כלים
36 ומיהו תימה דלא חשיב פושעי ישראל בנפס'
37 כעון קרקפתא דלא מנה תפילין דאמרין בריה'
38 (שם) שידורין ונותנין בה י"ב חדש ואח"כ נותן
39 ונשקטין נקפיה ונעשים אש תחת כפות רגליהם
40 של צדיקים ונראה דלא רצה למנות אותם
41 ששנים בביתא וזהו לא היה משמיענו
42 חרזה וזהו דחשיב מליבין אינ' דנתנא ליה במס'
43 אבות פני מ"ה) אגב מנהג נקט ליה ומנהג
44 איצטריך לאשמעוניה אינ' דרש ביה בשעה
45 וזהו דלא חשיב הכא על הבחיית דאמר בעושה
46 פסין (עירובין י"ט וטע' ר"ה ב') דלא מסיק ליה
47 אברקא אבינו דממשכה ערלתיה ולא מבשך
48 ליה דלא חשיב אלא חיי' דבשכיל עבידה ו'
49 בלדה אין עולין בתקנתא אינ' שיש בידי תורה
50 ומעשים טובים אכל' הכא על הבחיית בשכיל
51 עבידה ו' בלדה אינו עושק אם לא שיש בידי
52 עבידת אחותי שראי בשכילם לזר לעולם
53 אלא שעבידה ו' נורמה ו' דאין אברקא אבינו
54 מגולה מיד אלא שיהא שם י"ב חדש וכולהו
55 בשלא עשה תשובה ותשובה מועלת לכל דבר
56 ואיכא למאן דאמר רבוח' ר' (ד') דבעלי תשובה
57 גדולים מאותן שהיו צדיקים לעולם
נח

איכא מסתברא. כל הדברים נראין דהר' דשאנו חייב באחריותו דה' נידון טפי משתיב
באחריותו ואם באת' להפטר בשל גבוה ולפטרן בשל קדושתן כן היה לו לומר קדשים
שהיב באחריותן פטור שאני קורא בהן בעמיתו ובחש שאני באחריותן חייב שאני
קורא בהן בה' ובחש ועוד דקדושת הנה ליה לחיובי טפי דאך שומרי הקדשות פטורין מן
השבעה ומכל הכא על ידה אימית' אסיד
משנה ו' מןסרת' חיי' קאמר' ב'ו' האי שאני
קורא בהן בה' ובחש לא משמע בה' ובחש ולא
בעמיתו להחייבו משום שחן של הקדש אלא
הכי קאמר' שחייב באחריותו חייב קרבן
שבעה לפי שחן של עמיתו ואם באת' לפטור
לפי שחן של הקדש להכי אקא בה' ובחש
להחייבו אף אם יש בהן דה' גבוה ונאשן חייב
באחריותן פטור. לפי שאני קורא בה' בעמיתו
בעמיתו ובחש וקרא ליקא עמיתו ואימיעט
מבעמיתו ובחש. לזונו' מי שיש לו שור יפה
לחרישה מחזר על אחר שכמותו לצמדו עמו
בעול שהממצד שחן של עם הקרית מקלקל
את הקרית וכן מרגילת נאה (עם תפירתה)
למלאות עם תפירתה בזהב מן החירות חשיב
ליה ורביב לו ויונה' ועד כשה' לא היה אונאת
בד' דמיס'. כפליים חשיבום. מנה' כפלקות.
בתוך ומלקותה שח' דבר חסור לל' ולפיק'
אומר בו וראת מאלהך האי שחרי ליתן ששם
למה נאמר בו דאך נקט ליה ורבי קאמר' שחרי
כל הדברים הללו אין טובתן ודעתן מסורה
לחבירי אלא ללבו של עושה הוא יודע אם
לעולם לא לעלקלות וכלל הוא לומר לא
עשיתי כי אם לטובה ויהי סבור שיש לך
הבואה למכור או יהיית חפץ לקנות משך זה
וקל דבר חסור לל' של אדם נאמר בו דבר ירא
מן הידע מחשבות אם לטובה אם לאונאת הכל
ס"ה. ובי הכל יודין' הי' כל הידורין לגדנם
עולין דבר גי'. דבר ודורגל בכך ששכנים אותו
כן ואין פניו מתחלפות ומכל מקום זה להכליל
מתקורו

ובצלעו

נבילות ותרפות שקצים ורמשים בא ללמוד תורה שצאמרה מפי הגבורה אם היו יסורין
באין עליו אם היו חלאים באין עליו או שהיה מקבר את בניו אל יאמר לו בדרך שצאמרו
לו חביריו לאיוב הלא ידאיתך כסלתך תקנתך ותום דרכיך וכן נא מי הוא נקי אברא אם
היו חמרים מכשנין תבואה ממנו לא יאמר להם לכו אצל פלוני שהוא מוכר תבואה ויודע
בו שלא מכר מעולם ר"י אומר אף לא יתלה ענינו על המקח בשעה שאין לו דמים שהרי
הדבר מסור לל' וכל דבר המסור לל' נאמר בו וראת מאלהך אי"ר יוחנן משום ר"ש בן
יוחאי גדול אונאת דברים מאונאת ממוץ שזה נאמר בו וראת מאלהך וזהו לא נאמר בו
וראת מאלהך ור' אלעזר אומר זה בגונו וזה בממונו רבי שמואל רבי נחמיה אומר זה בנתן
להישבון וזה לא ניתן להישבון חיי' תנא קמיה דרב נחמן בר יצחק כל הפולטין פני בחיור
ברבים כאילו שופך דמים א"ל שפיר קא אמרת דהוינא ליה דיויל סומקא ואתי חורא
אמר ליה אפי' לרב דימי במערבא במאי ויהי' א"ל באחוריי אפי' דאמר רבי חנינא הכל
יורדין לגיתנם חיי' משלשה הכל ס"ד אלא אימא כל הידורין לגיתנם עולין חוץ משלשה
לחבירו מכנה היינו מלבין אע"י דרש ביה בשמייה אומר רבה בר בר חנה אומר רבי יוחנן

נח

נ"ח לו לאדם שיבא על ספק אשת איש כו. וקט גבי משום דבת שבע ספק אשת איש הויא
 ופי' בסקטור משום דכל היצוא למלמלת בית דוד כותב נט לאשתו ע"מ שאם ימות
 יורשנה ולא חייקן ללבם וכל אותם הקמים היא ספק מגורשת וכן לר"ת דאי' אין זה כל
 היצוא אלא דוקא שיש להם אחין ואין להם בנים כגון בסקטור לא דוקא קטן יבם אלא

שלא תתענן ועוד קשה לר"ת דאמר מבטבת שבת
 (ו' וט' וס' ד"ה) כל האומר דמיא נקטא אלא
 טועה אמאי והא דתנן אהרין קמ' המלמלת אהרין
 מיהו יש לרלוות שהיו מתיקין אם לא יחזור בסוף
 המלמלת ועוד קשה דתניא בפי' מי שאתאן ביה
 דף ע"ש. וד' אמר מה היא באותן הקמים רבי
 יודיה אמר רבי היא באשת איש לכל דבריה' ר'
 יוסי אומר מגורשת ואיך מגורשת ואפילו לרבי
 יוסי תנא דוד דאיה מגורשת דאי ובי' דהקם
 בלא אומר מעבדו דמקו' לה בגמרא באומר
 מעת שאני בעולם כלומר שקעה אחת קודם
 מיתתו ובמלמלת וכו' וד' היה וכו'ב' מיהו
 הא קתני ביהיא בתוספתא מיהו אם מתי
 הקמים שביעית רבי יודיה אומר היא באשת
 איש ומתני' דמי שאתאן נט' (גמ' מוכח דאמר
 מיהו) דאדילע' מיהו קאי והא דאמר בגמרא
 באומר מעת שאני בעולם קמ' ר'ת ור'ח
 פירשו' נעשה כלומר מעת שראוי בעולם משום
 כיון דאמר נט' מתי מתכוין לרוב הערשין כמז'
 שיוכל ואינו רוצה שתתגרש עד סמוך למיתתו
 והא דאמר מיהו לר'תא שראוי רוצה
 שיחזרו ערשין (מיהו) וקפ' ר'ת דבמלמלת בית
 דוד היה מן'רש' כלל שום הנאי איש
 עשין דהרב בגמרא כד' שלא יהו סופצין על
 שותותין לנשואן לכך קרי להו ספק אשת איש
 ולכל' תפי' קשה דאפילו כל אש אשת איש ודאי
 כותב מלבין מדקאמר דוד דכא' על אשת איש
 מיתתו כהק' ויש לו חלק לעולם הבא אלא

מלבין כו.
 ולא עוד אלא בשעה שבעה נגנעים ואמלו'ת.
 כלומר לא מקבילא בשעה שהם בטלים
 אלא אפי' שסוקים ה'קלות' ומורות ונ'ם אין
 עניינם לאשת איש ויש ספרים דרבי' בשעה
 ששטוקים בארבע מיתות:
 דכתיב' הוא מוציא בלא א"ל'י' כמז' (איכה ד')
 רוצה' אש כיוון שיתקנה קרובה אל'ש
 כבר ולא שיל'ה' לו אלא כמז' אם לא היה מודה
 לא היתה מפיסתמה.

ואל' דמעת' אל תתיר'ש'. אינו אומר שמע' אל
 בכי' או ראה דמעת'י אלא אל תתיר'ש'
 כלומר בטוח אני שלא תתיר'ש' דשערי דקעות' לא
 נגלה.

חתכו' וחליות ונתן חול בין חל'א' וחל'א' אם
 לא היה חול בניהם היה מודה דה'
 אליעזר דבלי' חשוב הוא ששטוקים קיב' לתנור
 מתקנת' החליות ומעמידתן זו אל זו ומשום דנתן
 חול ביניהם להפיר' החליות זו מזו מותר ר'ח
 והכי נתן במסכת בלי' (פרק ח' משנה א') וחתכו'
 לרחובו פחות פחות מארבעה טפחים טודור מרדו'
 בטי' קמא משיטקו' לאפת' בו סופתקין דרדוק'
 את השפלה ונתן חול לא רצור ביניהם קמא אדור
 ודודא ושתאמה וחתכותה' אופות' לו חול טודור
 קתני חול דוקא דרצור שיהא' בי'ש'
 וז'

ובצ'ע'. בשביל אשתו זו שמתחלה חטאתי בה כמז' (בראשית ב') וכן את הצ'ע'ל' שמזו
 ונאספה קרנו ולא דמי. אם קרעתי לא נקא'א דמי' בדר'ש' רבא. דטובה מעשה של דוד
 ובת שבע משלם' וספק אשת איש היא שהי'א' למלמלת בית דוד ונט כריתות כותב
 לאשתו על מנת שאם ימות שיהא מגורשת מעבדו'ש' ולא חייקן ללבם וכל אותן הקמים

דאי ספק מגורשת אם מות מגורשת מתחילה
 ואם לאו כל מ'ת' אל תתיר'ש' היא מוציא'ת' והיא
 שיל'ה'. אפי' שהיו מוציאין אותה לשיר'ה' לא
 אמרה להם ליהודי'ה' נבעלתי אלא שיל'ה' לו וד'
 שאלה' על אבי' הרה' אלא יהיה הוא מעצמו יומי'
 גמ'תו'. עם אלה' באונאת' אשתו'. באונאת' דברים
 לצערה' אונאתה' קרובה'. לבא פורענות אונאתה'
 ממזר' לבא' שפעה' הפל'ת'. אין לשנותו ולומר
 בקשה שבעה מנת ה'בדי'ה' שישמע' הפלות'
 אכל' אל תתיר'ש' יש לשנותו מלשון בקשה ולומר
 כזו היא בוטח שאין דורך' לשלוח' ולא לתת'ר'ש'
 אל תתיר'ש' אל תעשה' אל מתי משמשין לשון'
 בקשה ומשמשין לשון עתיד כגון (תהלים קכא)
 אל יתן למו'ת' דרי' לשון בקשה ואומר יעקב' לא
 התן' לו מאומה' (בראשית י') הוא לשון עתיד' רק
 לא ה'ת' אלא כד' סיפה' דקרא' אשר הסתה' אותו
 איוב'ל' אשתו'. ואתה' נעמא'. אשתך קטנה כפח'
 עצמך ושמך גדולה'. כל תתשע'ר'. על הפל'
 נגנע' חול ששני' דאמרי'ה'. הצועק' על אונאת'
 דברים' אין השער' נגנע' כפניה'. הבל ע"י שיל'ת'.
 נקרי'ם על כל בעריות ע"י שיל'ת'. וכו'. לא
 מודה לשל'ת'. פירו'. מתי'ה' שבין שכינה'
 לצבא' מרום'. אינו נגנע'. להספיד' ראייתו' ר'ח
 הקוסם' אלא תמיד רואה אותם עד שפירע' וכו'
 אף'. משמע שראוי תמיד אצלו ומשמש' בה' על
 פני'. לפני ואין מתי'ה' בה' לבין העבריה' אפי'ם'
 גבול' שלום'. כשיל'ה' חס'ת' ישבע' חכמה'
 סבא'. כד' שותנים' בו ששור'ם'. קיש' ואפי'
 תנא'. התנן' מקשקש' וקא' ואני שמעתי' חכר'
 מקשקש' בדרך' כלי רכס' שנשמע' בו קול הברה'
 כשמקשקשין' עליה'. ויד'ל' ישראל'. לעיל מניה'
 כתיב' והנני' עליהם' ויחשיתו' את יבול' הער'ר'
 אוקיר'ו' לשיכ'ו'. כבוד' נשחיתו'ם'. מחוץ'. אפי'
 שיהי' רב'ר' בו תוכיח' כד' קמ'ת' חתבו' חליות'
 תנן' והעש' חליות' מרפ'ם' כבבש' בדרך' כל'
 חרס' ואח'כ' ציר' חליות' ונתן חול בין חל'א' וכו'
 לחל'א' ר"א מפה'ר'. שאין חול כלי חרס' אלא כגון
 כעין כלי גללים' וכלי אדמה' שאין מקבלין'
 טומאה' ותקב'ם' ספספ'ר'. דאולי' בחר' חליות'
 שאר' התנאים' שיש'ם' ה'ו' בענין קרדיות'
 נדלות' וכל' למעלה' הערו'ם' כבבש' כשאר'
 קרדיות' ומטלטלים' אלא שהיה' מושבו' על
 הארץ' או על דף'ה' ומדריק' את טפילות' ודש'
 סביב' עד כולו' לעולם' ע'ש' שקלטו' דחוק' את
 חצו'תו'.

עכנאי

השם גבול'ך שלום חלב חמין ישבע'ך אומר רב פפא היינו דאמר' איש'ש' במשל'ם' שער'
 מבי'א' נקיש' ואפי' תיגרא' בבי'תא' ואמר' רב חיננא' בר פפא' לעולם' היא אדם' ויהי' בתבואה'
 בתוך ביתו' שלא נקרא' ישראל' דלים' אלא' על עסקי' תבואה' שנאמר' ויהי' אם ורע' ישראל'
 וגו' וכתבי' והנני' עליהם' וגו' וכתבי' ויד'ל' ישראל' מאד' מפני' מרדן' (וא"ר') חלבו' לעולם' היא'
 אדם' והיו' כבכדור' אשתו' שאין' ברכה' מצויה' בתוך' ביתו' של אדם' אלא' בשביל' אשתו'
 שנאמר' ולאברהם' הטיב' בעבורה' והיינו' דאמר' להו' רבא' לבני' מחוץ' אוקיר'ו' לשיכ'ו' כי' יחי'
 דהתעצמו' תנן' ה'תם' חתכו' חליות' ונתן חול בין חל'א' לחל'א' ר"א' מטהר' והקמים' סמטאין'
 וז'

זה תנור של עכנאי. יש דגים חכנאי וכן בירושלמי וכן זה נחש ושנא בעל התנור שהיה עושה שמו כן.

לא בשמים היא. וזאת דאמר בפי' ודקמז' (י.י. רש"י רבי) דהלכה בבה' משום דהיא בת קול שאני רבא שפא לחלוק על דברי תורה דכתיב אחרי רבים להטות אבל התם

אורכה ביה רובא אי לא דרחה מספקא ל' אי

אוליך בתר רובא שבוש דרש' וזו חריפי טובא

ועוד דכאן לא יצאה בת קול אלא משום כבודו

ד"ר שאמר מן השמים ויכירו והא דאמר קהל

רבי יהושע היא דאמר אין משגיחין בבת קול

ולא שמעין ליה ל' יהושע אלא על ב"ק דהאי

משגיח ד"ר א' דהקא דהם דייק מדקאמר לא

בשמים היא כבר ניתנה לנו תורה מסיני משמע

דבשום מקום אין משגיחין וכן אמר נאחמן

בני. וזאת דאמר בריש ע"ז (ג) מיזם שררוב

במזיק אין שחוק לפני הקב"ה הויה קבוע ורובא

מלתא דבדיחיותא בעלמא הוא דאמר.

וְכַעַר בְּגֵדֵי חֲלָץ מִנְעֻלָּיו. אין לחובית מבאן

הא דנמקינא ליה במעמד קטן ר' נח' ויש

ד"ה (לא) אם מנודה צריך קריעת בגדים וחלוצין

מנעל דרלמא קבא לנעמא בעלמא הוא דרעב

הכי:

מבית אבי אבא. פי' בקדשנות מבית דוד אבי

משפחה דהו' נשיאים היתה וזה מבית

שרה:

חזין משערי אונא. לפי שער חלב היא וקרב

לחודיר דעמית משמע משום דנפקא לעיל

מקרא דהולכים ודשער דמעה לא ננעלו ובהני

דחק כן דהא דרש' לעיל רב חסדא בהדא

מסכתא הנה ה' נצב על חומת אגף ושנא מבית

רבן גמליאל היתה מקובלת שהיה אבי המשפחה

ולאו אדור קאמר בדאשכחן נמי (י"ה ד' מה)

דאמר רבן גמליאל מקובלני מבית אבי אבא

שפעמיים בא בארובא כז:

ואמר: לה בבה' לי שפירש משום דחשיב כי

גרים הויהם וכיוצא בה:

ואין

וזה הוא תנור של עכנאי מאי עכנאי אמר רב

יהודה אמר שמואל שהקיפו דברים עכנאי זו

וכמוהו תנא באתו היום השיב רבי אליעזר כל

תשובות שעשולים ולא קיבלו הימנו אמר להם אם

הלכה כמותי חרוב זה יוכיח נעקר חרוב ממקומו

מאה אמה ואמרו לה ארבע מאות אמה אמרו

לו אין מביאין ראיה מן החרוב חור ואמר להם

אם הלכה כמותי אמת הפנים יוכיחו חורו אמת

הפנים לאחוריהם אמרו לו אין מביאין ראיה מאמת

הפנים חור ואמר להם בית הלכה כמותי באתי

המדרש יוכיחו הפני בותלי בית המדרש ליפול גער

בהם רבי יהושע אמר להם אם תלמידי חכמים

מנצחים זה את זה בתלכה אתם מה מביכם לא

נפלו מפני כבודו של רבי יהושע ולא יקפו מפני

כבודו של ר"א וגדוין משין ועומדין חור ואמר להם

אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו וצאתה בת

קול ואמרה מה לכם אצל ר"א שהלכה כמותי

בכ"מ עמר רבי יהושע על גרליו ואמר לא בשמים

היא מאי לא בשמים היא אמר רבי ירמיה שפבר

תנה תורה מחר סיני אין אנו משגיחין בבת קול

שפבר פתחב בתר סיני בפתורי אחרי רבים להטות

אשכחיה רבי נתן לאליהו א"ל מאי עבדי קטוביה

בתייה ששקא א"ל קא חידך ואמר נצחוני בני נצחוני בני

טהרות שטירה ר"א ושרפום באש ונמנו עליו וברכיהו ואמרו מי ילך ויודיעו אמר להם

ר"ע אני אלק שפא ילך אדם שאינו הגון ויודיעו ונמצא מחריב את כל העולם כולו מה

עשה ר"ע לבש שחורים ונתעטף שחורים וישב לפניו ברחוק ארבע אמות אמר לו ר"א

עקיבא מה יום מיזמים אמר לו רבי כמדרשה לי שחבירים גדילים מנף אף הוא קרע בגדיו וחלצו ונשטמו וישב על גבי

קרעו ולנו ענינו דעמית לכה העולם שלישי בזהים ושלש בחמים ושלש בשעורים ויש אומרים אף צצק שפדי אשה טפה

תנא אף גדול היה באתו היום שפכב מקום שנתן בו עניו ר"א נשרף ואף ר"ה היה בא בספינה עמר עליו נחשול לטבעו

אמר כמדרשה לי שאין זה אלא בשביל ר"א בן חורקנוס עמר על גרליו ואמר רבוננו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי

עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל נח הים מנעפו איש שלום דביתוהו דר"א

אחמיה דר"א תאי מנהאיה מעשה ואילך לא הוה שפכה ליה לר"א למיפל על אפיה ההוא ויפא ריש ריחא הוה ואחיה ליה

בין מלא לחסר איפא דאמרי אתא עניי וקא ירפתא אשכחתייה דנפל על אנפיה אמרי ליה קום תלחית לה

לאחי דהכי נפץ שפירא מבית רבן גמליאל דשכב אמר לה מנא ידעת אמרה ליה מה מקובלני מבית אבי אבא כל השערים

ננעלים חזין משערי אונא תנו רבנן המאנה את חור עובר בשלשה לאוין והלוחצו עובר בשנים מאי שנא מאנה דתיבוי

שלשה לאוין וגר לא תונה וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונה אותו ולא תונו איש את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא לוחצו

נמי שלשה תיבוי ולא תלחצנו וגר לא תלחץ ולא תהיה לו בנשה וגר בכלל הוא אלא אחר זה ואחר זה בשלשה תנא

רבי אליעזר הגדול אומר מפני מה הוזהרה תורה בל"ו מקומות ואמרי לה כמ"ו מקומות גר מפני שפירו רע מאי דתיבוי וגר

לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הויהם בארץ מצרים (תנינא) רבי נתן אומר מום שפך אל תאמר לתבדי ותינו דאמרי אינשי

דוקין ליה וקפא בדיחיותא לא נמיא ליה לתבדיה וקפו בינתיא: מתני' אין מעדיבין פירות בפירות אפי' תרשים בתרשים

ואין

עכנאי. נחש דרבו לעשות בעגולה להכניס וכן אצל פיה כל טהרות שטירה ר"א. ע"י

מעשה שאידע נשאלה הלכה זו בבית המדרש שפלה טמאה לאיתר חור ר"נ נשיא וקה

ונשאו על גבי טהרות וטיקין ר"א ותיבאום ושרפום לפניו: לבש שחורים. ענין צער

ואבל אף הוא קרע בגדיו. שהמנודה חייב בקריעה וחלצו מנעלי. שהמנודה אסור בעגילת

הספול במרין (סו' טו) ונשטמו. מן הכפא: טפח

בתקלקל: אין גידול. מבה גדולה ר"נ. נשיא וקה

וגל פיו נעשה שלא דרבו מחלוקות. שלא דרליל

החידל לחלוק על התרבות: אישא שיום. כך

שמה: בין שלא לחסר. סבורה היתה שטירה

החדש חסר וקבוע ביום לו ולא יפול ביום החדש

על פניו וקה מלא ולא נקבע עד יום שלשים

ואחר ולא נקרה בו ביום לו ונפל על פניו טפח

אבי. מבית אבי המשפחה שבת נשיאים

היתה וזה מבית דוד: חזין משערי אונא. לפי

שער חלב היא וקרב לחודיר דעמית: הפאנה

את תנר. אונא דברים: תלוצו. וחקק: לא

תהיה לו בנשה. לחזי הוא שדוקין לתבוע חובה:

ד"נ מאי שנא מאנה דתיבוי ביה תלחץ וגר לא

תונה ולא תונו אותו ולא תונו איש את עמיתו

וגר בכלל עמיתו הוא: לוחצו נמי תלחץ כתיב

בית. וגר לא תלחץ ולא תלחצנו ולא תהיה לו

בנשה: מום שפך אל תאמר לתבדי. בין דגרים

היוהם נגאי דאם לבש להוסיף נמי גידות: כאן

דאית ליה וקפו' בדיחיותא: נמי בנשה: אין מעדיבין

וקפו בינתיא. מי שיש לו מליז במשפחתו לא

יאמר לעבדו לא לבן ביתו תלה לו דג זה שכל

שב תלחץ נגאי הוא לו: מתני' אין מעדיבין

פירות בפירות. בעל הבית שאומר פירות שדה

פלני אני מוכר לך כך וכך סאין לא יערכנו

בפירות שדה אחרת:

ואין

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

כל

אמר רבי בא: אסקרי רבי זעירא: אין יתן סנדלוי הקא – הוא אתי ברא ונפי לון, אין יתן סנדלוי הקא – הוא אתי ברא ונפי לון. מה בין אתי ברא ומה בין אתי ברא? מרוח אחת – אסור, משתי רוחות – מותר.

רבי אחא בשם רבי חיננא: אם היתה גגה של מערה ארבעת אלפים אמה – מהלך את בלה וחוץ לה אלפים אמה, על גבי חומה, דאפילו כמה מותר. אם היתה גגה של מערה ששת אלפים אמה – מהלך את בלה וחוץ לה על ידי גיבריות.

אחרי הנגין מהו? רבי יוסה בשם רבי יעקב בר אחא רבי איינא בר פזי בשם רבי יהודה, רבי אחא ממי ביה בשם שמואל: אחורי הנגים מטלטלין בהן עד בית סאתים.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: מלתיה דרב פלינא עלוי, דתנינן תמן: כל גגות העיר רשות אחת. שמואל אמר: עד בית סאתים. רב אמר: מטלטלין בהן אפילו כור ואפילו כורים.

היא אחורי הנגים היא אחורי הספינה.

הדרן עלך ביצד מעברין

פרק ששי

[דף ל"ח ע"א]

הלכה א' מתני' – תדר עם הנכרי בחצר, או עם מי שאינו מודה בערוב, תרי זה אוסר עליו. רבי אליעזר בן יעקב אומר, לעולם אינו אוסר עד שיהיו שני ישראלים אוסרין זה על זה:

גמרא – חצר של עכו"ם כדיר וסתר של בהמה. מתיבין רבנן לרבי אליעזר בן יעקב: אילו ישראל ובהמה שהיו דרים בחצר, שמוא אין הבהמה אוסרת, בשם שהבהמה אוסרת כן העכו"ם אוסר.

מתיב רבי אליעזר בן יעקב לרבנן: אילו ישראל ובהמה שהיו דרין בחצר, מה הבהמה אוסרת? בשם שאין הבהמה אוסרת כן העכו"ם אינו אוסר.

רבי יעקב בר אחא רבי יסא בשם רבי יוחנן: הלכה פרבי יוחנן בן נורי. רבי הושעיה בעי: מה צריכה, כהדא דתני, רבי אליעזר בן יעקב אומר: ברם ברבנן חלוקין על רבי יוחנן בן נורי.

הלכה ב' מתני' – אמר רבן גמליאל, מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו בפובי בירושלים, ואמר לנו אבא, מהרו והוציאו את הכלים לפובי עד שלא יוציא ויאסור עליכם.

רבי יהודה אומר בלשון אחר, מהרו ועשו צרכיכם בפובי עד שלא יוציא ויאסור עליכם.

גמרא – רבי אחא רבי חיינא בשם רבנא: אין הלכה ברבי יהודה. דלא כן, מה אנן אמרין? רבי יודא וחכמים תהא הלכה ברבי יודא. אלא בגין דמר רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע כן לוי: הלכה בדברי מי שהוא מקל בהלכות ערובין,

ומדברי יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע כן לוי: הלכה ברבי יוחנן כן נורי.

[דף ל"ח ע"ב]

וקשיין עליה, לא כן אמר רבי יעקב בר אידי, אמר רבי יהושע כן לוי: הלכה בדברי מי שמקל בהלכות ערובין, ולא כן אמר רבי יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע כן לוי, הלכה ברבי יוחנן כן נורי, וקשיין עליה, סברין מימר, ביחיד אצל יחיד אבל יחיד אצל חכמים – לא. אתא רבי יעקב בר אחא רבי יעקב בר אידי בשם רבי יהושע כן לוי, הלכה ברבי יוחנן כן נורי, ואפילו חכמים חלוקין עליו, וכא תהא הלכה ברבי יודא אפילו חכמים חלוקין עליו.

רבי ירמיה בשם רב: חצר שיש לה שני פתחים, וישראל ועכו"ם דרין בתוכה, בישראל את מהלך אחר הרגיל, ובעכו"ם את מהלך אחר שאינו רגיל.

היה ישראל מיכן וישראל מיכן ועכו"ם באמצע, אחד וישראל ואחד עכו"ם חלוקין אחר הרגיל.

בפל רשותו – הרגיל נעשה שאינו רגיל, רגיל השכיר רשותו – הרגיל נעשה שאינו רגיל. רגיל ערב שאינו רגיל – לא התר. הרגיל.

גר תושב, ועבד תושב, מומר בגלוי פנים – הרי הוא כעכו"ם לכל דבר. אית תניי תני: הקסטר אומר מיד ואכסניא לאחר שלשים. אית תני: הקסטר אומר לאחר שלשים ואכסניא אינה אסרת לעולם. מאן דמר הקסטר אומר מיד – ברגיל. ואכסניא לאחר שלשים – בשאינו רגיל. ומאן דמר: הקסטר אומר לאחר שלשים – באילין ברשות. ואכסניא אינה אסרת לעולם – באילין דעילין דלא ברשות.

רבי יעקב בר אחא בשם רבי לעזר:

[דף ל"ט ע"א]

בטול רשות ביניהון. רבי מאיר אומר: יש לו בטול רשות. ורבנן אמרין: אין לו בטול רשות.

רבי מאיר אומר: יש לו בטול רשות ואת אמר 'מהרו'? אף על גב דרבי מאיר אומר: יש לו בטול רשות – מודה הוא שזכו במבוי תחלה.

ותני בן, מפני שהוא מבטל רשותו בישראל, דברי רבי מאיר,

בין שוגג בין מזיד הרי זה אוסר, ביני מתניתא אינו אוסר.

רבי אחא בשם רבי חיננא: כל עמא מדיי שיש לו בטול רשות. מה פליגין? לחור בו – רבי מאיר אומר: מבטל רשותו וחור בו. ורבנן אמרין: מבטל רשותו ואינו חור בו.

רבי מאיר אומר: מבטל רשותו וחור בו, ואת אמר 'מהרו'? אף על גב דרבי מאיר אומר: מבטל רשותו וחור בו – מודה הוא שזכו במבוי תחלה.

ותני בן, מפני שהוא מבטל רשותו בישראל,

דברי רבי מאיר בין שוגג בין מזיד – הרי זה אוסר, ביני מתניתא אינו אוסר.

הלכה ג' מתני' – אנשי חצר ששכח אחד מהן ולא ערב, ביתו אסור מלהכניס ומלהוציא לו ולחם, ושלחם מתירין לו ולחם.

נתנו לו רשותן, הוא מתיר והן אסורין.

היו שנים, אסרין זה על זה, שאחד נותן רשות ונאטל רשות, שנים נותנים רשות, ואין נאטלין רשות.

גמרא – שלחם מתירין לו ולחם, שבטל רשותו.

מהו שתחזיר חלילה? תלמידוי דרב בשם רב: חוזרת חלילה. שמואל אומר: אין חוזרת חלילה.

מתניתא פליגא על שמואל: שלחן מתירין לו ולחם שבטל רשותו. והתנינן, נתנו לו רשותן הוא מתיר והן אסורין, פתר לה לצדדין היא

[דף ל"ט ע"ב]

מתניתא.

תני, אחד שלא ערב נותן רשות לשנים שערכו, ואין שנים שערכו נותנין רשות לאחד שלא ערב. ולא שנים שערכו נותנין רשות לשנים שלא ערכו, ולא שנים שלא ערכו נותנין רשות לשנים שערכו, ואין שנים שלא ערכו נותנים רשות לשנים שלא ערכו. הכל נותנין רשות ונותנין רשות, הוין משנים שלא ערכו שהן נותנין רשות ואינן נותנין רשות.

רב הסדאי אמר: עשרה ושראל שהיו דרין בבית אחד – כל אחד ואחד צריך לבטל רשותו. אמר רבי יסא: עשרה עבד"ם שהיו דרין בבית אחד, כל אחד ואחד צריך להשפיר רשותו.

אמר רבי בא: מעשה באשתו של פרסי אחד שהשפירה חצר שלה שלא מדעת בעלה, אתא קומי רבי שמואל ושרא. סברין מימר, אפילו שמשו ולקישו,

הלכה, ושראל מבטל והעבד"ם משפיר. ויבטל הוא העבד"ם? חזר הוא בו. מעתה אפלו משפיר חזר הוא בו, מיפן וחיילך בגזל הוא משתמש.

עד איכן? ייבא ביי דמר רבי יסא בשם רבי מנא בר תנחום, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: אין קרקע נקנה בפהות משנה פרוטה. מלתיה דרבי יעקב בר אחא אמר: אפילו באגוז אפילו בתמרה.

רבי יעקב בר אחא פד תוה נפק לאכסניא, אין תוה משפח מייעבד תקנה – תוה עבד. ואין לא, מכבד מנוי יתב הומרא הקא, סנדלא הקא דייסיקיא הקא. אמר רבי מתנאי: הדיא דתימר בשתיה פונדקי עבד"ם, אבל אם היה פונדקי ושראל – אינו חשוד למלט.

הלכה ד' מתני' – מאימתי נותנין רשות? בית שפאי אומרים, מבקוד יום, ובית הלל אומרים, משתחשף.

[דף מ' ע"א]

מי שנתן רשותו והוציא, בין בשוגג בין במזיד, הרי זה אוסר. עליו דברי רבי מאיר. רבי יהודה אוסר, במזיד אוסר. בשוגג אינו אוסר:

גמרא – בן היא מתניתא: מאימתי מבטלין רשות?

בית שמאי אומרים: מבעוד יום. ובית הלל אומרים: משתחשף. כיני מתניתא: בית הלל אומרים: משתחשף, דל בן, הוא מתניתא מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל;

מי שנתן רשותו והוציא – כיני מתניתא מי שבטל רשותו והוציא. בין שונג בין מזיד הרי זה אוסר – כיני מתניתא אינו אוסר.

תני, שנים שהיו שתפין בחדר ומת אחד מהן, ונפל הבית ירושה לאחד מן השוק, עד שלא חשבה – הרי זה אוסר,

משחשבה – אינו אוסר.

ר' אחא בשם רבי חיננא: דבית שמאי הוא, דבית שמאי אומרים: אין מבטלין רשות משתחשף. ובית הלל אומרים: מבטלין רשות משתחשף.

אמר רבי יוסה בי ר' בון: מפיון שמת – אין בטול רשות גדול מזה.

הרי שהיה לאחד מן השוק בית עמקן בחדר, ומת, ונפל הבית ירושה לאחד מהן, עד שלא חשבה – הרי זה אוסר. משחשבה – אינו אוסר, עוד היא דבית שמאי. דבית שמאי אומרים: אין מבטלין רשות משתחשף. ובית הלל אומרים: מבטלין רשות משתחשף.

מהו לבטל רשות משתחשף?

ר' חיה ר' יסא רבי אימא סלקון לחמתה דגדר, שאלון לרבי חמא בר יוסף ושרא. שמעון ר' יוחנן ומר: יפה עשיתם! שמע רבי שמעון בן לקיש ומר: לא עשיתם יפה!

מה, פליגינן? ר' זעירא אמר: לא פליגינן! מאן דמר: 'יפה עשיתם' – ששכרתם. ומאן דמר: 'לא עשיתם יפה' – שטלטלתם.

[דף מ' ע"ב]

רבי בא אמר: פליגינן! מאן דמר: 'יפה עשיתם' – ששכרתם וטלטלתם. מאן דמר: 'לא עשיתם יפה' – לא ששכרתם ולא שטלטלתם.

ר' בא בעי: אף לענין מחיצות בן?

היך עבידא? היו שנים וערכו, ערכו אחד וכא העפזים והוספה, ככר נכנסה שבת באסור.

היו שלשה וערבו שני ערוגין, ובא העכו"ם ופחת, כפר נכנסה שבת בהתר.

היליה דרבי בא מן תדא: כל שבת שנכנסה בהתר – מתר, באפור – אסור, חוץ מן המבטל רשות.

ומאן דאמר: חוץ מן המבטל ומן המושכר.

מהו לשכר רשות מן הפנדיק?

ר' חנינא ור' יונתן סלקין חמטה דגדר, אמרין: נמתין עד שיבואו זקני הדרום לבאן. אתא רבי נתן דרומה, ושאלון ליה, ושרא.

שמע רבי שמעון בן לקיש ואמר: מאחר שהעכו"ם בא ומוציאנו – לא עשינו כלום.

שמעון בר בא אמר, רבי יוחנן בעי: מעתה אין בתינו שלנו? רבי יוסטי בי ר' סימון בשם ר' ביתוס: אין בתינו שלנו לדור עמנו, הא לצאת – אין מוציאין אותנו, ובפונדק מוציאין אותנו.

הלכה ה' מתני' – פעל חפית שהיה שתף לשכניו, לזה ביון ולזה ביון, אינם צריכים לערב.

לזה ביון ולזה בשמן, צריכים לערב.

רבי שמעון אומר, אחד זה ואחד זה, אינם צריכים לערב:

גמרא – ר' בא בשם רבי יהודה: בדרך הארץ שנו. לזה ביון ולזה ביון, הואיל ואינו מקפיד על תערובתו – אין צריך לערב, לזה ביון ולזה בשמן, הואיל והוא מקפיד על תערובתו צריך לערב. ר' בא בר פהנא, רב היה בר אשי בשם רב: בנתנין בכלי אחד היא מתניתא.

אמר רבי זריקו: מעמא דרבי שמעון שכן דרכן לשתות אנגרוז.

תני, ר' אלעזר בן תדאי אומר: בין כך ובין כך אסורין עד שיערב. ר' אחא בשם רב: הלכה כרבי אלעזר בן תדאי ר' יעקב בר אחא בשם ר' יעירא: אתיא דרבי אלעזר בן תדאי כרבי מאיר.

[דף מ"א ע"א]

היידן ר' מאיר?

אמר רבי מנא רבי מאיר דו אמר על ידי ערוב על ידי שתוף

אמר רבי יוסה בי רבי בון רבי מאיר דו אמר שאין מערבין לאדם אלא לדעתו.

על דעתיה דרבי מנא כרבי זעירא על דעתיה דרב כרבי מאיר.

ר' זעירא בשם ר' יוחנן בערובין וכתענית צבור נהגו כרבי מאיר. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן אף במגילת אסתר נהגו כרבי מאיר.

הלכה ו' מתני' – חמש חבורות ששבתו במרקלין אחד, בית שמאי ואמרים, ערוב לכל חבורה וחבורה. ובית הלל אמרים, ערוב אחד לכלן. ומוזדים, בזמן שמקצתן שרויין בחדרים או בעליות, שהן צריכין ערוב לכל חבורה וחבורה:

גמרא – מריקלין לפנייהם כחצר של בתים היו שם פפיליונות, כמי שהן בתים.

מה נן קמיין? אם בשחיו פפיליונות מגיעות עד הקורות כל עמא מודיי שהן מערבין ערוב לכל חבורה וחבורה. אין שם פפיליונות מגיעות עד הקורות – כל עמא מודיי שמערבין ערוב אחד לכלן, אלא כן אנן קיימין, בשחיו פפיליונות גבוהות עשרה.

שוין שאם היו שתפין בעסה ובתבשיל שהן מערבין ערוב אחד לכלן. רבי שיון בעי: מעתה אפילו מקצתן שרויין בחדרים או בעליות.

רבי בא בשם רב יהודה: שתי בתים זה לפניו מזה, ערב הפנימי – אין החיצון צריך לערב. ערב החיצון – הפנימי צריך לערב. אמר רבי פנחס: אף במקרים

[דף מ"א ע"ב]

חליפין, נתן על הפנימי צריך לתן על החיצון, נתן על החיצון אינו צריך לתן על הפנימי.

רבי יעקב בר אחא ר' אבהו בשם ר' יהושע בן לוי: אפילו לא ערב הפנימי אין החיצון צריך לערב, למה? נעשה בית שער.

מלתיה אמרה: אין בית שער ליחיד. מלתיה דרב אמרה: יש בית שער ליחיד, דמר רבי בא בר יהודה בשם רב: הוה דתימר בבית שער יחיד, אבל בבית שער של רבים – הרי זה ערוב, והדר שם הרי זה אוסר עליו.

ר' בא בשם רב יהודה: בשני בני אדם, אחד שיש לו רשות ואחד שאין לו רשות, ערב זה שיש לו רשות – הרי זה שיש לו רשות, ערב זה שאין לו רשות – לא הרי זה שיש לו רשות:

הלכה ז' מתני' – האחיז השתפין שהיו אוכלין על שלחן אביהם וישנים בכתיהם, צריכין ערוב לכל אחד ואחד. לפיכך אם שכח אחד מהם ולא ערב, מבטל את רשותו. אימתי, בזמן שמוליכין ערובין במקום אחר, אבל אם היה ערוב בא אצלן, או שאין עמהן דיוורין בחדר, אינן צריכין לערב:

גמרא – עקר דירה איכן היא? ר' יונה אמר: אתפלגון רב ושמואל, חד אמר: במקום פיתן, וחד אמר: במקום שינתה. ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא, מן מה דתני שמואל למעלה מעשרה שבות, הוי דו אמר: במקום פיתן.

[דף מ"ב ע"א]

מתניתא פליגא על שמואל, האחים שהיו אוכלין וכו'.

רב היה בר אשי בשם רב: במקבלי פהם מאביהן היא מתניתא,

מכל מקום אינן שתפין במה שהן אוכלין. אמר רבי בא: אסברי רבי שמואל: שאין אביהן זכה להן אלא במה שהן אוכלין בלבד.

מעשה, אפילו אין ערוב בא אצלן? עשו אותו בבית שמניחין בו את הערוב.

שמואל אמר: הוא ובניו ובניו ביתו מערבין בכפר אחד. מה ופליג? תמן הוא אמר במקום פיתן, והכא אמר הכין?

פתר לה, בששהי שנים שתפין בו, ותייא ביי דמר ר' אחיא בן רבי זעירא: מערבין בחדרי כפר. ותינינן, אפילו מאפה סאה והיא פרוסה אין מערבין בה, ותימר הכין? פתר לה: בששהי שנים שתפין בו.

בית שמניחין בו את הערוב. ר' יעקב בר אחא דמכת אימית, אמר רבי יסא לר' אבהו: תני לה ותנא לה, בית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין.

רבי המנונא אמר: בית שמניחין בו את הערוב אינו צריך כלום. ר' חסדאי אמר: נעשו בשתת.

אמר ליה: אמר רבי המנונא, מליחין דרבנין לא שבקין לה, דאיתפלגין: מבוי שצדו אחד עבוי"ם וצדו אחד ישראל, רב חונה בשם רב אמר: ערבו דרך פתחים העבוי"ם אוסר עליהן, אבא בר חונה בשם ר' יוחנן: אפלו ערבו דרך החלונות

[דף מ"ב ע"ב]

אין העב"ם אוסר עליהן. אין תימר בשתף הוא ייסר.

רבי יעקב בר אחא רבי יסא בשם רבי יוחנן: בני המבוי שנתנו ערוכות בשני מקומות, אם מבלי מקום – הרי זה מתיר, אם בשביל לחלק ערוכות – אסור.

ר' יוסה מקל לה, הוא דאמרה עגול הוא דרב.

ר' יוסי בי ר' בון מברך עלוי בלילי שובתא, לומר שנעשה בו מצוה. תפון תנינו, מערכין בבית ישן מפני דרכי שלום. אומר רבי אבון: בדייר ישן הוא מתניתא:

הלכה ח' מתני' – חמש חצרות פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, ערכו בחצרות ולא נשתתפו במבוי, מתרין בחצרות ואסורין במבוי.

ואם נשתתפו במבוי, מתרין כאן וכאן.

ערכו בחצרות ונשתתפו במבוי, ושכח אחד מבני חצר ולא ערב, מתרין כאן וכאן.

מבני מבוי ולא נשתתף, מתרין בחצרות ואסורין במבוי, שהמבוי לחצרות כחצר לבתים:

גמרא – ואסורין במבוי, שהמבוי לחצרות כחצר לבתים, מפני שהן פתוחות זו לזו ופתוחות למבוי, אבל אם היו פתוחות זו לזו ואינן פתוחות למבוי – אפילו ערכו אסורות. אומר רבי יסא: דרכי עקיבה היא, דרכי עקיבה אומר:

[דף מ"ג ע"א]

דריסת הרגל אסרת.

ערכו בחצרות ולא נשתתפו במבוי, מתניתא דרבי מאיר דרבי מאיר אומר: על ידי ערוכ ועל ידי שתוף, נהגו הכל כרבי מאיר.

ר' זעירא בשם ר' יוחנן: אף במגלת אסתר נהגו הכל כרבי מאיר, בערוכין ובתענית צבור נהגו הכל כרבי מאיר.

ר' יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן ובשם ר' אלעזר: אף על גב דרבי מאיר אומר: יש לו בטול רשות – מודה שאם שכח אחד מהן ולא ערב – שהוא נסמך על שתופו. מאן אית ליה על ידי ערוב ועל ידי שתוף, לא רבי מאיר? דרבי מאיר אומר: על ידי ערוב ועל ידי שתוף.

אמר ליה: מה את משבח עליהו הלכות ערובין.

ר' אחא ר' אילא: ייבא כחד מינהון, דחד מינהון אומר: שמואל ילך להצטר שאינה צריכה שתוף. אי זו היא הצטר שאינה צריכה שתוף? זו הצטר רוגלת, והוא רואה אותן מערבין ולא משתתפין, אף הוא סבור לומר שמואל ערוב מועיל בלא שתוף, ואין ערוב מועיל בלא שתוף.

והורגה אומר: שמואל ילך להצטר שכבר שתוף, והוא רואה אותן מערבין ולא משתתפין, אף הוא לא מערב ולא משתתף.

פשיטא מערבין בהצרות ומשתתפין במבוי, מערבין בהצרות אם רצו להשתתף במבוי – אינן משתתפין, ואם נשתתפו במבוי, אם רצו לערב – מערבין.

ותני, מערבין ומשתתפין באחת דברי רבי מאיר, וחכמים אומרים: מערבין בהצרות או משתתפין במבוי, אם מערבין בהצרות מתרין בהצרות ואוסרין במבוי, ואם נשתתפו במבוי – מתרין באן ובאן. אומר להן: אף אתם משבחין עלינו הלכות ערובין.

שהמבוי להצרות כהצטר לבתים. כמה הצרות יהיו במבוי? רב ושמואל, תריהון אמרין: אין פחות משתים. ר' יעקב בר אחא בשם ר' יוחנן: אפילו הצטר מיכן ובית מיכן ותנות מיכן. רב נחמן בר יעקב בעי, מבוי אין פחות משני הצרות, הצטר אין פחות משני בתים, מבוי שארבו ורחבו שנה – אינו נתר בלחי וקורה אלא בפסים כהצטר. שמואל שאל לרב: כמה יהא ארבו יותר על רחבו? והוא אומר ליה: כל שהוא, הכן דרייא דארעא דישראל מרבען.

אמר רבי יסה:

[דף מ"ג ע"ב]

עד דאנא תמן, שמעית קל רב יהודה שאל לשמואל: הפריש שקלו וזמן, אומר ליה: יפלו לנדבה.

מותר עשירית האופה שלו, ר' יוחנן אומר: יוליכם לים המלח. ר' לעזר אומר: יפלו לנדבה.

בעון קומי: מהו לבטל רשות מחצר להצטר? אמר לון: מבטלין רשות מחצר להצטר.

בעון קומי ר' יסא: הוה מה דאת מר תפון בבליים ששבתו בחצר – מטלטלין אותן בחצר, ודכותה פלים ששבתו במבוי מטלטלין אותן במבוי ובשבת שואלין להו ולא אניבון, דלא רבי יסא אמר, אלא כל מלא ומלא באתרה כה, דאתון לערוכין אמר לון בשם רבי יוחנן: פלים ששבתו במבוי מטלטלים אותן במבוי, רב אמר: אין מטלטלין אותן אלא בארבע אמות.

אמר רבי יוסה בי רבי בון: רב דעתייה ורבי יוחנן דעתייה, ר' יוחנן דו אמר: קורה מתרת בלא שתוף הוי דו אמר מטלטלין בכל המבוי. רב דו אמר: אין קורה מתרת בלא שתוף, הוי דו אמר אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות.

על דעתייה דרבי יוחנן, לאי זה דבר משתתף בכל המבוי? אמר רבי יוסה בי ר' בון: כדי לעשות כל הרשיות באחת.

פשיטא נסמכין על שתופי המבוי, מהו לסמוך על שתופי חצרות? רבי יעקב בר אחא ורבי זעירה, תריהון, חד בשם מר עוקבין וחד בשם רב נחמן בר יהודה: נסמכין על שתופי חצרות בשבת הראשונה

[דף מ"ד ע"א]

מודחק.

ר' יוסה בי רבי בון בשם רב יהודה: בדין אנשי בר דליה שאינן מקפידין על פרוטתן. רבי בא בשם רב יהודה: ואפילו לא, בגזן אנשי בר דליה שאין מקפידין על פרוטתן.

תני, מעשה שהיו מסבין באויר חצר וקדשה עליהן השבת, אתא עובדא קומי שמואל, ואמר: מפיון שהתהילו בתבשיל מבעוד יום – מתר;

הדא אמרה, ואפילו מסבין באויר חצר, הדא אמרה אפילו לא ערבו, הדא אמרה ואפילו לא כונו, הדא אמרה שאין שתי רשויות משתמשות ברשות אחת, הדא אמרה נסמכין על שתופי חצרות בשבת הראשונה מודחק.

פשיטא ערוב צריך בית, שתוף, מהו שיחא צריך בית? מלתיה דרב אמרה: ערוב צריך בית. מלתיה דשמואל אמר: שתוף צריך בית. מתניתא דשמואל פליגא עלוי, שתוף נותנו בבית שער. ר' בון בר תיחא ר' אבהו בשם ר' יוחנן: נותנו בין באויר חצר בין באויר מבוי.

הלכה ט' מתני' – שתי חצרות זו לפני זו, ערכה הפנימית ולא ערכה החיצונה, הפנימית מתרת והחיצונה אסורה.

החיצונה ולא הפנימית, שתיקה אסורות.

ערכה זו לעצמה וזו לעצמה, זו מתרת בפני עצמה, וזו מתרת בפני עצמה. רבי עקיבא אומר החיצונה, שדריסת הרגל אוסרתה, וחכמים אומרים, אין דריסת הרגל אוסרתה:

גמרא – אמר רבי יוסה דרבי עקיבא היא דרבי עקיבא אומר דריסת הרגל אוסרת

אמר רבי לא בשם ר' ינאי דריסת הרגל אסורה ואוסרת.

[דף מ"ד ע"ב]

הלכה י' מתני' – שכח אחד מן החיצונה ולא ערב, הפנימית מתרת והחיצונה אסורה. מן הפנימית ולא ערב, שתיקה אסורות.

נתנו ערוכות במקום אחד, ושכח אחד, בין מן הפנימית בין מן החיצונה, ולא ערב, שתיקה אסורות. ואם היו של יחידים, אינן צריכות לערב.

גמרא – שכח אחד מן החיצונה ולא ערב, החיצונה אסורה – שלא ערכה, והפנימית אסורה – שנתנו ערוכות במקום אסור.

שכח אחד מן הפנימית ולא ערב – הפנימית אסורה שלא ערכה, והחיצונה אסורה שנתנו ערוכות במקום אסור, שדריסת הרגל אוסרתה.

שכח אחד מן החיצונה ולא ערב, נחא החיצונה אסורה שלא ערכה, הפנימית למה? מפני שנתנו ערוכות במקום אסור. הרי לא נתנו ערוכות במקום אסור! אלא שדריסת הרגל אוסרתה, הרי אין כאן דריסת הרגל אוסרתה?

אמר רבי יסא: מפיו שנתנו במקום אחד, נעשו כלן רשות אחת.

רב חונה בשם רב: אין תורת חצר לעכו"ם, אין תורת דקה לעכו"ם,

אין תורת חצר לעכו"ם, שאם היה שרוי בעליזנה את מוידו לסור,

אין תורת דקה לעכו"ם שאם היה שריו בפנימית את מוציאו לסור.

רבי לא בשם רבי אלעזר: יש תורת חצר לעכו"ם, שאם היו ישראל ועכו"ם דרים בפנימית, לעולם אינו אוסר.

[דף מ"ה ע"א]

עד שיהיו שניהן ישראל.

רבי בא בשם רב יהודה: מי שיש לו דקה לפני ביתו גבוה עשרה מפתחים, בישראל אינו אוסר, וכעכו"ם אוסר.

מחלפא שיטתיה דרבי בא, תמן אמר רבי בא רב יהודה בשם שמואל: כחל שחקיפיהו סילמות מיכן ומיכן – מערבין שנים ואין מערבין אחד.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: תמן על ידי סילמות הן גדולין כפתחים, ברם הכא, דרך העליונים לירד למטון אין דרך התחתונים לעלות למעלן.

הדרן עלך הדר עם הנכרי

פרק שביעי

הלכה א' מתני' – חלון שבין שתי חצרות, ארבעה על ארבעה, בתוך עשרה, מערבין שנים, ואם רצו, מערבין אחד.

פחות מארבעה על ארבעה, או למעלה מעשרה, מערבין שנים ואין מערבין אחד.

גמרא – הסריגים ממעטין בה לענין שבת, אבל לענין חזקות אין ממעטין בה.

קש ויתכן – אין ממעטין בה. עפר וצרור ממעטין בה.

אמר רבי יוסה, ר' בון: עלו בה עשבים אין ממעטין בה.

בעון קומי רבי אבא: היד מה דאת אמר בחלון שבין שתי חצרות, ודכותה, בחלון שבין שני בתיים? אמר לון: אין! ודכותה, בחלון שבין שני גנים? אמר לון: אין!

מסכת בבא מציעא פרק שמיני

ח,א השוכר את הפועל לשמור לו את הפרה, לשמר לו את התינוק - אין נותן לו שכרו של שבת. לפיכך - אין אחרייתן עליו בשבת. ואם היה שכיר שבת, שכיר חדש, שכיר שנה, שכיר שבוע - נותן לו שכרו של שבת, לפיכך אחרייתן עליו בשבת. ואם היה שכיר שבת - לא יאמר לו: תן לי שכרי של שבת, אלא אומר לו: תן לי שכרי של עשרה ימים.

ח,ב אין הפועל רשאי לעשות מלאכתו בלילה ולהשכיר את עצמו ביום, לחרש בפרתו ערבית ולהשכיר שחרית, לא יהא מרעיב ומסגף את עצמו ומאכיל מזונותיו מפני גזל מלאכתו של בעל הבית. רשאין פועלין לאכל פתן בציר כדי שיאכלו ענבים הרבה. ורשאי בעל הבית להשקותן יין, כדי שלא יאכלו ענבים הרבה, רשאי בעל הבית להרעיב ולסגף את פרתו, כדי שתאכל הרבה בשעה שדשה. ורשאי השוכר להאכילה פקיעין עמיר כדי שלא תאכל הרבה בשעה שדשה.

ח,ג חמור וגמל אוכלין ממשאוי שעל גבן בדרך הליכתן, ובלבד שלא יטול בידו ויאכילם. היה משמר ארבעה וחמשה מקשאות - לא יהא ממלא כרסו מאחת מהן, אלא אוכל מכל אחת ואחת לפי חשבון. רבי יוסי בן רבי יהודה אומר: מה "דיש" מיוחד, דבר שעושה בידיו וברגליו ובגופו, יצא עושה בידיו אבל לא ברגליו, ברגליו אבל לא בגופו. מה "דיש" מיוחד, דבר שלא נגמרה מלאכתו, יצא הלש והמקטף והאופה שנגמרה מלאכתו. מה "דיש" מיוחד, דבר שגדוליו מן הארץ, יצא החולב והמחבץ והמגבן, דבר שאין גדוליו מן הארץ. מה "דיש" מיוחד דבר התלוש מן הקרקע, יצא המנכש פשום ובבצלים - דבר המחבר בקרקע. מה "דיש" מיוחד, דבר שלא נגמרה מלאכתו למעשרות, יצא הבודל בתמרים ובגורגורות, דבר שנגמרה

מלאכתו למעשרות, כל שאינו פיוצא בו בא לעונת המעשרות, אסור אחר גרם לו. שכרו סתם - פודה ומאכיל, מעשר ומאכיל, ואם קצץ עמו - הרי זה אינו אוכל. כל שהוא פיוצא בו אינו בא לעונת המעשרות - התר אחר גרם לו. שכרו סתם - הרי זה אינו אוכל, ואם קצץ עמו - הרי זה אוכל.

ח,ד אוכל פועל עד שלא יתחיל במלאכה אשכול אפלו בדינר, וקשות אפלו בדינר, וכותבת אפלו בטריסית, משום רבי אלעזר חסמא אמרו: לא יאכל פועל יתר על שכרו, וחקמים מתירין.

ח,ה האוכל מן התורה - לא יקלף בתאנים ולא ימצץ בענבים. העושה בכל גופו - אוכל בכל שעה שירצה. רבי יהודה אומר: אינו אוכל אלא בשעה שפורך, ובשעה שטוען, מפני גזל מלאכתו של בעל הבית.

ח,ו המרכס¹ בתבואה אינו משום "כל תחסם", אבל מפני מראית העין מביא קרצטלין² ותולה בפיה. ישראל הדש בפרתו של עובד כוכבים - עובר משום "כל תחסם". ועובד כוכבים הדש בפרתו של ישראל - אינו עובר³ משום "כל תחסם". דש תרומה ומעשר - עובר משום "כל תחסם". כיצד הוא עושה? מביא קפיפות ותולה בצוארי בהמה ונותן לו לתוכה חלין מאותו המין. החוסם את הפרה - לא יפחות לה מששת קבין. החוסם את הפרה, והמוזג את הפרה - פטור, אין לה שהוא חייב, אלא הנהוג והמנהיג בלבד. אימת אמרו שומר חנם נשבע ויוצא? בזמן ששמר בדרך השומרין, נעל כראוי נתנו במקטורין לאחוריו בפגדתו ופיה למעלה,

¹ שורים שעורים במים ומייבשים אותן בתנור והפרשות דשות עליו כדי להסיר קליפתן.

² סל

³ היינו הישראל אינו עובר...

ח, **אי** השואל פגדק מחברו ללינה - אין פחות מיום אחד. לשביתה - אין פחות משני ימים. לנשואין - אין פחות משלשים יום. השואל מחברו חלוק לילך בו לבית האבל - כדי שילך ויחזור. לבית המשתה - כל היום. לבית האבל ולבית המשתה שלו - אין פחות משבעה ימים. רבי שמעון אומר: אין פחות מן שתי שבתות, מפני שבית חמיו באין אצלו שבת שניה. וכן היה רבי שמעון בן גמליאל אומר: האומר לחברו השאלני חלוקה, ואלך ואבקר את אבא שהוא חולה, והלך ומצאו שמת - קורע ומשלם את נזקה. שאילו הימנו סתם - אין רשאי לגע בו.

ח, **יב** השוכר בית מחברו - ממחה בידו על מקום התנור, ואין ממחה בידו על מקום הכירה. שכר הימנו חצר - אין ממחה בידו, לא על מקום התנור ולא על מקום הכירה, אלא מעמיד את התנור במקום הראוי לו, ואת הכירה במקום הראוי לה. הזבל היוצא מן החצר, מה שהוא קולט באויר - הרי הוא שלו, שברפת ושבחצר - הרי הן של בעל חצר.

ח, **יג** המשכיר בית לחברו ונתננע, אומר לו: הרי שלך לפניך, הקדישו - הדר בו מעלה שכר להקדש. השוכר בית מחברו, מעמיד בו רחים של חמור, אבל לא רחים של יד, ולא מרתף מפני שמכחישים את הכתלים. ולא יגדל בו את התרנגולים מפני שהן מחטטין את הכתלים. ולא יעשה בתוכו מכתשת קבוצה מפני שמזיע את הכתלים. ולא יעשה רפת בקר ולא אוצר של תבואה.

ח, **יד** המשכיר בית לחברו בשנים עשר זהובין לשנה - הרי זה מחלקן כל ימות השנה עד אדר. נתעברה שנה, זה אומר עד אדר ראשון, וזה אומר עד אדר שני - חולקין ביניהן. עד סוף אדר, זה אומר עד סוף אדר ראשון וזה אומר עד סוף אדר שני - חולקין ביניהן. המשכיר בית לחברו,

וזה אומר ברשותי - הרי זה נשבע ואינו משלם, שכל הנשבעין שבתורה נשבעין ולא משלמין; דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: אין נשבעין לא על העבדים ולא על השטרות ולא על הקרקעות.

ח, **ט** שירא שהיתה באה במדבר, ונפל עליה גיס, ועמד אחד מהן והציל - מה שהציל, הציל לאמצע. ואם התנה עמהן בבית דין - מה שהציל, הציל לעצמו. חמירין שהיו מהלכין בדרך, ונפלו עליהם לסטים, ועמד אחד מהן והציל, מה שהציל, הציל לאמצע. ואם נתנו לו רשות - מה שהציל, הציל לעצמו. השתפין שמחלו להם המוכסים - מה שמחלו, מחלו לאמצע. ואם אמרו: 'בשביל פלוני מחלנו' - מה שמחלו, מחלו לו. הגבאין והמוכסין - תשובתן קשה, ומחזירין למכירין, והשאר - עושין בהן צרכי רבים.

ח, **י** השוכר חנות מחברו - אין פחות משנים עשר חדש. אומר רבי יהודה במה דברים אמורים? שחל שנים עשר שלו להיות למוצאי החג, אבל אם חל שנים עשר חדש להיות למוצאי הפסח - נותנין לו שלש רגלים עד שיגבה כל הקפו. רבי שמעון בן גמליאל אומר: של נחתומין ושל צבעים שלש שנים, מפני שעסקן מרבה, כשאמרו שלשים יום וכשאמרו שנים עשר חדש, לא שידור בו שלשים יום ולא שידור בו שנים עשר חדש, אלא שיודיענו קדם שלשים יום, שיודיענו קדם שנים עשר חדש. וכשם שאין השוכר רשאי לפנות עד שעה שיודיענו, כך אין המשכיר רשאי לפנות עד שעה שיודיע. גת - כל שעת הגת. בד - כל שעת הבד. וצירה⁴ - אין פחות משנים עשר חדש. אומר רבי נחמיה: במה דברים אמורים? באלו העושים בעפר שחור, אבל באלו העושים בעפר לבן - כונס את גרנו ומסתלק.

⁴ בית היוצר, מקום שעושים שם כלי חרס.

מחברו, והיה בו שורה של ירק אחר - הרי הוא של לוקח, ואם היה מקצה בפני עצמו - הרי הוא של מוכר. החוכר שדה מחברו - לא יהא נרה שנה וזורעה שנה, אלא נר חציה וזורע חציה, כדי שיהא לו מאין לגבות. השוכר שדה מחברו, והיה נרה שנה וזורעה שנה אחת - לא יאמר לו לגרן, תן לי חפירי של שתי שנים, אלא נותן לו של שנה שנה בפני עצמה. השם קמתו של חברו בעשרת כורין חטין, ועשתה בפחות או ביותר - נותן לו שומו. רבי יהודה אומר: עשתה בפחות - נותן לו שומו. ביתר - נותן לו כל מה שהשדה עושה. רבי יוסי אומר: עולה ויורד עמו, וכשם שהלקיחה בכסף בשטר ובחזקה, כך שכירה בכסף בשטר ובחזקה.

טד המקבל שדה מחברו, מקום שנהגו לתן פול בשעורין - נותן פול בשעורין שעורים כפלים בחטים - נותן כפלים בחטים, וכל דבר שמתקבל לאוצר. רבי יהודה אומר: עדשים וכרשינים - הרי הן כחטין. וכל דבר שמתקבל לאוצר. מקום שנהגו להושיב שומר למחצה לשליש ולרביע - יושיבו. ואין משנין ממנה המדינה.

טה המקבל שדה מחברו משזכה בה הוכירה - שמין אותה כמה ראויה היא לעשות ונותן לו, ואין שמין אותה כנגד שדות שבצדה, שמא זו נירה וזו אינה נירה זו, מזבלת וזו אינה מזבלת, זו מטיבה וזו אינה מטיבה, אלא שמין אותה כמה היא ראויה לעשות, ונותן לו, שכותב לו: "אם אוכיר ולא אעביד אשלם במיטבא". המקבל שדה מחברו ולא עשתה, אם יש בה כדי להעמיד כרי - חייב לטפל בה, שכן הוא כותב לו: "אנא אניר ואזרע ואדוש ואקצר ואוקים פריא ואת תיתי ותיסב פלגא בעבורא ובתבנא ואנא בעמלי ובנפקת ידי פלגא". וכשם ששדה הזרע אם יש בה כדי להעמיד כרי - מטפל בה, כך שדה בית האילן, אם יש בה כדי להעמיד

ונפל - חייב להעמיד לו בית. היה מקרה בארזים - לא יקרנו בשקמים. בשקמים - לא יקרנו בארזים. היו בו חלונות - אינו רשאי שלא לפתח בו חלונות. לא היו בו חלונות - אינו רשאי לפתח בו חלונות. אימתי? בזמן ששכרו לזמן מרבה, אבל שכרו ממנו לזמן מעט - אומר לו הרי שלך לפניך.

מסכת בבא מציעא פרק תשיעי

טא השוכר את השדה מחברו, והיה בה תבואה לקצר, ענבים לבצר, זיתים למסוק - הרי אלו שמין אותה. ושמין לו תבואה קצורה, ענבים בצורות, זיתים מסוקין - אין שמין לו. הניחה ויצא, והיה בה תבואה לקצר, ענבים לבצר, זיתים למסוק - הרי אלו שמין לו. כיצד שמין לו? אם היה שכיר - נותנין לו לפי שכירותו, קבלן לפי קבלנותו.

טב החוכר שדה בית השלחין מחברו - אין פחות משנים עשר חדש, שדה בית הבעל - כונס את גרנו ומסתלק, שדה בית השלחין אני שוכר ממך, שדה בית האילן אני שוכר ממך, יבש המעין נקצץ האילן - חייב להעמיד לו מעין אחר, וחייב להעמיד לו אילן אחר, שדה בית השלחין זה אני שוכר ממך, שדה בית האילן זה אני שוכר ממך, יבש המעין נקצץ האילן - מנכה לו מן חבורו. השוכר שדה מחברו והיו בו אילנות, מקום שנהגו להשכיר אילנות עם השדות - הרי הן של שוכר. בפני עצמן - הרי הן של משכיר.

טג הלוקח שדה קיצה⁵ מחברו, והיו בה תפוחין ורמונים. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל שלא היה בכלל הקנין - הרי הוא של מוכר. עשה בדרך אחר עד שלא כלה הקנין - הרי הוא של לוקח. משיכלה הקנין - הרי הוא של מוכר. השוכר שדה ירק

⁵ מכר לו את השדה לפירות קיץ שבה.

יצאותיו - מטפל בה. ואם לאו - אין מטפל בה. המקבל שדה מחברו - קוצר ומעמר ודש וזורה. הפלילין⁶. והפירות⁷, הסטר⁸, והאנקולמוס⁹ - באים ונוטלים מן האמצע. הביר¹⁰, והבלין¹¹, הספר, וההפין¹², בזמן שבאין מכח בעל הבית - נוטלין מכח בעל הבית. מכח ארים - נוטלים מכח ארים. ואין משנין ממנה המדינה.

טו, המקבל שדה מחברו, ומת, לא יאמר לבניו: "תנו לי מה שאכל אביכם". וכן הן לא יאמרו לו: "תן לנו מה שעשה אבינו", אלא שמין לו. המקבל שדה מחברו, ורעה שנה ראשונה ולא צמחה, כופין אותו לזרעה שניה, שניה ולא צמחה - אין כופין אותו לזרעה שלישית.

טז, המוכר זרעוני גנה לחברו וזרעים שאינן נאכלין, זרען ולא צמחו - חייב באחריותן. וזרעים הנאכלים, זרען ולא צמחו - אין חבין באחריותן. ואם התנה עליו מתחלה לזרע - חייב באחריותן. מה נותן לו? דמי הזרע. ויש אומרים: כל יציאותיו. המקבל שדה מחברו לטע - הרי זה מקבל עליו עשר ביראות לבית סאה. יתר על כן, מגלגלין עליו את הכל.

⁶ חמודים את השדות.

⁷ חפירת בורות.

⁸ הממונה מן העיר להגיד ולהראות תחומי השדות של מי זה ושל מי זה.

⁹ סופר ממונה לכתוב מספר הבתים והשדות וכמה מם יש לגבות מהם.

¹⁰ ממונה על בארות מים לרחיצה.

¹¹ מחסם מרחצאות.

¹² או זה שממונה לשטוף זרם מים אחרי העבודה כדי לשטוף את הזיעה. ויש גורסים והספן, שמעביר את המגיעים לשדה בספינה על גבי נהר.

טח, המקבל שדה מחברו לטע, מקום שנהגו להיות נוטע על ארבע ארבע, ועל חמש חמש, ועל שש שש, ועל שבע שבע, ואין משנה ממנה המדינה. המקבל שדה מחברו לטע, עד מתי חייב לטפל בנטיעות? עד כדי שיחולו. רבי שמעון בן גמליאל אומר: בתאנים משיעכבו המחרשה. המקבל כרם מחברו - חייב לטפל בו, עד שיעשנה יין זיתים, עד שיעשם צבור פשתן, עד שיעשנו קורצין - חולק ונותן לו. זה מכניס חלקו לעיר, וזה מכניס חלקו לעיר. המקבל שדה תאנים מחברו, מקום שנהגו לעשות קציעות - עושה אותן קציעות, גרוגרות - עושה אותן גרוגרות. דבלה - עושה אותן דבלה. ואין משנין ממנה המדינה. המקבל שדה ירק מחברו, מקום שנהגו למכור בשוק - מוכר בשוק. בשדה - מוכר בשדה, ואין משנין ממנה המדינה. החוכר שדה מחברו, אפלו לא חכרו הימנו אלא לזיתים, לא יאמר לו אין לך בה אלא זיתים בלבד, אלא כל הפרות שעושה - הרי אלו שלו.

טט, החוכר שדה מחברו לזרע - אין לו באילן, בין שיאמר לו: אחכר שדה זו, אורע שדה זו, אעשה שדה זו, אבל אם אמר לו: חכר שדה זו, זרע שדה זו, עשה שדה זו - כל הפרות שעושה, הרי אלו שלו. החוכר שדה ניר מחברו, והיה נרה שנה אחת וזרעה שנה אחת, עמד עליו בשעת הניר, ואמר לו: תן לי חכירות של שתי שנים - אין שומעין לו, אלא ימתין עד שתגיע גרן. החוכר שדה מחברו - לא יהא נרה שנה אחר שנה, חכרה הימנו לזמן מרבה, נרה שנה אחר שנה, וזרעה שנה אחר שנה. החוכר שדה מחברו - לא יהא נר חציה וזרעה חציה, ולא זרעה שני מינין. החוכר ממנו שתי שדות, נר אחת וזרע שני מינין. החוכר ניר מחברו, נר חציה וזרע חציה, וזרעה מינין הרבה. החוכר שדה תבואה מחברו, לא יאמר לו אני בא עד שתכלה, ואינו רשאי לזרעה

מסכת בבא מציעא פרק עשירי

י,א המלוה את חברו סתם - אין פחות משלשים יום. ובמדינה שהיא נוהגת פחות מכן או יתר על כן - אין משנן ממנהג המדינה. שכיר שעות ביום - גובה כל היום. שכיר שעות בלילה - גובה כל הלילה וכל היום. שכיר שבת, שכיר חדש, שכיר שנה, שכיר שבוע, יצא ביום - גובה כל היום. יצא בלילה - גובה כל הלילה ועל כלן, אינו עובר עליהן אלא לילה הראשון בלבד. הכובש שכר שכיר - עובר משום חמשה לאוין, משום "בל תעשק", ו"בל תגזול", ו"בל תלין פעלת שכיר אתה עד בקר", "ביומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש כי עני הוא". אחד שכר אדם ואחד שכר בהמה ואחד שכר כלים - עובר משום שמונת הללו. רבי יוסי אומר: שכר אדם - עובר משום שמונת הללו, שכר בהמה ושכר כלים - עובר משום כל תעשק. גר תושב - עובר משום כל תעשק ומשום ביומו תתן שכרו. המחזה אצל חנוני ואצל שלחני - הן עוברין עליו והוא אין עובר עליהן. ואם התנה עמו מתחלה על מנת כן, אף הם אין עוברין עליו והוא אין עובר עליהן. ואם אמר לאחר לשכר לו - זה אינו עובר עליו.

י,ב השכיר - נשבע בזמנו ונוטל. עבר זמנו - אין נשבע ונוטל. אם יש עדים שתבעו בתוך זמנו, ואפלו לאחר זמנו - הרי זה נשבע ונוטל. אמר רבי יהודה: במה דברים אמורים? בזמן שאמר לו 'נתתי לך שכרך', והוא אומר: 'לא נתת לי'. אבל אם אמר: 'לא נשכרתי', והוא אומר: 'לא! שוכרתיך'. סלע אמרתי לך, והוא אומר שתים אמרת לי - המוציא מחברו עליו הראיה. הנותן כליו לאמן לעשות, וגמרה מלאכתו, אפלו הוא אצלו שלשה ימים - אינו עובר עליו. החזירו לו בחצות היום, כיון ששקעה החמה - עובר עליו.

פעמים. החוכר שדה אילן מחברו, לא יאמר לו: 'איני בא עד שיכלו פרות מתוכה', ואינו רשאי לאכלה פעמים.

ט, המקבל שדה מחברו, נרה ולא זרעה - נותן לו חכורו, אף על פי כן שמין לו, שאינו דומה מניחה נרה למניחה שלף¹³. החוכר שדה מחברו לשחת וגזזה, כל הפרות שעושה - הרי אלו שלו. חכרה לזרע וגזזה לשחת, לא יאמר: 'הריני ממתין עד שיכלה אותו המין מתוכה', אלא כל הפרות שעושה - הרי אלו שלו.

ט,א המקבל שדה מחברו שנים מועטות - אין לו בקורות שקמה. לפיכך הזמורות והקנים שלו. קבלה ממנו שבע שנים, מקום שנהגו לזרעה פשתן, אפלו חמש שנים - זרעה שנה שניה פשתן, ויש לו בקורות שקמה. המקבל שדה מחברו לזרעה שעורין - לא יזרענה תלתן, תלתן - לא יעשנה מקשה, מקשה - יזרענה תלתן. תלתן - יזרענה שעורין. חטים - לא יזרענה פשתן. פשתן - יזרענה חטים. המקבל שדה מחברו לזרעה חטין - לא יזרענה שעורין. שעורין - לא יזרענה פשתן. פשתן - יזרענה שעורין. יזרענה חטין.

ט,ב השוכר שדה מחברו, ועמד השוכר והשכירה לאחר - רשאי בעל הבית, שיאמר לו: אין לי חשבון עם כל אדם אלא עמך. עמד בעל הבית והשכירה לאחר - רשאי השוכר שיאמר לו: אין לי חשבון עם כל אדם אלא עמך. עמד בעל הבית ומכרה - מחשבין עם בעל הבית, וכדרך שהערים השני ונהנה משלם לראשון. עמד בעל הבית והקדישה - אינה מקדשת עד שתחזר לרשותו. וכל מה שנהנה הימנה - הרי הוא הקדש. עמד השוכר והקדישה - הרי זו מקדשת עד שתצא מרשותו, ומעלה שכר לבעלים, ומעלה שכר להקדש.

¹³ אחר קצירת התבואה ממנה.

דיוטא אחרת, ואין בעל הבית מניחו - מקום שנהגו לעשות שני דיוטות - עושה. שלש - עושה. ואין משנין ממנהג המדינה. הבית והעליה של שנים, נפתחה מעזיבה; רבי יוסי אומר: מנחם בני אומר, התחתון נותן את התקרה והעליון נותן את המעזיבה, כגון חניות הפתוחות לסטיו, שהתחתון נותן את התקרה והעליון נותן את המעזיבה:

יא, ג היתה חרבתו בצד גנתו של חברו, ועמד וגדרה - מגלגלין עליו יציאותיו של כתר כדרך שהוא בונה, היתה סמוכה לחצרו של חברו, אף על פי שלא נתן את הקורה לאותו הרוח - נותנין לו יציאותיו של כתר בשעה שהוא בונה:

יא, ד היתה למעלה מחצרו של חברו, לא יאמר לו 'הריני מיסד עמך מכנגד חצרי למעלה, אלא מיסד עמו מלמטה ועולה'. היתה למעלה מגגו של חברו - אין זקוק לו מביא אדם אבניו ומפרקן על פתח ביתו ברשות הרבים להעלותן לראש הדימוס, ואם לשהותן - הרי זה אסור. ואם בא אחר והזק בהן - הרי זה חייב:

יא, ה מסרן החצב לגמל - הגמל חייב. גמל לסתת - הסתת חייב. סתת לסבל - הסבל חייב. העלן לראש הדימוס ונפל - כלן חזיבין. מסרן גמל לסתת והזק בהן בין באבן ובין בסתת - הסתת חייב. באבן - הסבל והזק בסתת - הסתת חייב. באבן - הסבל חייב. ישיבה על גבי דימוס או שהיה מפפפק בה, ונפלה - אדריכל חייב. מביא אדם עפר וצוברו על פתח ביתו לרשות הרבים - לשרותו לטיט, ואם לשהותו - הרי זה אסור. ואם בא אחר והזק בו - הרי זה חייב. ולא יהא מגביל בצד זה ובונה בצד זה, אלא מגביל במקום שהוא בונה. נפל הכתר מחמת הזועות, ומחמת הרוח, ומחמת הגשמים, אם בנאו כדרכו - פטור. אם לאו - חייב. נתנו לו זמן, נפל בתוך זמן - פטור. לאחר זמן - חייב. וכמה הוא זמן?

יג המלוה את חברו - אינו רשאי למשכנו. ואם משכנו - צריך לחזור לו, ועובר על כל שם ושם שיש בו. שליח בית דין הבא למשכן, הוא עומד מבחוץ והלה מוציא לו את המשכן, שנאמר (דברים כד): "בחוץ תעמד" וגו'. משכנו בשני פלים, אחד שצריך לו ואחד שאין צריך לו, זה שצריך לו - נוטל ומחזירו. וזה שאין צריך לו - נוטל ואין מחזירו. ואם מחזירו עד עולם, למה הוא נוטל? רבי אומר: אומר אני, שמא תבוא שמיטה ותשמיטנו, או שמא ימות הלה ונמצאו מטלטלין ביד הירושין. אלמנה, בין שהיא עניה בין שהיא עשירה - אין רשאי למשכן, שנאמר (דברים כד): "לא תחבל בגד אלמנה"; אחת עניה ואחת עשירה; דברי רבי יהודה. רבי שמעון אומר: עניה - אין רשאי למשכן. עשירה - נוטל ואין מחזיר, שלא יהא הולך וכא אצלה שלא להשיאה שם רע. חבל בו זוג של מספרים צמד של פרות חייב על זה בעצמו ועל זה בעצמו שנאמר (דברים כד): "לא יחבל רחים ורכב"; מה רחים ורכב מיוחדים שני פלים המשמשין מלאכה אחת וחייב, על זה בעצמו ועל זה בעצמו, אף כל שהן שני פלים המשמשין מלאכה אחת - חייב על זה בעצמו ועל זה בעצמו. הוי לו חמשה ריחים - אין רשאי למשכן אפלו אחת מהן, אם אין עושה מלאכה אלא באחת מהן - אין חייב אלא על אותה בלבד.

מסכת בבא מציעא פרק אחד-עשר

יא, א הבית והעליה של שנים שנפל - שניהן חולקין בעצים ובאבנים ובעפר. כמה דברים אמורים? בזמן שהיו שוין, אבל אם אחד מהם גדול ואחד קטן - זה נוטל לפי שלו וזה נוטל לפי שלו, ורואין את העליונות כאלו הן ראויות להשבר:

יא, ב הבית והעליה של שנים, ורצו שניהם שלא לבנות - התחתון נוטל שני חלקין והעליון שליש. הבית והעליה של שנים, והרי בעל העליה מבקש לעשות

אין פחות משלשים יום. מוציא אדם זבלו וצוברו על פתח ביתו ברשות הרבים להוציאו לזבלים. ואם לשהותו - הרי זה אסור. ואם בא אחד והזק בו - הרי זה חייב. רבי יהודה אומר: בשעת הוצאת זבלים - מוציא זבלו וצוברו על פתח ביתו ברשות הרבים, כדי שישוף ברגלי אדם וברגלי בהמה שלשים יום, שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ:

יא, ו לזה חצר סמוכה לכאן ולזה חצר סמוכה לכאן - זה סומך לחצרו וזה סומך לחצרו. רבי יהודה אומר: לא הורשו אלא שלשים יום, הזק בתוך שלשים יום - פטור. לאחר שלשים יום - חייב. רבי שמעון אומר: לא הורשו אלא שלשה ימים, הזק בתוך שלשה ימים - חייב. וכן היה רבי יהודה אומר: כבית תשעה חצאי קבין לזה וכבית תשעה חצאי קבין לזה, כדי שיהא אפר אמן חורש ושונה. כללו של דבר! כל ששם הראשון קרוי עליו - אין רשאי לחלקו:

יא, ז אין חולקין את האבולים עד שיהא בה כדי שעור לזה וכדי שעור לזה. אמר אחד מהן לחברו: טול את הפחות ותן לי שעור - שומעין לו. רבי שמעון בן גמליאל אומר: אין שומעין לו, מפני כבוד אבותיו. ושאר כל הדברים ששם הראשון קרוי עליהן - הרשות בידו. פתחים שבחצר גדולים של אחד, וקטנים של אחד. גדולים - אין להם אלא ארבע אמות. וקטנים - נותנין להן ארבע אמות לכל אחד ואחד. אחד נוטל פתח הגדול, ואחד נוטל שני פתחים קטנים, זה שנוטל פתח גדול - אין לו אלא ארבע אמות. וזה שנוטל שני פתחים קטנים - נותנין לו ארבע אמות לכל אחד. היה שם אחד רחב מעשר אמות - נוטל ארבע אמות בחצר, פחות מכן - משלימין לו את המדה, כנגדו נותנין לו. מכניס ומוציא ארבע אמות בחצר.

יא, ח זבל שבחצר - מתחלק לפי פתחים, ואכסניא - לכל אדם, הפתח פתוח למרפסת - אין לו ארבע אמות, מרפסת עצמו - יש לו ארבע אמות. חמשה פתחים פתוחין למרפסת - אין למרפסת בחצר אלא ארבע אמות בלבד. מי שיש לו אכסדרה לפניו מביתו, בזמן שמגפפת - נותנין לו, מכניס ומוציא ארבע אמות בחצר. אינה מגפפת - הרי היא כשאר כל החצר. סלם הצורי - יש לו ארבע אמות. ולמצרי - אין לו ארבע אמות. אם היה קבוע במסמר - יש לו ארבע אמות. היציע, והדות, והעליה - אין להן ארבע אמות. חלית הבאר - יש לה ארבע אמות. באר הקרוב לאמה - מתמלא ראשון. ואם קדם השני ומלא - הרי זה זריז ונשכר. בנה בית לפניו מגנתו - אין לו בחצר אלא ארבע אמות בלבד. חלק ביתו לפניו מביתו, וגגה לפניו מביתו, וגגה לפניו מגנתו - אין לו בחצר אלא ארבע אמות בלבד. ולא יפתחם לחצר השתפין, אבל פותחין לתוך שלש:

יא, ט מי שיש לו פתח במקווי - אין בני מקווי כופין אותו לעשות הימנו דלת למקווי, שיכול לומר רצוני שאכנס בחבילתי על פתחי. כופין בני מקווי זה את זה שלא להושיב ביניהן לא חוט ולא בורסי ולא אחד מן כל בעלי אמניות. לשכנו - אין יכולין לכופו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: אף לשכנו יכולין לכופו. מי שיש לו בית בחצר אחרת - בני חצר אחרת משעבדין אותו לעשות עמהן דלת נגר ומנעול לחצר. שאר כל הדברים - אין משעבדין אותו. אם היה שריי עמהן באותה חצר - משעבדין אותו לחפר עמהן בורות שיחין ומערות, ולתקן את המקואות ואמת המים, ושאר כל הדברים - אין משעבדין אותו. ואם היה שריי עמהן באותה העיר - משעבדין אותו על הכל. כופין בני חצר זה את זה לעשות לחי וקורה למקווי:

יא, י כופין בני בקעה זה את זה לעשות ביניהן חריץ וכן חריץ. חמש חצרות הפתוחות למבוי אחד, ונתקלקל - כלן משמשות עם החיצונה, והחיצונה משמשת לעצמה, והשאר משמשות עם השניה, והשניה משמשת לעצמה, הפנימית שבכלן - משמשת לעצמה ומשמשת עם כלן. רצו בני הפנימית לפתח להן פתח ממקום אחר - יכולין לעכב על ידן. היה סתום ונמלך לפתחו - מעכב על ידו; דברי רבי שמעון בן אלעזר. חמש חצרות הפתוחות לחנות - כלן משמשות במבוי. חמש דיוטאות משתמשות בבת אחת, ונתקלקל - כלן משתמשות עם הראשונה, והראשונה משמשת לעצמה, והשאר משמשות עם השניה, והשניה - משמשת לעצמה, שלישית שבכלן - משמשת לעצמה ומשתמשת בכלן. העשוי לכביסה - אין ממחין בידו לגשמים, לגשמים - אין ממחין בידו לכביסה:

יא, יא חמש גנות משתמשות באמה אחת, ונתקלקלה - כלן מתקנות עם העליונה, והעליונה מתקנת לעצמה, והשאר מתקנות עם השניה, והשניה מתקנת לעצמה. התחתונה שבכלן מתקנת לעצמה ומתקנת עם כלן. כופין בני חצר זה את זה לעשות לחצר גג גבוה עשרה טפחים. בחזקת שנתן. שומעין לו שלא לסמוך את הקורה, לפיכך בחזקת שלא נתן. אין שומעין לו לסמוך את הקורה. רבי יוסי אומר: היה שם אחד מעכב - הופך את החזית אצלו, לפיכך אם נפל הכתל - העצים והאבנים שלו:

יא, יב כופין בני העיר זה את זה לבנות להן בית הכנסת, לקנות להן ספר תורה ונביאים, ורשאים בני העיר להתנות על השערים ועל המדות ועל שכר הפועלים. רשאים לעשות קיצתן. רשאים בני העיר לומר: כל מי שיראה אצל פלוני - יהא נותן כך וכך. כל מי שיראה אצל מלכות - יהא

נותן כך וכך. כל מי שרצה או שתדע פרתו בין הזרעים - יהא נותן כך וכך. וכל מי שתדע בהמה פלונית - יהא נותן כך וכך. רשאים לעשות קיצתן. ורשאים הצמרים והצבעין לומר: כל מקח שביא לעיר נהא כלנו שתפין בו. רשאים הנחתומין לעשות וגוזה ביניהן. רשאים הצמרים לומר: כל מי שימות לו חמור לעמד לו חמור אחר מתה בכוסא אין צריכין להעמיד לו חמור דלא בכוסא - צריכין להעמיד לו חמור. ואם אמר: תנו לי ואני לוקח לעצמי - אין שומעין לו אלא לוקחין ונותנין לו. רשאים הספגין לומר: כל מי שתאבד ספינתו - נעמיד לו ספינה אחרת. אבדה בכוסא - אין צריכין להעמיד לו. דלא בכוסא - צריכין להעמיד לו. ואם פרש למקום שאין בני אדם פורשין - אין צריכין להעמיד לו:

יא, יג מי שהיה בלן לרבים, ספר לרבים, נחתום לרבים, שלחן לרבים, ואין שם אחר אלא הוא, והגיע שעת הרגל ומבקש לילך לתוך ביתו - יכולין לעכב על ידיו עד שיעמיד אחר תחתיו. ואם התנה עמהם בבית דין, או שעברו עליו את הדרך - הרשות בידו. הנוטע אילן לרבים - מלקט ואוכל, מלקט ומכניס לתוך ביתו, ולא יהא מלקט ועושה גרוגרות, מלקט ועושה דבילה, שמתחלה לא נטעו אלא על מנת כן, ולעוברי דרכים מלקט ואוכל, ואסור להכניס לתוך ביתו.

החופר בור לרבים - ממלא ושותה, ממלא ומכניס לתוך ביתו, ולא יהא ממלא ומשקה ומוכר בשוק. הצמרים והצבעין - ממלאין לשותות ואין ממלאין לסחורה. הביר והבלן והספר - ממלאין לשותות ואין ממלאין להשתמש, אבל מכבשין בהן את הכבשים, מדיחין בהן את הירק לעוברי דרכים ממלא ושותה, ואסור להכניס לתוך ביתו. היו פועלים עושין בצדו - לא יהא ממלא ומשקה אותן אלא הולך כל אחד ואחד ושותה ועושה:

הקלת. רבי יהודה אומר: תוקע יתד בארץ וסומך עליו את הקורה, ובלבד שלא יתקע לתוך של חברו. מרחיקין את התנור שלשה טפחים מן הכליא, שהן ארבעה מן הכפה. ובכירה - טפח. לא יטיל אדם מי רגלים בכתלו של חברו, אלא אם כן הרחיק שלשה טפחים, ומאכנים - טפח, ובצונמא - מתר:

א, ג, באמת ביין התיירו, אבל לא ברפת בקר. ואף על פי שממעיטו אינו אלא משביחו. ואם קדמו חנות ורפת את האוצר - אין יכול למחות בידו ולומר לו: איני יכול לישן לא מקול הפטיש ולא מקול הרחים, ולא מפני ריח רע, ולא מקול תינוקות.

א, ד, לשכנו - אין יכולין לכופו. רבן שמעון בן גמליאל אומר: לשכנו יכולין לכופו. יש לו חנות ברשות הרבים ומבקש לפותחה לחצר השתפין - יכולין לעכב על ידיו מפני שמרבה עליהן את הדרך. יש לו בית בחצר השתפין, ומבקש לחלקו ולהקרות בו את התינוקות - יכולין לעכב על ידיו מפני שמרבה עליהם את הדרך. יש לו גג ברשות הרבים, ומבקש לבנות על גבו עליה לפותחה לחצר השתפין - יכולין לעכב על ידיו מפני שמרבה עליהן את הדרך. כיצד הוא עושה? עושה לו לולו ופותרה לתוך ביתו.

א, ה, מרחיקין את הכתל מן החלונות ארבע אמות למעלה, מן הצדדין - כדי שלא יהא רואה, מלמטה - כדי שלא יצוץ, מכנגדן - כדי שלא יאפיל. מרחיקין את הסלם מן השוכך ארבע אמות, כדי שיהא זוקף את הסלם. ואת הכתל מן המזחלה ארבע אמות, כדי שיהא לו מקום לסוד:

א, ו, מרחיקין את השוכך מן העיר חמשים אמה. הלוקח שוכך מחברו ונפל, אפלו הוא בית רבע - הרי זה בונה את מקומו. נפול הנמצא מן שתי שוככות רחוק מחמשים אמה לכאן ומחמשים אמה לכאן - הרי הוא של מוצאו. רבי עקיבה אומר:

יא, יד העושה מערות לרבים - מרחיץ פניו ידיו ורגליו בהן. היו ידיו ורגליו מלכלכות בטיט ובצואה - אסור. ובבור ובשיח - בין כך ובין כך אסור. הנכנס למרחץ - מחמין לו את הצונן, ומצנן לו את החמין. חופף את ראשו בנתר ובמימי רגלים, אף על פי שעשה תקלה לבאים אחריו, שעל מנת כן הנחיל יהושע לישראל את הארץ.

מעין של בני העיר, הן והן ואחרים - הם קודמים לאחרים. אחרים ובהמתן - חיי אחרים קודמים לבהמתן. רבי יוסי אומר: בהמתן קודמת לחיי אחרים. בהמתן ובהמת אחרים - בהמתן קודמת לבהמות אחרים. אחרים וכביסתן - חיי אחרים קודמין לכביסתן. ורבי יוסי אומר: כביסתן קודמת לחיי אחרים. כביסתן וכביסת אחרים - כביסתן קודמת לכביסת אחרים. בהמת אחרים וכביסתן - בהמת אחרים קודמת לכביסתן. בית השלחין שלהם ובהמת אחרים - בית השלחין שלהם קודמת לבהמת אחרים. וכלן עולין לחשבון באחרונה:

מסכת בבא בתרא פ"ק ראשון

א, א, לא יחפר אדם בור סמוך לבורו של חברו, אלא אם כן הרחיק מכתלו של חברו שלשה טפחים וסד בסיד. רבי יהודה אומר: בסלע הבא בידו - זה חופר בארו מכאן, וזה חופר בארו מכאן. זה מרחיק שלשה טפחים וסד בסיד, וזה מרחיק שלשה טפחים וסד בסיד. מרחיקין את הנברכת ואת הבקיע ואת ירקות מכתלו של חברו שלשה טפחים וסד בסיד. מרחיקין את הגפת ואת הזבל ואת המלח ואת הסידי ואת הסלעים ואת החול מכתלו של חברו שלשה טפחים וסד בסיד.

א, ב, מרחיקין את הזרעים ואת המחרשה ואת מי רגלים מן הכתל שלשה טפחים. מרחיקין את הרחים של יד שלש מן השכב, שהן ארבע מן הרקב. ושל חמור שלשה מן האסטרוביל, שהוא ארבעה מן

- הרי אלו של בעל הבית. בית השלחין ובית האילן - כנגד המשקלת. אבא שאול אומר: כל אילן סרק - כנגד המשקלת מפני שהצל רע לבית השלחין:

מסכת בבא בתרא פרק שני

בא כל שאינו עושה פרות תדיר, כגון שדה בית השלחין, בית הבעל - חזקתה שלש שנים, ואינה מיום ליום. אמר רבי יהודה: לא אמרו שלש שנים אלא כדי שיהא בא באספמא. אבל אם היה עמו במדינה, כיון שאכלה שנה אחת - הרי זו חזקה.

הלוקח מחמת הלוקח, אף על פי שהלוקח הראשון אומר: "גזולה היא בידי" - לא כל הימנו לאבד זכותו של זה. האוכל שדה מחמת אנו, ונמצאת אנו שהיא פסולה - הרי זה אינה חזקה. האוכל שדה בחזקת שיהא שלו והוציא עליו שטר שמכרה לו ושתנה לו במתנה - יתקים שטר בחותמיו. ואם אמר: כתבתי שטר ונטלתי מעות, שטר פיספס הוא בידך - הכל הולך אחר חזקה. האוכל שדה שש שנים, וערער עליו שלש שנים הראשונות, ובאחרונה אמר לו: אתה מכרת לי ואתה נתת לי במתנה, אם מחמת טענה הראשונה - אינה חזקה, שכל טענה שמקצתה בטלה - בטלה כלה.

בב אימתי אמרו: 'אריס ישבע שלא בטענה'? כל זמן שאריס יצא מאריסותו - הרי הוא ככל אדם. שתף, כל זמן ששותף יצא משותפותו - הרי הוא כאחד מכל אדם. אפטרופוס, כל זמן שאפטרופוס יצא מאפטרופסותו - הרי הוא כאחד מכל אדם. הבן שחלק, והאשה שנתגרשה - הרי הן כאחד מכל אדם. מקבלי פקדונות והרוצים והשכיר - אין להם חזקה. האומנין - אין להן חזקה. כיצד? רואה כליו אצל כובס, ועבדו אצל אמן, אמר לו: תן לי את שלי, אמר לו: אתה מכרתם לי ואתה נתתם לי במתנה - אינה חזקה. אתה אמרת לי למוכרם, אתה אמרת לתנם במתנה - הרי זו חזקה.

לכל רוח הוא עושה ומרחיק חמשים אמה, חוץ ממערכה מפני שאינה תדירה.

אז מרחיקין את המשרה מן הירק, ואת הכרשין מן הבעלים, ואת החרדל מן הדבורים. רבי יוסי מתיר בחרדל, שאומר לו: כדרך שעשית בתוך שלך, אף אני עושה בתוך שלי. וכן היה רבי יוסי אומר: מרחיקין את הדבורים מן העיר חמשים אמה, כדי שלא ינטשו את בני אדם. רבי נתן אומר: מגדל דבורים כמגדל כלבים. רבי נתן אומר: מרחיקין את הכבשונות מן העיר חמשים אמה, ואת האילן מן העיר עשרים וחמש אמה. וכשם שמרחיקין מן העיר - כך מרחיקין מבורות ושיחין ומעורות. וכשם שמרחיקין מכלן - כך מרחיקין מן הקברות. קבר שהקיפתו העיר, בין מארבע רוחות, בין משלש רוחות, בין משתי רוחות זו כנגד זו רחוק יתר מחמשים אמה לכאן ומחמשים אמה לכאן מפנין אותו. כל הקברות מתפנין חוץ מקבר המלך ומקבר הנביא. רבי עקיבה אומר: אף קבר המלך וקבר הנביא מתפנין. אמרו לו: והלא קבר בית דוד וקבר חלדה הנביאה היו בירושלים ולא נגע בהן אדם מעולם. אמר להם: משם ראיה, מחילה היתה להן והיתה מוציאה טמאה לנחל קדרון:

אח מרחיקין את האילן מן הבור עשרים וחמש אמה. ובחרוב ובשקמה - חמשים אמה, בין מלמעלה בין מן הצד. רבי שמעון אומר: כשם שמרחיקין מלמעלה, כך מרחיקין מלמטה. רבי יוסי מתיר, שלא נתנו שדות אלא לנטיעה. לא יטע אדם אילן סמוך לשדה חבירו, אלא אם כן הרחיק הימנו ארבע אמות. ואם רוצה, עושה מחיצה גבוהה או גדר. אחד גפנים, ואחד כל האילן - מרחיק ארבע אמות ונטע, כדי שיהא בקר עובר בכליו. היו שרשיו יוצאים לתוך של חבירו - מעצמיק שלשה טפחים כדי שלא תעפכ המחרשה. אילן העולה בין מן הגזע ובין מן השרשין

בכלים. כלים וקרקעות, זכה בקרקעות - לא זכה בכלים. בכלים - לא זכה בקרקעות. עבדים וקרקעות, זכה בעבדים - לא זכה בקרקעות. בקרקעות - לא זכה בעבדים. הלך בה, בין לארפה ובין לרחבה - הרי זה קנה. הלכו בו שנים - זה קנה מקום הלכו, וזה קנה מקום הלכו; דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים: שניהם לא קנו עד שעה שיחזיקו. לקח ממנו עשר שדות, כיון שהחזיק באחת מהן - החזיק בכלן. שכן ממנו עשר שדות, כיון שהחזיק באחת מהן - החזיק בכלן. לקח מקצתן ושכן מקצתן, והחזיק בין בלקיחה בין בשכירה - הרי זו חזקה.

נכסים שאין להן אחריות - נקנין עם נכסים. שיש להן אחריות בכסף ובשטר ובחזקה. כיצד? אמר לו: "חצר וכל מה שבתוכה אני מוכר לך". כיון שכתב שטר, וקבל מעות, והחזיק באחת מהן - החזיק בכלן. מקום עמידת תנור וכירים בחצר - אין להם חזקה. קורה על גביהן כל שהוא - הרי זו חזקה. תננגולין בחצר - אין להן חזקה. עשה להן גג גבוה עשרה טפחים - הרי זו חזקה. צנור - אין לו חזקה. מקום קילוחו - יש לו חזקה. פתח בחצר, אף על פי שסתמו - אין לו חזקה. פרץ פצימיו - יש לו חזקה. איזו היא חלון הצורי? כל שראשו של אדם יכול לננס לתוכה; דברי רבי מאיר. ובלבד שיהא לה מלבן או צורת פתח. וכן היה רבי מאיר אומר: לא יפתח אדם פתח על גבי פתחו של חברו, וחלון על גבי חלון של חברו, פתח על גבי חלון של חברו, וחלון על גבי חלון של חברו, וחכמים מתירין, ובלבד שיחזיק ארבע אמות. אבא שאול אומר: לא יפתח אדם חנות כנגד חצרו של חברו, כדי שלא יהא יושב בחנותו ורואה מה בחצרו של חברו, אלא זה פותח לרשות הרבים, וזה פותח לרשות הרבים.

בו, כשם שבני חצר יכולין למחות זה על ידי זה בחצר של שתפין - כך בני מבוי

בג, חזקה - שלש שנים. החזיק האב שנה אחת, והבן שתי שנים. האב שתי שנים, והבן שנה אחת - הרי זו חזקה. האב שנה, והבן שנה, והלוקח שנה - הרי זו חזקה. החזיק בפני האב שנה אחת, ובפני הבן שתי שנים - הרי זו חזקה. בפני האב שתי שנים, ובפני הבן שנה אחת - הרי זו חזקה. בפני האב שנה, ובפני הבן שנה, ובפני הלוקח שנה - הרי זו חזקה:

בד, החזיק האדם בפני שנים שנה הראשונה, בפני שנים שנה השנייה, בפני שנים שנה השלישית - הרי אלו שלש עריות, והן עדות אחת. נמצאת כת הראשונה זוממת - הרי בידו שתי שנים. שניה - הרי בידו שנה אחת. שלישית - אין בידו כלום. היו הן הראשונים והן האחרונים, נמצאו זוממין בראשונה - אין בידו כלום. שניה - הרי בידו שנה אחת. שלישית - הרי בידו שתי שנים. אמר רבי יוסי: בא רבי יוחנן בן גורי אצל רבי חלפתא, אמר לו: הרי שהחזיק בפני שנים שנה ראשונה, ובפני שנים שנה שנייה, ובפני שנים שנה שלישית, מהו? אמר לו: הרי זו חזקה. אמר לו: אף אני אומר כן, אלא שעקיבה אומר: אין חזקה. רבי יהודה אומר: הרי הוא אומר (מלכים א' ד): "ולשלמה שנים עשר נציבים על כל ישראל וכלכלו" וגו'. ואומר (שם) "ונציב אחד אשר בארץ". הרי אומר: זה חדש העבור. רבי נחמיה אומר: זה אפוטרופוס שממנה על ידי כלן, שאין שבחו של מלך להיות שנים עשר משמשין אותו, אלא שנים עשר משמשין את האחד, והאחד משמש את המלך:

בה, המחזיק בנכסי הגר, נעל וגדר ופרץ כל שהוא - הרי זו חזקה. נעל אחד וגדר אחד - הרי זו חזקה. נעלו שנים וגדרו שנים - הרי זו חזקה. היו לו עשר שדות, כיון שהחזיק באחת - החזיק בכלן. עשרה עבדים, אף על פי שהחזיק באחד - לא החזיק בכלן. כלים ועבדים, זכה בכלים - לא זכה בעבדים. בעבדים - לא זכה

החוקקה. אבל לא מכר את התנור, ולא את הכירים, ולא את הרחים, ולא את המכתשת הקבועה. רבי אליעזר אומר: כל המחבר בקרקע - הרי זה מכור. ואם אמר לו: "הוא ומה שבתוכו אני מוכר לך" - הרי כלן מכורין. ואף על פי שאומר לו: "הוא וכל מה שבתוכו אני מוכר לך" - לא מכר לו את הבאר ולא את השדה ולא את הדעות והיציעים, ולא את המערות שבתוכו. אם כן למה כתב עומקא ורומא? שאם רצה להגביה - מגביה, להשפיל - משפיל. כל שאינו מכור בבית - מכור בחצר. המוכר את החצר - מכר את הבית. המוכר את הבית - לא מכר את החצר, אלא אוריה של חצר.

גב המוכר את החצר - מכר בתים הפנימים ובתים החיצונים. אבל לא מכר את היולאות, ולא את היולסאות, ולא את המרחצאות שלפנים הימנו, ואם היו עשויין לתשמיש החצר - הרי כלן מכורין. אצטבולן העשוי לתשמיש חצר - מכור. לרבים - אין מכור. חניות הפתוחות לפנים - מכורות עמה. לחוץ - אין מכורות עמה. לפנים ולחוץ - הרי אלו מכורות עמה:

גג המוכר את בית הבד - מכר את היצירים, ואת היקבים, את המפרכות, ואת הרחים התחתונה. אבל לא מכר את השקין, ולא את המרצופין, ולא את הרחים העליונה. ואם אמר לו: "הוא ומה שבתוכו אני מוכר לך" - הרי כלן מכורין. ואף על פי שאמר לו: "הוא ומה שבתוכו אני מוכר לך" - לא מכר לא את הבד, ולא את השיח, ולא את היציעים, ולא את הדעות, ולא את המערות שבתוכו. ואם אמר לו: "הוא ומה שבתוכו אני מוכר לך" - הרי כלן מכורין:

גד המוכר את המרחץ - מכר בתים הפנימים ובתים החיצונים, בית היורות בית הקמין ובית האוליאירין. אבל לא מכר לא את היורות, ולא את הקמין, ולא את

יכולין למחות זה את זה במבוי השתפין. כיצד? בנה מרחץ בצד מרחצו של חברו, חנות בתוך חנותו של חברו - אין יכול למחות בידו ולומר לו: אתה הבאת את התקלה, שאומר לו: בדרך שעשית בתוך שלך, אף אני עושה בתוך שלי. היו מימיו עוברים דרך גגו של חברו, ועמד והפסיקו - יכול לעכב על ידו, עד שיודיע באיזה מקום הוא מוליכן. היתה דרך הרבים או נהר עוברת בתוך [שדהו], ועמד וגדרו והעבירו בתוך שדה חברו - אין יכול למחות בידו ולומר לו: אתה הבאת עלי את התקלה, שאומר לו: בדרך שעשיתי בתוך שלי, כך עשה בתוך שלך. רבי יהודה אומר: הרבים שברו דרך לעצמן - מה שברו ברו.

יש לו באר בחצרו של חברו, והרי בעל חצר מבקש לחפר לו באר אחרת - יכול לעכב על ידו. ולא יעשנו בית הגלגל לרבים, בית טבילה לרבים. ולא יהא ממלא ומשקה, ממלא ומוכר, אלא ממלא ומשקה בשוק, ממלא ומוכר בשוק. לקח חצר ובה זיזין וגזוזטראות ונפלו - הרי זה בונה את מקומן. אין מפייחין, אין מסדין, אין מכירין. לקח בית מופח מסיד ומכיר - הרי הן בתוקתן.

סד אדם כל ביתו בסיד, ומשיר דבר מועט וזכר לירושלים. עושה אדם כל עסקי סעודה, ומשיר דבר מועט וזכר לירושלים. עושה אשה כל תכשיטיה, ומשירת דבר מועט וזכר לירושלים. שנאמר (תהלים קלז): "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני תדבק לשוני לחכי" וגו'. כל המתאבלין עליה בעולם הזה - שמחים עמה לעולם הבא, שנאמר (ישעיהו סו): "שמחו את ירושלים וגילו בה כל אוהביה, שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה".

מסכת בבא בתרא פרק שלישי

גא המוכר את הבית - מכר את הדלת, ואת הנגר, ואת המנעול, ואת המכתשת

אומר: אף המקדיש את השדה - לא הקדיש אלא חרוב מרכב וסדן שקמה, מפני שהן יונקין משדה הקדש:

המגדלים שבתוכו. ואם אמר לו: "הוא ומה שבתוכו אני מוכר לך" - הרי כלן מכורין. ואף על פי שאמר לו: "הוא ומה שבתוכו אני מוכר לך" - לא מכר את הבריכות המסתפקין מהן מים בין בימות החמה בין בימות הגשמים, ואף לא בית כנסת העצים. ואם אמר לו: "מרחץ וכל משמשה אני מוכר לך" - הרי כלן מכורין:

ג,ה המוכר את השדה - לא מכר את הגת ולא את השומירה אף על פי שהן כרם. אבא שאול אומר: אף לא מחיצת הקנים שהיא בית רבע. מכר לו כל האילנות, חוץ מחרוב המרכב וסדן שקמה. וכל שאינו מכור בשדה - מכור בעיר. המוכר העיר, רבי יהודה אומר: סנטר - מכור. אינקולמוס - אין מכור. ואם אמר לו: "היא וכל מה שבתוכה אני מוכר לך" - הרי כלן מכורין. ואף על פי שאמר לו: "היא וכל מה שבתוכה אני מוכר לך" - לא מכר את שיריה, ולא את בנותיה, ולא את החורשין המוקצין בפני עצמן, ולא את הביכרין של חיה ושל עופות ושל דגים:

ג,ו המוכר את הכרם - מכר את הקנים, ואת הדוקרנין, ואת זמורות שקמה שבתוכו. אבל לא מכר לא את העצים ולא את האבנים סוירות, בין לגירו ובין לגדרו, ולא את זבלים, ולא את קורות שקמה שבתוכו. אבא שאול אומר: כל העושה לתשמיש הכרם - הרי זה מכור. מכר לו כל האילנות, חוץ מחצי חרוב מרכב שבמקום פלוני, ומחצי סדן שקמה שבמקום פלוני, ושאר כל החרובין אינן מכורין, ושאר כל הסדנין אינן מכורין:

ג,ז האחין שחלקו את שלהן במקום אחד, אפלו הוא ביהודה והן בגליל, הוא בגליל והן ביהודה, או שהיו במקום אחד, כיון שזכה את אחד מהן - זכה בכלן. אם היה עמו במדינה, כיון שקבל עליו - הרי זה זכה. רבי יוסי אומר: אם עתידין להטיל גורלות - עד שיטילו גורלות. רבי יהודה

APR 2024

Nissan

ניסן

תשפ"ד - 5784

21	ראשון Sunday	יג 13	Search for Chometz עלות השחר _____ 6:08 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:31 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:38 שקיעה _____ 7:41 בבלי: בבא מציעא נג • ירושלמי: ערובין לח • תוספתא: בבא מציעא ח ב"ב: שמואל א יד-טו • רמב"ם: כלאים י
22	שני Monday	יד 14	Pesach Eve עלות השחר _____ 6:07 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:30 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:38 שקיעה _____ 7:43 בבלי: בבא מציעא נד • ירושלמי: ערובין לט • תוספתא: בבא מציעא ט ב"ב: שמואל א טז-יז • רמב"ם: מתנות עניים א
23	שלישי Tuesday	טו 15	1st Day Pesach עלות השחר _____ 6:05 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:29 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:37 שקיעה _____ 7:44 בבלי: בבא מציעא נה • ירושלמי: ערובין מ • תוספתא: בבא מציעא י ב"ב: שמואל א יח-יט • רמב"ם: מתנות עניים ב
24	רביעי Wednesday	טז 16	2nd Day Pesach עלות השחר _____ 6:04 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:28 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:37 שקיעה _____ 7:45 בבלי: בבא מציעא נו • ירושלמי: ערובין מא • תוספתא: בבא מציעא יא ב"ב: שמואל א כ-כא • רמב"ם: מתנות עניים ג
25	חמישי Thursday	יז 17	1st Day Chol Hamoed עלות השחר _____ 6:02 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:27 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:36 שקיעה _____ 7:46 בבלי: בבא מציעא נז • ירושלמי: ערובין מב • תוספתא: ב"ב א ב"ב: שמואל א כב-כג • רמב"ם: מתנות עניים ד
26	ששי Friday	יח 18	2nd Day Chol Hamoed עלות השחר _____ 6:01 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:27 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:36 שקיעה _____ 7:47 בבלי: בבא מציעא נח • ירושלמי: ערובין מג • תוספתא: ב"ב ב ב"ב: שמואל א כד-כה • רמב"ם: מתנות עניים ה
27	שבת Shabbos	יט 19	Shabbos Chol Hamoed עלות השחר _____ 6:00 סו"ז קר"ש - מג"א _____ 9:26 סו"ז תפלה - מג"א _____ 10:35 שקיעה _____ 7:48 בבלי: בבא מציעא נט • ירושלמי: ערובין מד • תוספתא: ב"ב ג ב"ב: שמואל א כו-כז • רמב"ם: מתנות עניים ו

די בִּזְיַת מָרוּר וְוָאס מַעַן עֶסֶת פֶּסַח, אִיז מְסוּגֵל פֶּאָר פֶּרִינְסָה.

(ספֿר הַמִּדּוֹת אוֹת קָמוּן סִימָן ל"ה)